

การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการค้ามนุษย์: ศึกษากรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

นางอารีย์วรรณ มุลน้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกกฎหมายธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2563

**An Analytical Study of The Problems in The Enforcement of Human
Trafficking Prevention and Suppression Law: A Case Study of
Human Trafficking for Prostitution**

Mrs. Areewan Moonnoi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Laws in Business Law

School of Law

Sukhothai Thammathirat Open University

2020

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการค้ามนุษย์: ศึกษากรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี
ชื่อและนามสกุล นางอารีย์วรรณ มูลน้อย
วิชาเอก กฎหมายธุรกิจ
สาขาวิชา นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล
2. รองศาสตราจารย์วิมาน กฤตพลวิมาน

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2563

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.รังतिकร อุพงษ์ศ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิมาน กฤตพลวิมาน)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ นุณยรัตพันธุ์)

๓๗

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์: ศึกษากรณี การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

ผู้วิจัย นางอารีย์วรรณ มูลน้อย รหัสนักศึกษา 2584003533 **ปริญญา** นิติศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล (2) รองศาสตราจารย์วิมาน กฤตพลวิมาน

ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาที่มาของการค้าประเวณีที่นำไปสู่การค้ามนุษย์ (2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี และการค้ามนุษย์ (3) ศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการค้ามนุษย์ ในประเทศไทยและสาธารณรัฐสวีเดน,สาธารณรัฐนอร์เวย์ และราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ (4) ศึกษาพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (5) วิเคราะห์ สรุป ปัญหาการค้าประเวณีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิจัยเอกสาร โดยศึกษาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และประมวลกฎหมายอาญา รวมถึง บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ ของประเทศไทย และต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี ที่เป็นการค้ามนุษย์ โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบซึ่งใน ส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ผู้วิจัยจะทำการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์จากเนื้อหาที่ได้ จากการวิจัยเอกสารและการทบทวนวรรณกรรม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า (1) การค้ามนุษย์เพื่อค้าประเวณี จะต้องเป็นการบังคับ บังคับ เชื้อ ให้ค้าประเวณี และแสวงหาประโยชน์ในทางเพศรูปแบบอื่นๆ ซึ่งในปัจจุบันมีวิธีการที่หลากหลาย สลับซับซ้อน ยากต่อการจับกุม และลงโทษผู้ที่กระทำความผิด (2) การนำมนุษย์มาขายเหมือนเป็นสินค้า เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนและเป็น การลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อย่างร้ายแรง (3) การให้ความคุ้มครองเหยื่อจากการค้ามนุษย์ มีความสัมพันธ์กับแนวคิด ในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ที่ให้ความคุ้มครองเหยื่อจากการค้าประเวณี ซึ่งสาธารณรัฐสวีเดน สาธารณรัฐนอร์เวย์ นั้นมีกฎหมายลงโทษผู้ให้บริการทางเพศ เพื่อให้ความคุ้มครองเหยื่อ เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ของประเทศไทย ที่มีขึ้นเพื่อคุ้มครองเหยื่อจากการค้าประเวณี ส่วนราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ กลับมองว่าอาชีพค้าประเวณี เป็นอาชีพที่สุจริต แรงงานที่ให้บริการทางเพศ มีสิทธิได้รับสวัสดิการของรัฐ และสามารถจัดตั้ง สหภาพแรงงานได้ ต้องชำระภาษี มีการตรวจสอบสุขภาพ ซึ่งมีความแตกต่างจากสาธารณรัฐสวีเดน สาธารณรัฐนอร์เวย์ และประเทศไทย (4) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ไม่มีบทนิยาม มีความล้าหลัง เนื้อหา ไม่ครอบคลุม ไม่มีกลไกและสภาพการบังคับใช้กฎหมายกับบทลงโทษที่เป็นการยับยั้ง ไม่ให้มีการกระทำความผิด (5) แก้ไขเพิ่มเติม บทนิยาม ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และยกเลิก บทบัญญัติในมาตรา 5 ทั้งมาตรา และนำเสนอบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการและกระบวนการที่นำไปสู่การค้ามนุษย์ กำหนดการ กระทำที่เป็นความผิดในทางเพศที่กระทำต่อเหยื่อไม่ว่าจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม และเพิ่มโทษในมาตรา 6,7,8,9,10,11,12 เพื่อเป็นการป้องปราม ยับยั้ง การกระทำความผิด และคุ้มครองเหยื่อซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการค้าประเวณีที่เป็นการค้ามนุษย์

คำสำคัญ ค้ามนุษย์ ค้าประเวณี แสวงหาประโยชน์จากการค้ามนุษย์

Thesis title: An Analytical Study of The Problems in The Enforcement of Human Trafficking Prevention and Suppression Law: A Case Study of Human Trafficking for Prostitution

Researcher: Mrs. Areewan Moonnoi; **ID:** 2584003533; **Degree:** Master of Law;

Thesis advisors: (1) Dr. Lawan Thanadsillapakul, Associate Professor;

(2) Viman Kritpolvima, Associate Professor; **Academic year:** 2020

Abstract

This study aimed (1) to examine the historical background of prostitution leading to human trafficking. (2) to study the concepts and theories related to the prostitution and human trafficking. (3) to investigate the problems related to the enforcement of the Prevention and Suppression of Prostitution Act 1996. (B.E 2539) Human Trafficking Prevention and Suppression Act 2008 (B.E. 2551) and other applicable laws pertaining to human trafficking in Thailand, and the Republic of Sweden, the Republic of Norway and Kingdom of the Netherlands. (4) to study the Prostitution Prevention and Suppression of Prostitution Act 1996 (B.E.2539) compared with the Human Trafficking Prevention and Suppression Act 2008 (B.E.2551) and other relevant laws. (5) to analyze and summarize problems of the prostitution related to the human trafficking in supporting of the amendment of the Prevention and Suppression of Prostitution Act 1996 (B.E.2539).

This study is qualitative research conducted by documentary research method to examine the Human Trafficking Prevention and Suppression Act 2008 (B.E.2551), Immigration Act 1979 (B.E.2522). Child Protection Act 2003 (B.E.2546) and Criminal Code as well as articles, journals, theses in Thailand and foreign countries pertaining to the prostitution and human trafficking. In this research, the author has systematically collected the information, using both analytical and synthetic methods to obtain information that can be a guideline in proposing an amendment to the Prevention and Suppression of Prostitution Act 1996 (B.E.2551).

The finding revealed that (1) the human trafficking in a case of prostitution at present appears in various and complicated forms by forcing or threatening a victim to commit a prostitution for certain sexual benefits, and it is difficult to arrest and punish an offender. (2) Treating a human like a product is a violation of the human right and seriously deprives human dignity. (3) To protect a victim in human trafficking cases is related to a concept of the prostitution prevention and suppression that a victim will be protected. In the Swedish public and the Norway public, there are laws punishing wrongdoers to provide protection for victims of prostitution as same as the Prevention and Suppression of Prostitution Act 1996 (B.E.2551) of Thailand. On the other hands, the Kingdom of the Netherlands seeing prostitution as a profession of honesty. Workers who provides sex services have had the right to receive state welfare and can form a labor union and tax payment and health check, unlike the republic of Sweden, the Republic of Norway and Thailand. (4) The Prevention and Suppression of Prostitution Act 1996 (B.E.2539) was outdated and incomprehensive, and had no clear definitions in this matter. Furthermore, there were no mechanisms nor conditions related to the legal enforcement for sentencing an offender and suppressing a potential crime. (5) The definitions according to Section 4 of the Prostitution Prevention and Suppression Act 1996 (B.E.2539) should be amended. The entire clauses in Section 5 should be revoked. Furthermore, the provisions related to the methods and processes of human trafficking should be presented, which include the acts of sexual offence against victims willingly or by force. In addition, the punishment pursuant to Section 6, 7, 8, 9, 10, 11, and 12 should be escalated to suppress a potential offence and to protect the victims who are sufferer from the prostitution as a kind of human trafficking.

Keyword: Human trafficking, Prostitution, Seeking benefits from human trafficking

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความกรุณาอย่างหาสุดมิได้จาก รองศาสตราจารย์ ดร. ลาวณิชย์ ถนัดศิลปกุล ที่ท่านได้เมตตาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และท่านได้ให้ความเอาใจใส่อย่างดียิ่งพร้อมทั้งให้คำแนะนำ ตรวจสอบให้แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างละเอียด ตลอดมา จนกระทั่งผู้ศึกษาเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้อย่างมีองค์ความรู้ในการวิจัย สำเร็จเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ลาวณิชย์ ถนัดศิลปกุล ที่เป็นผู้ให้ความรู้ในสาขาวิชานิติศาสตร์ วิชากฎหมายธุรกิจ และให้ความรู้เกี่ยวกับการนำธรรมะและคุณธรรมปรับใช้กับการดำเนินชีวิตและเป็นตัวอย่างผู้เสียสละเพื่อสร้างสังคม ให้ความรัก ความเมตตา ชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องและดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านวิชาการ สังคม อย่างเสมอมาจนทำให้ผู้ศึกษาสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ ปัญหาต่างๆ จึงได้แนวทางและวิธีการคิดมาปรับใช้ จนงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณ คุณบิดา คุณมารดา ที่อบรม สั่งสอนเลี้ยงดูให้มีความเข้มแข็ง มีความเพียรพยายาม อดทน ต่อสู้กับอุปสรรคทุกปัญหาที่เข้ามาในทุกๆด้านและคอยเป็นกำลังใจที่เป็นแรงผลักดัน จนเกิดผลสำเร็จในการศึกษาในครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนๆ ร่วมรุ่นปริญญาโททุกท่าน ที่ให้กำลังใจในการศึกษาในครั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแต่ คุณบิดา คุณมารดา ครูอาจารย์ผู้ที่มีมอบความรู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และผู้มีพระคุณทุกท่านตลอดการดำเนินชีวิตของผู้วิจัย ด้วยความเคารพอย่างสูง

อารีย์วรรณ มูลน้อย

ตุลาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์	5
3. กรอบแนวคิด	5
4. ประเด็นปัญหาของการวิจัย	6
5. สมมุติฐานในการวิจัย	6
7. ขอบเขตของการวิจัย	7
8. คำนิยามศัพท์เฉพาะ หรือ คำจำกัดความ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้	8
9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
10. ระเบียบวิธีวิจัย	9
บทที่ 2 ทิวาทฤษฎีแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีที่	11
1. ทิวาทของการค้าประเวณีในต่างประเทศ	11
2. ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี	12
2.1 ทฤษฎีคิดก่อนกระทำ (Rational Choice)	13
2.2 ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory)	14
3. แนวคิดที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี	16
3.1 แนวคิดการค้ามนุษย์	16
3.2 แนวคิดห้ามการค้าประเวณี (Prohibitionism)	20
3.3 แนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี (Abolitionist)	21
3.4 แนวคิดในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. การค้าประเวณีในต่างประเทศ.....	23
4.1 การค้าประเวณีในประเทศสวีเดน.....	24
4.2 การค้าประเวณีในสาธารณรัฐนอร์เวย์.....	25
4.3 การค้าประเวณีในราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์.....	25
5. แนวคิดการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี.....	26
5.1 แนวคิดหลักสิทธิมนุษยชน.....	26
5.2 แนวคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.....	28
6. ที่มาของการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในประเทศไทย.....	29
7. ลักษณะความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศไทย.....	32
7.1 ลักษณะความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในประเทศไทย.....	32
8. ปัญหาที่ก่อให้เกิดการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี.....	34
8.1 ปัญหาในส่วนของผู้ค้าประเวณี.....	34
8.2 ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม.....	36
8.3 ปัญหาจากแนวนโยบายของรัฐ.....	37
8.4 ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี.....	38
8.5 ปัญหาภูมิศาสตร์ของประเทศไทย.....	38
8.6 การปฏิบัติงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ.....	39
8.6.1 เจ้าหน้าที่รัฐขาดความจริงจังและจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่.....	40
8.6.2 หน่วยงานของรัฐประสบปัญหา นโยบายในการบริหารราชการ และบุคลากร.....	40
8.6.3 การขาดความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ของหน่วยงานรัฐ.....	40
บทที่ 3 พิธีสารและอนุสัญญาระหว่างประเทศ และกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อการค้าประเวณี และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	42
1. พิธีสารที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี.....	43
1.1 พิธีสารเพื่อป้องกันและปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1.2 พิศัยสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก.....	44
1.3 พิศัยสารเพื่อป้องกันและปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิง.....	45
2. อนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี.....	47
2.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	47
2.2 อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ.....	48
2.3 อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร.....	49
3. กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี.....	49
3.1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551.....	49
3.2 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559.....	63
3.3 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539.....	69
3.4 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522.....	71
3.5 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546.....	75
3.6 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542.....	76
3.7 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546.....	79
3.8 ประมวลกฎหมายอาญา.....	81
บทที่ 4 วิเคราะห์พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และกฎหมาย อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี.....	85
1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	102
2. ผลการวิเคราะห์ การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และปัญหาด้านกฎหมาย กับ กรณีการค้ามนุษย์ เพื่อการค้าประเวณี.....	106

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ผลการวิเคราะห์ การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551 และปัญหาด้านกฎหมาย กับประมวลกฎหมายอาญา.....	108
4. ผลการวิเคราะห์ การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551 และปัญหาด้านกฎหมาย กับ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546.....	108
5. ผลการวิเคราะห์ การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551 และปัญหาด้านกฎหมาย กับ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522.....	109
6. ข้อดี และ ข้อเสีย ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551.....	110
6.1 ข้อดีของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551.....	110
6.2 ข้อเสียของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551.....	110
บทที่ 5 สรุป และข้อเสนอแนะ.....	114
1. บทสรุป.....	115
2. ข้อค้นพบ.....	117
3. ข้อเสนอแนะ.....	121
3.1 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย.....	121
3.2 ข้อเสนอแนะทางด้านกฎหมาย.....	122
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	140
ก พิธีสารเลือกรับ เรื่อง การขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่ เกี่ยวกับเด็ก (The Sale of Children, Child Prostitution, and Child Pornography)....	141
ข อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women).....	144
ค อนุสัญญาสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child).....	162
ประวัติผู้วิจัย.....	175

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	การวิเคราะห์เปรียบเทียบพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 กับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539	87
ตารางที่ 4.2	การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายอาญา กับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	90
ตารางที่ 4.3	การวิเคราะห์เปรียบเทียบพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 กับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	92
ตารางที่ 4.4	การวิเคราะห์เปรียบเทียบพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	99
ตารางที่ 5.1	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539	123

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้มีประชาชนของประเทศเพิ่มมากขึ้น ทำให้ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เมื่อประชากรมีจำนวนมากขึ้น นั้นจะต้องมีกฎหมาย และมีการบังคับใช้กฎหมายที่เท่าเทียมและเสมอภาคกัน บุคคลที่กระทำความผิดต้องได้รับโทษตามกฎหมาย เมื่อประชากรในประเทศเพิ่มมากขึ้นย่อมก่อให้เกิดการเอาเปรียบต่อมนุษย์ด้วยกัน จนเป็นสาเหตุหนึ่งให้เกิดมีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งคือการเอาร่างกาย เนื้อตัว และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์นั้นไปทำการค้าเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตรา และสิ่งตอบแทนอย่างอื่น ซึ่งการค้าประเวณี ในปัจจุบันนี้มีทั้งผู้ที่สมัครใจค้าประเวณีด้วยตนเอง และอีกส่วนหนึ่งก็จะถูกบังคับขู่เข็ญ ถูกเอาเปรียบให้ค้าประเวณี ซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้ก็จะเป็นการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีอีกด้วย อย่างไรก็ตามการค้าประเวณีแม้ผู้ที่ค้าประเวณีนั้นจะสมัครใจค้าด้วยตนเองก็ตาม เมื่อมนุษย์ไม่สามารถที่จะนำมาทำการซื้อขายกันได้ เนื่องจากเป็นการกระทำที่ลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งยังขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของประชาชนคนไทย ที่ได้ชื่อว่าเป็นเมือง พุทธ ดังนั้นการค้าประเวณี จึงเป็นการกระทำความผิดและต้องรับโทษ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ได้บัญญัติเป็นความผิดไว้

ปัจจุบันนี้ การค้าประเวณี ได้มีการกระทำเป็นกระบวนการที่เข้าข่ายเป็นการค้ามนุษย์เพิ่มมากยิ่งขึ้น และมีลักษณะการกระทำในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้มีทั้งคนไทยและต่างด้าวที่ต้องตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งบุคคลต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยนั้นมีทั้งคนต่างด้าวที่เข้ามาโดยมีการตรวจลงตราวีซ่า โดยถูกต้องตามกฎหมาย แต่ไม่ยอมกลับประเทศของตนในกรณีที่วีซ่าหมดอายุ แต่มีการอยู่ต่อในประเทศไทยโดยหลบๆ ซ่อนๆ อยู่ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีโอกาสที่จะถูกหลอกลวงเพื่อให้ไปค้าประเวณี ได้ และยังมีต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย โดยการเดินทางผ่านช่องทางตามธรรมชาติ ซึ่งตามสภาพภูมิศาสตร์ของประเทศไทยมีพื้นที่ที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านและมีช่องทางธรรมชาติหลายช่องทาง ซึ่งบุคคลเหล่านี้ เมื่อเข้ามาอยู่ในประเทศไทยแล้ว ไม่มีโอกาสที่จะได้เลือกทำงานที่ดีตามที่ตนต้องการ

บางคน ก็ถูกหลอกลวง หรืออาจถูกบังคับให้ค้าประเวณี จากผู้ที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ของผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์เวทนาไม่ว่าทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการทำนาบนหลังคน ที่บุคคลดังกล่าวอาศัยความอ่อนด้อยและเปราะบาง และความไม่มีโอกาสของบุคคลเหล่านั้น เพื่อให้ตนได้ประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้ที่ถูกนำมาขาย ส่งผลกระทบต่อชีวิตร่างกายการเป็นอยู่ ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ทั้งยังเป็นบ่อนทำลายชาติและทำลายประชากรของชาติ ตลอดทั้งเป็นการบั่นทอนอำนาจของรัฐ

ปัญหาการค้าประเวณี ของประเทศไทย มีปัญหาเป็นอย่างมาก และไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้นได้ ซึ่งจากรายงานการจัดอันดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons Report) ของประเทศสหรัฐอเมริกาประจำปี ค.ศ. 2015 ได้จัดอันดับให้ประเทศไทยมีปัญหาการค้าประเวณีมากที่สุด เป็นอันดับรองจากปัญหายาเสพติด โดยจัดอันดับให้ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 3 (Tier 3) ซึ่งหมายความว่าประเทศไทยเป็นกลุ่มประเทศที่มีปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีมากที่สุด¹ เหตุการณ์ดังกล่าวรัฐบาลไทยไม่ได้ใส่ใจ และไม่ได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี และได้ให้ความร่วมมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ตลอดทั้งได้มีการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายหรือเหยื่อ รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้ที่กระทำความผิดอย่างต่อเนื่อง จนเป็นเหตุให้ประเทศไทยได้เลื่อนสถานะให้อยู่ในสถานะที่ดีขึ้น และได้ถูกจัดอันดับขึ้นมาเป็น Tier 2 (Tier 2 watch List)² ต่อมาในปี พ.ศ.2560 ประเทศไทยได้ถูกจัดอันดับเป็น Tier 2 (Tier 2) และในปี พ.ศ.2563-2564 ประเทศไทยยังคงถูกจัดอันดับอยู่ใน Tier 2 เป็นปีที่ 3³ ต่อเนื่องกัน ซึ่ง Tier 2 มีความหมาย ดังนี้

Tier 1 (Tier 1) หมายถึง ประเทศที่ได้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำได้อย่างสมบูรณ์ ตามกฎหมายป้องกันเหยื่อของการค้ามนุษย์ ของประเทศสหรัฐอเมริกา (Trafficking Victims Protection Act of 2000 หรือ TVPA

Tier 2 (Tier 2) หมายถึง ประเทศที่ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมาย TVPA ไม่สมบูรณ์ แต่มีความพยายามอย่างมีนัยสำคัญเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานเหล่านั้น ส่วน Tier 2 ที่ถูกจับตามอง (Tier 2 watch List) หมายถึง ประเทศที่ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมาย TVPA ไม่สมบูรณ์

¹ สืบค้นจาก www.mol.go.th/content/muman_trafficking “กระทรวงแรงงาน วันที่ 6 มกราคม 2563

² สืบค้นจาก www.thaibiz.net/th/news16424/170 ศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์ ซึ่งช่องทางสร้างโอกาสเพื่อเอกชนไทย, วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2563

³ สืบค้นจาก <https://prostitution.procon.org/us-federal-and-state-prostitution-laws-and-related-punishments>, 2017 เรื่อง การค้ามนุษย์ ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วันที่ 26 มีนาคม 2563

แต่มีความพยายามอย่างยิ่งที่จะปฏิบัติให้ได้มาตรฐานเหล่านั้น และ 1) จำนวนสุทธิผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของรูปแบบที่รุนแรงของการค้ามนุษย์จำนวนมากหรือกำลังเพิ่มขึ้นมาก หรือ 2) ไม่สามารถแสดงหลักฐานว่ามีความพยายามเพิ่มขึ้นในการต่อสู้กับรูปแบบที่รุนแรงของการค้ามนุษย์จากปีที่ผ่านมา หรือ 3) การตัดสินใจว่าประเทศนั้นกำลังใช้ความพยายามอย่างมากที่จะปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำจากการให้คำมั่นสัญญาของประเทศนั้นว่าจะดำเนินมาตรการเพิ่มเติมในปีถัดมา เทียร์ 3 (Tier 3) หมายถึง ประเทศที่ไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำ TVPA โดยสมบูรณ์ และไม่ได้ใช้ความพยายามอย่างมีนัยสำคัญที่จะดำเนินการ⁴ ดังกล่าว

ประเทศไทยในฐานะที่เป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และเป็นประเทศปลายทาง สำหรับการค้าผู้ชาย ผู้หญิง เด็กชาย เด็กหญิง และบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ⁵ เพื่อการค้าประเวณี เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งที่คนต่างด้าวมุ่งที่จะเดินทางเข้ามาเพื่อมาหารายได้ ซึ่งคนต่างด้าวบางคนตั้งใจเข้ามาค้าประเวณี ที่ประเทศไทยและอีกบางกลุ่ม เป็นพวกที่อยู่ในประเทศไทยโดยลักลอบเข้ามาในประเทศไทย ไม่มีวีซ่า ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะต้องอยู่ในประเทศไทยโดยหลบซ่อน เพราะเกรงว่าจะถูกจับกุมจึงทำให้บุคคลกลุ่มดังกล่าวนี้มีโอกาสที่จะถูกหลอกลวง บังคับ ชูเชิญ เพื่อให้ทำการค้ามนุษย์เพื่อค้าประเวณี ซึ่งในปัจจุบันนี้ การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เป็นอันตรายและมีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ และมีวิธีการกระทำที่เป็นกระบวนการ และสลับซับซ้อนมากกว่าในอดีต ซึ่งทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยต่างให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี แต่ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีได้ แม้ประเทศไทยจะได้มีความพยายามอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ไม่ว่าจะนโยบายรัฐบาลของนายกรัฐมนตรี นายประยุทธ์ จันทร์โอชาที่พยายามที่จะวางแผนนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหา แต่ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ เพราะประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี หลายฉบับ กระจายอยู่ไม่เป็นหมวดหมู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี โดยตรงคือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เป็นกฎหมายที่ประกาศใช้มานานแล้ว และมีความล้าหลังไม่ทันสมัย ประกอบกับบทนิยาม และบทความผิด ที่มีการกำหนดบทลงโทษที่ต่ำ โดยเฉพาะ มาตรา 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ จะเป็นกฎหมายที่จะต้องบังคับใช้ในกรณีที่มีการกระทำที่เป็นการนำมนุษย์มาทำการซื้อขาย เมื่อมีบทลงโทษที่น้อย คนก็ไม่มีความเกรงกลัว จึงมีผู้ที่

⁴ สืบค้นจาก www.thaibiz.net/th/news/16424/170 ศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์ ซึ่งช่องทางสร้างโอกาสเพื่อเอกชนไทย, วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2563

⁵ ธนศว์ ภายธีรานนท์, “ถึงเวลาที่รัฐธรรมนูญไทย จะเพิ่มพื้นที่ให้แต่ละกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ” ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย (พ.ศ.2561)

แสวงหาประโยชน์ในทางด้านการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีเพิ่มมากขึ้น จนเป็นเหตุให้ประเทศไทยไม่สามารถลดจำนวนผู้ค้าประเวณีได้ และการค้าประเวณีได้เปลี่ยนไปอยู่ในรูปแบบการค้าประเวณีที่เป็นการแอบแฝง และมีการบังคับให้ค้าประเวณีที่เข้าข่ายค้ามนุษย์จากความยินยอมที่เกิดจากคนบางกลุ่มบางสังคมที่นิยมขายบุตรสาวเพื่อค้าประเวณี ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ได้บังคับใช้มานาน บทบัญญัติของกฎหมายล่าหลัง ไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

ด้วยเหตุดังกล่าวมานี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องมีการศึกษาหาแนวทางเพื่อเกิดการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 อย่างมีประสิทธิภาพ และบังคับได้ตามสถานการณ์ปัจจุบันจริง เพื่อเป็นการอุดช่องว่างของกฎหมายที่มีอยู่ ซึ่งในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษา จะศึกษาเฉพาะกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี โดยตรงตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี คือ (1) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 (2) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 (3) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 (4) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562 (พระราชบัญญัติฉบับที่ 2 3 และ 4 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551,) (5) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559 (6) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 (7) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 (8) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 (9) ประมวลกฎหมายอาญา

ซึ่งกฎหมายทุกฉบับที่กล่าวมาแล้วนี้ มีความสำคัญ และมีผลในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในประเทศไทย ที่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ กระจายกันอยู่ในกฎหมายแต่ละฉบับ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มีการบังคับใช้มานานแล้ว แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาจากการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีความล้าสมัย มีบทลงโทษที่ต่ำ ไม่เหมาะสมกับการบังคับใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีปัญหาในส่วนของบทนิยาม เนื้อหาสาระ และ บทลงโทษ ก่อให้เกิดช่องว่างในกฎหมายแต่ละฉบับ เป็นเหตุให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาที่มาของการค้าประเวณีที่นำไปสู่การค้ามนุษย์
- 2.2 เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี และการค้ามนุษย์
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ในประเทศไทย
- 2.4 เพื่อศึกษาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี
- 2.5 เพื่อวิเคราะห์ สรุป ปัญหาการค้าประเวณีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

3. กรอบแนวคิด

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ค้นคว้าจะศึกษาเฉพาะกฎหมายไทยเท่านั้น คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี คือ (1) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 (2) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 (3) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 (4) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562 (พระราชบัญญัติฉบับที่ 2 3 และ 4 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551.) (5) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559 (6) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 (7) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 (8) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 (9) ประมวลกฎหมายอาญา (10) พระราชบัญญัติการฟอกเงิน พ.ศ.2542

เพื่อศึกษารายละเอียดของกฎหมายแต่ละฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์ หาข้อสรุป เพื่อได้ข้อค้นพบและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาค้าประเวณีที่นำไปสู่การค้ามนุษย์ ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ต่อไป

4. ประเด็นปัญหาของการวิจัย

การค้าประเวณีที่เข้าข่ายลักษณะเป็นการค้ามนุษย์ ในสถานการณ์ปัจจุบันนี้มีความสลับซับซ้อน⁶ และมีความรุนแรง มีการกระทำในลักษณะที่เป็นองค์กรอาชญากรรมมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งในประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้บัญญัติและใช้มานานแล้ว ล้าหลัง ไม่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยบทนิยามที่ไม่ครอบคลุม เนื้อหาสาระและบทกำหนดโทษ และลักษณะของการกระทำความผิดที่ต้องรับผิด โดยศึกษา ที่มา แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งสถานการณ์ของปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในปัจจุบัน มีทั้งคนไทยและคนต่างด้าว เพื่อแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในเชิงการป้องกันและควบคุมปัญหา เพื่อให้การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในประเทศไทยลดน้อยลง และหมดไปในที่สุด และเพื่อประโยชน์ต่อสังคม มวลมนุษยชาติ รวมถึงความสงบสุขของประชาชนและประเทศชาติ ในการแก้ไขปัญหของบุคคลที่ต้องการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและอาศัยช่องว่างของกฎหมาย กระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยอาศัยความยินยอมของผู้ค้าประเวณี เพื่อไม่ให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษ จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมสูงสุดทั้งในเชิงการป้องกันและควบคุมปัญหาที่จะเกิดขึ้น ให้มีความครอบคลุมและชัดเจนมากขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของสังคมตลอดไป

5. สมมุติฐานในการวิจัย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มีการประกาศใช้มานานแล้ว มีความล้าหลัง ไม่มีสภาพบังคับต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งการค้าประเวณี ได้มีความรุนแรงและมีรูปแบบเป็นการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี มากยิ่งขึ้น พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ยังไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ปัจจุบัน เนื่องจาก บทนิยาม เนื้อหาสาระของกฎหมายยังไม่ครอบคลุม รวมถึงบทลงโทษที่ยังไม่เหมาะสมและมีอัตราโทษที่ต่ำ

⁶ สุชาดา ทวีสิทธิ์, “สถานะของประเทศไทยเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์” ประชากรและการพัฒนา (2556) หน้า 33

จึงทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ยังมีรวมอยู่ในกฎหมายฉบับอื่น และมีสาระสำคัญกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ หากมีการบัญญัติกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ขึ้นมาอีก จะเป็นการใช้กฎหมายที่ฟุ่มเฟือย มีกฎหมายหลายฉบับ ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขปรับปรุง โดยการเพิ่มบทนิยาม แก้ไขเนื้อหาสาระ เพิ่มบทกำหนดโทษให้สูงขึ้น โดยเฉพาะบทนิยาม ตามมาตรา 4 เนื้อหาสาระในมาตรา 5 รวมถึงบทกำหนดโทษ ใน มาตรา 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้มีบทนิยาม เนื้อหาสาระ และบทกำหนดโทษที่เหมาะสม เพื่อให้ครอบคลุม หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เสียใหม่ ก็จะทำให้ประเทศไทย สามารถแก้ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ เกี่ยวกับการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี โดยตรง ให้อยู่ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เพื่อจะได้มีแนวปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีระบบ โดยบูรณาการกฎหมายเหล่านั้นให้รวมหลักและสาระสำคัญให้อยู่ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 จะทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่จะดำเนินการและดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เพื่อที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลในการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ยั่งยืน สืบไป โดยในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ได้ ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

6. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้ศึกษา มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะตัวบทกฎหมายไทย ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในบริบท ของกฎหมายไทยเท่านั้น โดยศึกษาถึง ที่มา แนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการ การค้าประเวณี ในประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

เพื่อให้ข้อค้นพบ และได้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ในประเทศไทย ต่อไป

7. คำนินยามศัพท์เฉพาะ หรือ คำจำกัดความ ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

7.1 แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ในลักษณะที่เป็นธุรกิจจัดหา ล่อไป หรือพาบุคคลไปเพื่อสนองความใคร่ และสนองความต้องการทางเพศของผู้กระทำ การอนาจาร การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น หรือการอื่นใดในลักษณะที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการชู้ตริตบุคคล ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

7.2 การค้าประเวณี หมายถึง การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ ในทางกามารมณ์ ของผู้อื่น อันเป็นการมีส่วนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อย่างอื่นใด ไม่ว่าจะผู้กระทำและผู้ยอมกระทำจะเป็นคนเพศเดียวกันหรือคนละเพศ⁷

7.3 การค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี หมายถึง การจัดหาขนส่งโยกย้ายให้ที่พักอาศัยหรือรับบุคคลด้วยวิธีการคุกคามข่มขู่หรือใช้กำลัง หรือการบังคับในรูปแบบอื่นๆ การลักพาตัวการใช้อุบายหลอกลวงหรือการใช้อำนาจหรือสภาพอ่อนแอประการบางในทางมิชอบหรือการให้หรือการได้รับเงินหรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้ความยินยอมบุคคลที่มีความควบคุมที่เหนือบุคคลอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ของบุคคลอื่นหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น⁸

⁷พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 4

⁸ ประวิทย์ ร้อยแก้ว, เรื่อง "การค้ำมนุษย์" เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ปฏิบัติงานเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ วันที่ 15-19 สิงหาคม 2548 ณ โรงแรมศรีริเวอร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ทราบการค้ำมนุษย์เพื่อค้าประเวณี จะต้องเป็นการบังคับ ชู้เชื้อ เหือให้ค้าประเวณี และแสวงหาประโยชน์ในทางเพศรูปแบบอื่นๆ ซึ่งในปัจจุบันมีวิธีการที่หลากหลาย สลับซับซ้อน ยากต่อการจับกุม และลงโทษผู้ที่กระทำผิด

8.2 ทราบการนำมนุษย์มาขายเหมือนเป็นสินค้า เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนและเป็นการลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างร้ายแรง

8.3 ทราบการให้ความคุ้มครองเหือจากการค้ามนุษย์ มีความสัมพันธ์กับแนวคิดในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี (Nordic) ที่ให้ความคุ้มครองเหือจากการค้าประเวณี โดยมีการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี

8.4 ทราบพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ไม่มีบทนิยามมีความล้าหลัง เนื้อหาไม่ครอบคลุม ไม่มีกลไกและสภาพการบังคับใช้กฎหมายกับบทลงโทษที่เป็นการยับยั้งไม่ให้มีการกระทำผิด

8.5 ทราบแนวทางแก้ไข เพิ่มเติม บทนิยาม ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และยกเลิกบทบัญญัติในมาตรา 5 ทั้งมาตรา และนำเสนอบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการและกระบวนการที่นำไปสู่การค้ามนุษย์ กำหนดการกระทำที่เป็นความผิดในทางเพศที่กระทำต่อเหือไม่ว่าจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม และเพิ่มโทษในมาตรา 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 เพื่อเป็นการป้องปราม ยับยั้ง การกระทำผิด และคุ้มครองเหือซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการค้าประเวณีที่เป็นการค้ามนุษย์

9. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และประมวลกฎหมายอาญา รวมถึง บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ ของประเทศไทยและต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี ที่เป็นการค้ามนุษย์ โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบซึ่งในส่วนของ การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ผู้วิจัยจะทำการสังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์จากเนื้อหาที่ได้จากการวิจัยเอกสารและการทบทวน

วรรณกรรม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ต่อไป

บทที่ 2

ที่มา ทฤษฎี แนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

การค้าประเวณี เป็นอาชีพที่เก่าแก่ที่อยู่คู่กับสังคมไทยและสังคมโลกก็ได้ ยากต่อการป้องกันและปราบปรามให้หมดไปจากสังคมไทยและสังคมโลก เนื่องจากการค้าประเวณีนั้นมีคู่สังคมไทยและสังคมโลกมาอย่างยาวนาน ซึ่งการค้าประเวณีนั้นจะมีลักษณะและรูปแบบแตกต่างกันออกไปในแต่ละวัฒนธรรมและท้องถิ่น⁹ การค้าประเวณีคือ การกระทำเพื่อเป็นการสำเร็จความใคร่ของบุคคลอื่น โดยได้รับผลตอบแทนเป็นเงิน ทรัพย์สิน รวมถึงประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะกระทำเป็นอาชีพหรือกระทำเป็นครั้งคราว¹¹ ซึ่งในสังคมปัจจุบันนี้ การค้าประเวณีไม่จำกัดอยู่เฉพาะการกระทำของผู้หญิง และเด็ก แต่มีการค้าประเวณีในทุกเพศ¹²ไม่ว่าจะเป็นเด็กชาย เด็กหญิง ผู้ชาย และผู้หญิง และให้รวมถึงผู้ที่มีความหลากหลายในทางเพศ¹³ ซึ่งจะได้กล่าวถึงที่มาของการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ดังนี้

1. ที่มาของการค้าประเวณีในต่างประเทศ

การค้าประเวณีในต่างประเทศนั้น เชื่อกันว่าการ เริ่มต้นค้าประเวณีนั้นได้เริ่มมาจากพิธีกรรมทางศาสนา ของประชาชนในแถบบริเวณชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ราวทศวรรษที่ 5 ก่อนคริสตกาล ซึ่งการค้าประเวณีที่เป็นพิธีกรรมทางศาสนาที่กระทำกันนั้น ผู้ชายจะมาเลือกผู้หญิง

⁹ เสาวนีย์ เตชะไพฑูริย์, "การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์: ศึกษากรณีส่งหญิงไทยไปค้าประเวณียังต่างประเทศ", งานเอกสารวิชาการ หลักสูตร ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) รุ่นที่ 11 วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานยุติธรรม (2551) หน้า 5

¹⁰ ยศ สันตสมบัติ, "แม่หญิงเสนาบดี ชุมชนและการค้าประเวณีในสังคมไทย", พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, (2535) หน้า 116.

¹¹ เฉลิมพล สัตถาภรณ์, "ปัญหาโสเภณีในประเทศไทย", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (2508) หน้า 5-6.

¹² ยศ สันตสมบัติ, "แม่หญิงเสนาบดี ชุมชนและการค้าประเวณีในสังคมไทย", พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, (2535) หน้า 116.

¹³ ธเนศ ภัยธีรานนท์ "ถึงเวลาที่รัฐธรรมนูญไทย จะเพิ่มพื้นที่ให้แต่ละกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ" ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย (พ.ศ.2561) อ้างแล้วในหน้า 3

เพื่อไปร่วมประเพณี และหญิงนั้นยินยอมให้ชายที่เลือกร่วมประเพณีด้วย เพราะมีความเชื่อว่าหญิงที่ขอมร่วมประเพณี กับชายที่เลือกนั้นเป็นสิ่งที่น่ายกย่อง และเป็นการบูชาต่อเทพเจ้า จนถึงสมัยบาบิโลน หญิงสาวชาวบาบิโลนเนียนทุกคนจะต้องผ่านพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่มีลิต้า (Mylitta) ซึ่งในพิธีกรรมนี้ จะมีการรวมตัวกันของหญิงสาวเพื่อให้ผู้ชายมาเลือกไปร่วมประเพณี โดยผู้ชายที่เลือกผู้หญิงไปร่วมประเพณี จะมอบเงินให้แก่ผู้หญิง และผู้หญิงนั้น จะนำเงินดังกล่าวนั้น ไปใช้เพื่อทำนุบำรุงศาสนา แนวคิดและพิธีกรรมทางศาสนาในลักษณะที่ให้ชายมาร่วมประเพณี กับหญิง แล้วชายต้องจ่ายเงินให้แก่หญิงเพื่อเป็นการทำนุบำรุงศาสนา ได้มีขึ้นในหลายสังคม ต่อเนื่องกันมา จากสมัย กรีก โรมัน และอินเดีย รวมทั้งประเทศไทย ก็มีการค้าประเพณีมาตั้งแต่สมัยพุทธเจ้า ที่มีหลักฐานปรากฏว่ามีโสเภณี ซึ่งโสเภณีในสมัยนั้น ได้รับการยอมรับในสังคมเพราะถือว่าเป็นอาชีพที่สุจริตชนิดหนึ่ง¹⁴ ที่ได้รับการยกย่องและมีเกียรติในสังคมชั้นสูง ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ วาสิฎฐี บทที่ 3 ตอนเพื่อนมนุษย์ ที่มีความเป็นมาเกี่ยวกับการค้าประเพณี มีชื่อเรียกว่า นางคณิกา ของกรุงอุชเชนี ที่ถวายต่อพระพุทธเจ้า ซึ่งได้พรรณนาไว้ได้หลายระดับ ตั้งแต่ผู้อยู่ในปราสาทและผู้สร้างสถานวโนทยานที่แขกเมืองสำคัญ หรือเจ้านายไปเยี่ยมเยือน จนถึงขั้นต่ำ ซึ่งประชาชนก็ยกย่อง แม้แต่กษัตริย์ก็ยังให้เกียรติโสเภณี นักกวีได้สรรเสริญยกย่อง กระทั่งแพทย์ประจำพระองค์ของพระพุทธเจ้าก็ยังมีมารดาที่มีอาชีพค้าประเพณี¹⁵ ซึ่งการค้าประเพณีนั้นมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

2. ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเพณี

ในสถานการณ์ปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ได้พัฒนาขึ้นก้าวหน้าอดีต ก่อให้เกิดค่าครองชีพในการดำรงชีพสูงขึ้น ประชากรยากจนลง ที่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น ตกอยู่ในสภาวะกดดันจากสังคมรอบๆ ตัว เป็นเหตุทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนแก่ตนมากยิ่งขึ้น ทำให้มีการกระทำความผิด และฝ่าฝืนต่อกฎหมาย โดยการนำมนุษย์มาขายเพื่อเป็นสินค้าให้ค้าประเพณี มากยิ่งขึ้น การค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเพณีนั้น นอกจากจะมีการบังคับขู่เข็ญให้ทำการค้าแล้ว ยังมีผู้หญิงบางคนที่สมัครที่และผันตัวเองมาค้าประเพณี ทำให้ในปัจจุบันมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์เพื่อการประเพณีนั้นเป็นปัญหาที่สำคัญทั้งระดับสากล ที่ทุกประเทศทั่วโลกประสบปัญหา ไม่สามารถแก้ไขให้หมดสิ้นไปได้ ซึ่งการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเพณีนี้ มีทฤษฎีที่

¹⁴ อัครพล บุญโยชัยวัฒน์, การศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าประเพณีที่มีลักษณะเป็นการค้ำมนุษย์ในประเทศไทย, รายงานการวิจัย, กรมสอบสวนคดีพิเศษ, (2561) , หน้า 3

¹⁵ <http://www.israpost.net/overview.php> เรื่องการค้าประเพณี สืบค้น เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2564

เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ปัญหาของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี มีมุมมองเป็นสองลักษณะ คือ 1) มุมมองที่ว่าผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี อันมีสาเหตุมาจากความต้องการในทรัพย์สินและเงินทองของมนุษย์ ซึ่งได้อธิบายไว้โดยทฤษฎีคิดก่อนกระทำ (Rational Choice) และการคืนรนของมนุษยชาติในระบบทุนนิยม ตามทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Stain Theory) 2) มุมมองที่ว่า การค้าประเวณีของผู้หญิงเป็นกระทำที่ผิดต่อกฎหมาย เป็นการกระทำที่เป็นอาชญากร ที่ได้อธิบายไว้โดยทฤษฎีอาชญาวิทยาของกลุ่มแนวคิดสตรีนิยม¹⁶ (Feminist Criminology Theories) ซึ่งจะได้กล่าวโดยละเอียด ดังนี้

2.1 ทฤษฎีคิดก่อนกระทำ (Rational Choice)

แกรี เบคเกอร์ (Becker 1976) ได้กล่าวถึงการคิดก่อนกระทำความผิดของบุคคล ในบทความอาชญากรรม และการลงโทษทางเศรษฐศาสตร์ (Crime and punishment: An economic approach) ว่า บุคคลปกติ (Sane) จะเป็นผู้มีอิสระในการเลือกกระทำการหรืองดเว้นกระทำการใดๆ ที่เป็นสิ่งผิดกฎหมาย ด้วยการตัดสินใจของตนเองอย่างมีเหตุผล (Rationality) และการเลือกที่จะมีพฤติกรรมอันผิดกฎหมายของบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับความคุ้มค่าจากการกระทำของบุคคลนั้น ซึ่งหมายถึงประโยชน์สูงสุดจากการกระทำนั้น มิได้จำกัดเฉพาะในรูปของทรัพย์สิน แต่ยังรวมถึงผลประโยชน์ และความพอใจทางด้านจิตใจด้วย หลักทฤษฎีคิดก่อนกระทำความผิดของ แกรี่ เบคเกอร์ จะมีสมมติฐานที่คล้ายคลึงและสอดคล้องกับแนวคิดของนักอาชญาวิทยาในกลุ่มดั้งเดิม (Classical School of Criminology) ในเรื่องของความเป็นอิสระ (Free Will) ที่มีความเชื่อว่าเจตนาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ดังคำกล่าวที่ว่า “มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลที่จะมุ่งแสวงหาเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์สูงสุด ทางด้านวัตถุหรือด้านจิตใจ ในการตัดสินใจเลือกกระทำการหรืองดเว้นกระทำการใดๆ มนุษย์จะพิจารณาทางเลือก อย่างมีเหตุผล” ซึ่งปัจจัยของความพอใจเหล่านั้น ได้แก่ ความร่ำรวย ความเชี่ยวชาญ การได้รับความเมตตา การได้รับการยกย่อง การได้รับการยอมรับ ส่วนปัจจัยที่ก่อให้เกิดความทุกข์ เช่น ความผิดหวัง ความรู้สึกหิว การสูญเสีย ความเจ็บปวด ตามแนวคิดตามทฤษฎีของสำนักอาชญาวิทยาตั้งเดิมนั้น ได้พิจารณาถึงการที่มนุษย์คนหนึ่งเลือกที่จะก่ออาชญากรรมนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยของตัวบุคคลนั้น โดยเชื่อว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล สามารถจะเลือกกระทำการ หรืองดเว้นการกระทำการใดๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจากแนวคิดนี้ นำไปสู่การกำหนด

¹⁶ กิตติศักดิ์ เจริญทรัพย์ประเสริฐ และคณะ, รายงานการวิจัย : การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย, (2558). หน้า 29

กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้หยุดยั้งพฤติกรรมอาชญากรรมของมนุษย์ และมีความสอดคล้องกับแนวคิดของเกร์ เบคเกอร์ ในภายหลัง¹⁷

สรุปได้ว่า ปัญหาการค้าประเวณีและปัญหาโสเภณี กับทฤษฎีคิดก่อนกระทำของเกร์ เบคเกอร์ ได้ทำให้บุคคลอื่นเข้าใจความจริงไว้ว่า การเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณีหรือการประกอบอาชีพโสเภณีนั้น บุคคลได้มีการไตร่ตรองแล้วว่าพฤติกรรมนั้น สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับตนได้มากกว่าความทุกข์ทรมานที่จะเกิดขึ้น บุคคลย่อมเลือกตัดสินใจกระทำ การผ่านการคิดคำนวณอย่างมีเหตุผลของบุคคลนั้น ในส่วนของแนวคิด “การคิดก่อนกระทำที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์” ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่าการคิดก่อนกระทำที่มีผลต่อการตัดสินใจของมนุษย์ อันจะนำไปสู่พฤติกรรมในการตัดสินใจของมนุษย์ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะตั้งอยู่บนบรรทัดฐานของ ความเชี่ยวชาญ (Skill) ความรู้ (Knowledge) ข้อมูลข่าวสาร (information) ที่บุคคลนั้นมี หากจะตัดสินใจเข้าสู่การประกอบธุรกิจการค้าประเวณี ไม่ว่าจะเป็นตัวผู้ประกอบธุรกิจการค้าประเวณี หรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากธุรกิจการค้าประเวณี นอกจากรายได้ เงิน ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าสู่พฤติกรรมการค้าประเวณี แล้ว ความเชี่ยวชาญ และข้อมูลข่าวสาร ย่อมมีผลต่อการตัดสินใจ ด้วย เช่น บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจผิดกฎหมาย มีความเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบธุรกิจการค้าประเวณี หรือ ผู้ที่เคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าประเวณี ย่อมมีความเป็นไปได้ที่จะตัดสินใจประกอบอาชีพการค้าประเวณี อีกทั้งยังรวมถึงผู้หญิงที่มีลักษณะรูปร่างหน้าตาดี มีความข้องเกี่ยวกับการค้าประเวณี ย่อมมีความเป็นไปได้สูงที่จะตัดสินใจประกอบอาชีพค้าประเวณี ส่วนหญิงที่มีลักษณะรูปร่างหน้าตาไม่ดี และไม่เคยมีความเกี่ยวข้องและไม่เคยทราบข้อมูล วิธีการ รายได้ เกี่ยวกับการค้าประเวณี บุคคลเหล่านี้ ก็จะไม่มีความเสี่ยงที่จะค้าประเวณีหรือเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณี¹⁸

2.2 ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory)

ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory) ของ โรเบิร์ต เมอร์ตัน เป็นทฤษฎีทางอาชญาวิทยาที่สามารถใช้อธิบายลักษณะปัญหาการค้าประเวณี และปัญหาโสณี โดยโรเบิร์ต เมอร์ตัน ได้กล่าวไว้ว่า “โครงสร้างทางสังคมอาจจำกัดความสามารถของบุคคลเฉพาะกลุ่มในการบรรลุความต้องการ ทำให้มนุษย์บางกลุ่มใช้วิธีการที่ผิดกฎหมาย เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ”

¹⁷ กิตติศักดิ์ เจมิสิทธิประเสริฐ และคณะ, รายงานการวิจัย : การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย, (2558). หน้า 30

¹⁸ กิตติศักดิ์ เจมิสิทธิประเสริฐ และคณะ, รายงานการวิจัย : การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย, (2558) หน้า 31-32

ซึ่งพฤติกรรมการค้าประเวณีและพฤติกรรมโสเภณีนั้น เป็นพฤติกรรมผิดกฎหมาย ที่เป็นการแสดงออกของมนุษย์ทุนนิยม และก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมตามหลักทฤษฎีนี้¹⁹

ทฤษฎีความกดดันทางสังคม ได้อธิบายสาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของมนุษย์เกิดจาก ความขัดแย้งเกี่ยวกับค่านิยมของสังคมและวิธีการบรรลุวัตถุประสงค์ (Discrepancy between Culture Goals and Situation) ซึ่งเมอร์ตัน ได้อธิบายความกดดันที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ในสังคมที่ไม่สอดคล้องกันในจุดมุ่งหมายทางสังคมกับวิธีการไปสู่จุดมุ่งหมาย (Disjunction between Goals and Means) ซึ่งสังคมใน โลกทุนนิยมให้การยกย่องเชิดชูผู้ประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีความร่ำรวย ที่ไม่ใช่ทุกคนที่จะสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของสังคมอย่างนี้ได้ มนุษย์ในสังคมจึงมีการแสดงออกที่มีลักษณะเป็นการตอบโต้สังคมที่แตกต่าง ซึ่งเมอร์ตัน ได้แบ่งการตอบโต้ของมนุษย์ที่มีผลมาจากความกดดันทางสังคมไว้ 5 แนวทาง²⁰ คือ

2.2.1 การปฏิบัติตาม (Conformity) แม้ว่ามนุษย์จะได้รับความกดดัน ให้ต้องสร้างฐานะความร่ำรวย แต่มนุษย์กลุ่มนี้ยอมที่จะเลือกวิถีที่เป็นที่ยอมรับทางสังคม ไม่ว่าจะบรรลุจุดมุ่งหมายทางสังคมหรือไม่ก็ตาม ซึ่งมนุษย์กลุ่มนี้จะเลือกที่จะตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เพื่อนำตนไปสู่การประกอบอาชีพโดยสุจริต มีรายได้สูงเพื่อให้ตนบรรลุจุดมุ่งหมายของสังคม ซึ่งหากบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จมนุษย์กลุ่มนี้จะไม่ก่อปัญหาใดๆ กับสังคม

2.2.2 การเปลี่ยนแปลง (Innovation) มนุษย์กลุ่มนี้จะยอมรับจุดมุ่งหมาย (Goals) ในเรื่องการสร้างฐานะหรือความร่ำรวย แต่กลุ่มนี้จะไม่สนใจวิถีในการ (Means) ที่จะได้มาซึ่งฐานะหรือความร่ำรวย โดยไม่สนใจว่าวิธีนั้นจะผิดกฎหมาย ละเมิดศีลธรรมหรือวัฒนธรรมประเพณี ส่งผลให้มนุษย์กลุ่มนี้เลือกที่จะมีพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น พฤติกรรมอาชญากรรม หรือ เลือกที่จะประกอบอาชีพที่ ผิดกฎหมายและผิดต่อวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ เช่น การค้ายาเสพติด, การเปิดบ่อนการพนัน, หรือการค้าประเวณี เป็นต้น

2.2.3 การยึดถือวัฒนธรรมใหม่ (Ritualism) เป็นการปฏิเสธหรือไม่ยอมรับจุดมุ่งหมายของสังคม แต่ยังคงปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมยอมรับ คนกลุ่มนี้ไม่สร้างปัญหาให้สังคม แต่จะทำให้สังคมเสียกำลังแรงงานของคนกลุ่มนี้ไป พฤติกรรมการโต้ตอบสังคมของคนกลุ่มนี้เช่น การออกบวช การเข้าป่าจำศีลเป็นฤๅษี การหยุดการยอมรับความร่ำรวย เป็นต้น

¹⁹ เรื่องเดียวกัน

²⁰ กิตติศักดิ์ เจริญศิริประเสริฐ และคณะ, รายงานการวิจัย : การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย, (2558) หน้า 32

2.2.4 การยอมแพ้หรือการล่าถอย (Retreatism) เป็นกลุ่มที่ไม่ยอมรับหรือล่าถอยต่ออุดมการณ์ทางสังคมหรือปฏิบัติตามวิธีการที่ได้รับการยอมรับ การแสดงออกของบุคคลกลุ่มนี้ เช่น กลายเป็นบุคคลซึมเศร้า คิดสุรา คิดยาเสพติด หรือ ฆ่าตัวตาย

2.2.5 การปฏิวัติ (Rebellion) เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับความผิดหวังจากอุดมการณ์ทางสังคม จึงคิดที่จะสร้างอุดมการณ์ใหม่ ซึ่งคนกลุ่มนี้จะเลิกเป็นสมาชิกของสังคมเดิม และจะเริ่มอยู่อาศัยภายใต้วัฒนธรรมใหม่ บุคคลกลุ่มนี้ไม่ยอมรับทั้งอุดมการณ์และวิธีการที่สังคมเดิมยอมรับ บางครั้งคนกลุ่มนี้อาจไม่สร้างปัญหาให้สังคม และอาจนำการเปลี่ยนแปลงให้กับสังคมไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้น แต่ในทางกลับกัน กลุ่มคนกลุ่มนี้อาจสร้างปัญหา และความรุนแรงให้กับสังคม เช่น การประท้วงด้วยการใช้ความรุนแรง การก่อการร้าย²¹

สรุปได้ว่า แนวคิดทฤษฎีความกดดันทางสังคม ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น หากจะวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ผู้ประกอบการค้าประเวณี และผู้ที่ค้าประเวณีในปัจจุบันเป็นผู้ที่มาจากบุคคลชั้นล่าง และชั้นกลาง ของสังคม ซึ่งบุคคลเหล่านี้ อาจมิได้มีการถูกบังคับขู่เข็ญให้มาค้าประเวณี หรือบริการทางเพศ แต่กระทำการค้าประเวณีด้วยความสมัครใจ และสาเหตุสำคัญคือ ต้องการเงินหรือทรัพย์สิน เพื่อให้เท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม แต่เนื่องจากไม่สามารถหาทรัพย์สินได้ในทางที่ชอบด้วยกฎหมายเพราะถูกปิดกั้นโดยมีข้อกฎหมาย จึงได้เลือกกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในการให้ได้มาซึ่งเงิน และทรัพย์สินอย่างอื่น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการค้าประเวณี มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสมมติฐานของทฤษฎีกดดันทางสังคมของเมอร์ตัน ในกลุ่มที่เปลี่ยนแปลง (Innovation) และส่งผลต่อการก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เกิดขึ้น

3. แนวคิดที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อค้าประเวณี

3.1 แนวคิดการค้ามนุษย์

“การค้ามนุษย์” (Human Trafficking) มีความหมายตาม คำนิยามใน พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons Especially Women and Children) ซึ่งพิธีสารนี้ ได้แนบไว้ท้ายอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (United Nations Convention against Transnational Organized Crime)

²¹ กิตติศักดิ์ เจิมสิทธิประเสริฐ และคณะ, รายงานการวิจัย : การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย, (2558) หน้า 32

“การค้ามนุษย์”²² (Human Trafficking) หมายถึง การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัย หรือการรับไว้ซึ่งบุคคลด้วยวิธีการขู่เข็ญ หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นใดด้วยการลักพาตัวด้วยการฉ้อโกง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือด้วยการใช้สถานะความเสียหายจากการค้ามนุษย์โดยมิชอบ หรือมีการให้หรือรับเงินหรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่น เพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ การแสวงหาประโยชน์ ซึ่งให้รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่นหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ในรูปแบบอื่น การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การเอาคนลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นที่คล้ายกับการเอาคนลงเป็นทาส การทำให้ตกอยู่ใต้อำนาจบังคับ หรือการตัดอวัยวะออกจากร่างกาย²³

- กรณีที่ผู้ใดแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด²⁴ ดังต่อไปนี้

(1) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วยงานนี้ยวักขัง จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(2) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วยงานนี้ยวักขัง จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งเด็ก ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

²² Article 3 of Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organization Crime อ้างถึงในลาววัฒน์ ถนัดศิลป์กุล และคณะ โครงการ “การศึกษา วิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ในกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ ตะวันออก – ตะวันตก, เหนือ – ใต้ (EWEC – NSEC – SEC)” รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (พ.ศ.2561) หน้า 25

²³ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ, “องค์ประกอบของการค้ามนุษย์,” กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, <http://www.noct.m-society.go.th/human-traffic/prevention/view.php?id=5> (สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2564)

²⁴ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6

- การกระทำในลักษณะดังต่อไปนี้ ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์²⁵

- (1) สนับสนุนการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์
- (2) อุปการะโดยให้ทรัพย์สิน จัดหาที่ประชุมหรือที่พำนักให้แก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์
- (3) ช่วยเหลือด้วยประการใดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์พ้นจากการถูกจับกุม
- (4) เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ถูกลงโทษ
- (5) ชักชวน ชี้นำ หรือติดต่อบุคคลให้เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมเพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

- องค์ประกอบในการพิจารณาว่าผู้ใดเป็นผู้เสียหายหรือเหยื่อจากการค้ำมนุษย์ มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- (1) ถูกกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ จัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจาก ส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย รับไว้
- (2) ถูกกระทำด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ ข่มขู่ ใช้อำนาจบังคับ ลักพาตัว หนีฉลุลอกหลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ ให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเพื่อความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล
- (3) ถูกกระทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ จาก 1) การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี 2) การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก 3) การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่นๆ 4) การเอาคนลงเป็นทาส 5) การนำคนมาขอทาน 6) การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และ 7) การบังคับด้วยวิธีอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม²⁶

- บุคคลที่เกี่ยวข้องกับขบวนการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ปัจจุบันขบวนการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี มีการจัดการรูปแบบที่มีเครือข่ายซับซ้อน โดยมีการให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับขบวนการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ดังนี้

²⁵ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 7

²⁶ แสงจันทร์ มาน้อย, “การดำเนินงานของประเทศไทยในการต่อต้านการค้ามนุษย์”.

- (1) นายหน้า จะทำหน้าที่ติดต่อ ชักชวน ใช้กลอุบาย และนำพาเหยื่อมาส่งต่อให้ผู้ค้า
- (2) ผู้ค้า จะทำหน้าที่ให้ที่พักพิงแก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อ ที่นายหน้าได้นำมาส่ง รวมถึงการติดต่อไปยังประเทศปลายทาง เพื่อจัดการเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือเดินทางหรือเอกสารปลอม เพื่อให้ความสะดวกแก่การเดินทางทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ
- (3) ผู้นำพา มีหน้าที่รับผู้เสียหายหรือเหยื่อจากผู้ค้า เพื่อพาไปยังจุดหมาย โดยการกระทำการสมรสหลอก การแฝงตัวในฐานะเป็นนักท่องเที่ยว เพื่อตบตาเจ้าหน้าที่
- (4) ผู้รับ มีหน้าที่รับผู้เสียหายหรือเหยื่อเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี การนำใช้แรงงานเยี่ยงทาส เพื่อลงเรือประมง รวมถึงการเป็นนายหน้าติดต่อให้ลูกค้านำมาเพื่อให้บริการ
- (5) ผู้ควบคุมดูแล มีหน้าที่บังคับให้ผู้เสียหายหรือเหยื่อยินยอมทำงาน ถ้าหากมีการขจัดขึ้นจะถูกทำร้ายร่างกาย
- (6) ผู้ที่มาซื้อบริการทุกลักษณะ ที่เป็นลูกค้า²⁷
- การค้ามนุษย์ มีลักษณะการกระทำ ดังต่อไปนี้
 - (1) การกระทำความผิดจะต้องมีรูปแบบในการกระทำในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง คือ เป็นการจับหาบุคคล หรือการขนส่งบุคคลไม่ว่าจะเป็นการขนส่งภายในประเทศหรือขนส่งระหว่างประเทศ หรือการรับบุคคลนั้นไว้หรือการส่งต่อบุคคลไปยังที่อื่น
 - (2) การกระทำจะต้องใช้วิธีการ ข่มขู่การละเมิดไม่ว่าจะเป็นการล่วงละเมิดทางวาจาหรือทางกาย การลักพาตัว การทุจริต ฆ้อฉล การล่อลวง การหลอกลวง การใช้อำนาจที่ผิดกฎหมายต่อบุคคลผู้ไม่มีทางเลือก ที่ถูกแยกออกจากสังคม และเป็นผู้ที่ดึกขยาเสพติด เป็นบุคคลที่ตกอยู่ในสภาวะเป็นหนี้ หรือให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่บุคคลที่มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลผู้ที่มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่นให้ต้องกระทำการใด เพื่อผู้อยู่ภายใต้ควบคุม ซึ่งบุคคลดังกล่าว เช่นว่านั้น คือ ผู้เสียหายหรือเหยื่อ จากการกระทำตามที่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ต้องการ
 - (3).การค้ามนุษย์ มีวัตถุประสงค์ และมีเจตนาพิเศษเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบด้วยกฎหมายจากผู้เสียหายหรือเหยื่อ ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้กระทำความผิด²⁸

²⁷ พงษ์นคร นครสันติภาพ, “บทบาทของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองด้านการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์” European Union, http://eeas.europa.eu/delegations/thailand/documents/thailande_eu_coop/14_forced_labour_by_police_lieutenant_colonel_pongakorn_nakornsantipap_th.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2564).

²⁸ เรื่องเดียวกัน

ในปัจจุบันในทุก ประเทศ ต่างก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งปัญหาดังกล่าวถือได้ว่าเป็นปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ยิ่งนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ดังนั้นในประเทศต่างๆ ได้คิดค้นหรือพยายามที่จะหาวิธีเพื่อที่จะเป็นการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีนี้ โดยสามารถจำแนกแนวความคิดต่างๆ ของการค้าประเวณี ได้ดังนี้

3.2 แนวคิดห้ามการค้าประเวณี (Prohibitionism)²⁹

แนวคิดนี้มองระบบของ การค้าประเวณีเป็นเรื่องผิดศีลธรรม จึงเห็นสมควรว่าควร จะมีการกำจัดให้หมดไปจากสังคมทั้ง โสเภณีและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี เช่น แมงดา ผู้เป็นธุระ จัดหาหญิงมาเป็น โสเภณี ลูกค้า เจ้าของสถานการค้าประเวณี เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แนวคิดนี้เป็นไป ตามทฤษฎีศีลธรรมทางกฎหมาย (Legal Moralism) กล่าวคือ การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรม จึงสมควรกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาค้วย

ระบบแนวคิดนี้ใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกา³⁰ ยกเว้น มลรัฐเนวาดา เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น ตัวอย่างกฎหมายการค้าประเวณีของสหรัฐอเมริกา ยกเว้น มลรัฐเนวาดา เนื่องจากมีข้อนำพิจารณา หลายประการ ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการค้า ประเวณีเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ.2547 ว่า “การที่รัฐพยายามบัญญัติกฎหมายการค้าประเวณีโดย กำหนดให้มีการตรวจโรคและให้ใบอนุญาตแก่ผู้ค้าประเวณีนั้น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่าง แท้จริง เพราะผู้ค้าประเวณียังคงประสบการถูกล่วงละเมิดทางเพศและความรุนแรงในทุกๆ วัน และสุดท้ายก็ทำให้ผู้ค้าประเวณี ซึ่งเป็นเหยื่อไปอยู่ในโลกใต้ดิน” โดยกฎหมายของมลรัฐของ สหรัฐอเมริกา ยกเว้นมลรัฐเนวาดาเช่นมลรัฐนิวยอร์ก (New York) ได้บัญญัติให้ลงโทษผู้ค้าประเวณี จำคุกไม่เกิน 3 เดือน และหรือปรับ 500 ดอลลาร์ลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศจำคุกไม่เกิน 1 ปี และหรือ ปรับ 1,000 ดอลลาร์ลงโทษผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีหรือแมงดา (Pimp) จำคุกไม่เกิน 7 ปี และหรือปรับ 5,000 ดอลลาร์ ลงโทษเจ้าของสถานบริการค้าประเวณีจำคุกไม่เกิน 7 ปี และหรือ ปรับ 5,000 ดอลลาร์³¹

²⁹ กอบกุล ราชณาคร, การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีและการค้าหญิง, กรุงเทพมหานคร, มูลนิธิผู้หญิง, (2538), หน้า 1-2

³⁰ พงษ์ธร สารานู, เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด, รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, (2549), หน้า 58-59.

³¹ US Federal and State Prostitution Laws and Related punishments, Retrieved on 6 November 2017, <https://prostitution.procon.org/us-federal-and-state-prostitution-laws-and-related-punishments/#n> อ้างถึง

โดยที่แนวคิดนี้อยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า โสเภณีเป็นสิ่งที่ชั่วร้ายหรืออาชญากรในสังคม เป็นแหล่งของการแพร่เชื้อโรคติดต่อ เป็นปรากฏการณ์ต่อต้านสังคมที่คุกคามศีลธรรม สุขภาพอนามัย และการเมือง ซึ่งแนวคิดนี้มีการวิพากษ์ว่าเป็นการตีตราหญิงค้าประเวณีให้กลายเป็นหญิงไม่ดีที่เป็นอันตรายต่อศีลธรรมและสังคม มีการแบ่งแยกมาตรฐานความประพฤติระหว่างหญิงดีกับหญิงค้าประเวณีซึ่งเป็นการสร้างมายาคติขึ้นมาเป็นกำแพงกีดกันระหว่างเพศหญิงด้วยกันเอง ที่นำไปสู่การถูกเหยียดหยามเพศหญิงด้วยกันเอง ทำให้มองข้ามถึงปัญหาที่แท้จริงว่า ต่างฝ่ายต่างถูกกดขี่และถูกเอารัดเอาเปรียบจากเพศชายหรือระบบชายเป็นใหญ่เหมือนกัน³²

สรุปได้ว่า การค้าประเวณีตามแนวคิดนี้ ไม่ว่าจะเป็นการสมัครใจด้วยตนเอง หรือเป็นผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้าประเวณี ล้วนเป็น สิ่งผิดกฎหมายทั้งสิ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎหมายมาเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดกับขบวนการนี้ทั้งหมด โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิและสุขภาพจิตใจของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้าประเวณี แนวคิดดังกล่าวนี้ไม่มีการแบ่งแยกระหว่างการค้าประเวณีด้วยความสมัครใจกับผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้าประเวณีออกจากกัน

3.3 แนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี (Abolitionist)³³

แนวคิดนี้ถือว่าการค้าประเวณีโดยตัวของมันเองไม่ใช่สิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่ได้มีการห้ามผู้ค้าประเวณีกระทำการบางประการ เช่น เตรีอเตร์หาลูกค้าในที่สาธารณะเป็นความผิด และกำหนดให้ธุรกิจเกี่ยวกับการค้าประเวณี หรือผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เป็นสิ่งผิดกฎหมาย ซึ่งระบบนี้มีแนวความคิดลงโทษผู้เป็นธุระจัดหาหญิงและเด็กมาค้าประเวณี การเปิดสถานการค้าประเวณี ผู้ดูแลควบคุมสถานการค้าประเวณี แมงดา และการให้เข้าสถานที่เพื่อการค้าประเวณี แต่ก็เป็นที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าแนวคิดยังต้องการห้ามการค้าประเวณีไม่ให้มีอยู่ แต่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของการห้ามการค้าประเวณีให้เป็นไปในลักษณะห้ามการค้าประเวณีในเงื่อนไขที่แคบ กล่าวคือ ผู้ที่ค้าประเวณีจะถูกลงโทษทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติลงโทษไว้³⁴ แนวความคิดล้มล้างระบบโสเภณีนี้ เป็นแนวความคิดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดค้านระบบการจดทะเบียนโสเภณี

ใน สุจิตรา เชื้อมไพบูลย์, การค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมาย, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (2560), หน้า 47-48

³² กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐ และคณะ, รายงานการวิจัย : “การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย”, (2558), หน้า 37

³³ พงษ์ธร สารานู., ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด กรุงเทพมหานคร (2552) หน้า 12

³⁴ พงษ์ธร สารานู., ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด กรุงเทพมหานคร (2552) หน้า 12

หรือที่เรียกว่า ระบบฝรั่งเศส แนวคิดนี้ต้องการจะขจัดระบบค้าประเวณีให้หมดไป โดยเริ่มต้นจาก กลุ่มโปรเตสแตนต์ ในประเทศสวีเดนและอังกฤษ ในช่วง พ.ศ.2409-2419 ซึ่งเป็นการ เคลื่อนไหวของนักสิทธิสตรีที่เชื่อมั่นในศาสนาและยึดวิธีการห้ามและปราบปรามโสเภณี เนื่องจาก โสเภณีเป็นสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรมต่อมาเมื่อประเทศอังกฤษผ่านพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2408 ซึ่งยึดถือระบบการจดทะเบียน โสเภณีและให้อำนาจตำรวจเจ้าหน้าที่บังคับตรวจสอบสุขภาพหญิงและ เด็กที่อาศัยอยู่ในย่านท่าเรือและที่ตั้งค้าอาหาร ที่ต้องสงสัยได้หากพบว่าหญิงและเด็กที่ค้าประเวณี นั้นเป็นโรคติดต่อจะต้องพำนักในสถานควบคุมเป็นเวลา 3 เดือน ถ้าจะหลบหนีจะต้องถูกจอง จำเป็นเวลา 2 เดือน แต่กฎหมายดังกล่าวมิได้ใช้บังคับแก่ชายผู้ซื้อบริการทางเพศ แพทย์ผู้ที่ไม่เห็น ด้วยจึงประท้วงการออกกฎหมายฉบับนี้อีกทั้ง โจเซฟิน บัตเลอร์ ออกแถลงการณ์ในนามของ สมาคมสุขภาพสตรีแห่งชาติประณามการออกกฎหมายนี้และได้จัดตั้งสมาพันธ์ล้มล้างระบบโสเภณี แห่งอังกฤษ รมรงค์ จัดตั้งสมาพันธ์นานาชาติล้มล้างการค้าประเวณีในระหว่างการประชุมที่นิวยอร์ก และเคลื่อนไหวคัดค้านระบบการจดทะเบียน โสเภณีในฝรั่งเศส³⁵

สรุป แนวความคิดล้มล้างการค้าประเวณีนั้น ได้กำหนดให้การค้าประเวณีโดย ตัวเองเป็นสิ่งที่ไม่ผิดกฎหมาย โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ แก่ผู้ค้าประเวณี เช่น การเชิญชวนในที่ สาธารณะ หรือกับเด็กที่อายุต่ำกว่ากฎหมายกำหนด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำจัดการค้าประเวณีให้ หมดไปจากสังคม เหมือนเป็นการจัดการกับระเบียบสังคมให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย แต่ก็ไม่ได้ คำนึงความเป็นธรรมชาติของผู้ค้าประเวณี เหมือนกับแนวความคิดห้ามค้าประเวณี

3.4 แนวคิดในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

แนวคิดนี้ได้พัฒนามาจากแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี (Abolitionism) ที่มีบทลงโทษ กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเกิดการค้าประเวณี เช่น เจ้าของสถานบริการ ผู้จัดการ หญิงผู้ให้บริการ รวมทั้ง ผู้ซื้อบริการทางเพศ ซึ่งในความจริงเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ดำเนินคดีและลงโทษใดๆ แก่ผู้ซื้อ บริการทางเพศ แต่ผู้ที่ถูกดำเนินคดีและถูกลงโทษส่วนมาก เป็นผู้หญิงและเด็กที่ค้าประเวณี จากความล้มเหลวของแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี ทำให้เกิดแนวคิดในการป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณี ขึ้นมา โดยเริ่มจากประเทศสวีเดน ที่มุ่งเน้นให้การแก้ไขทางด้านความต้องการซื้อ (demand) และการเสนอขาย (Supply) การค้าประเวณี และการบริการทางเพศอื่นๆ โดยมุ่งที่จะลงโทษผู้ ซื้อบริการทางเพศ แต่จะไม่ลงโทษและเอาความผิดกับหญิงที่ค้าประเวณี โดยถือหลักปรัชญาซึ่งเป็น

³⁵ ศิริพร ส โครบานเนก, การค้ามนุษย์ แนวคิด กลไกและประเด็นท้าทาย, กรุงเทพมหานคร, มูลนิธิ ผู้หญิง, (2548), หน้า 14-15

หลักแห่งความจริง³⁶ ที่ว่าผู้ค้าประเวณี คือเหยื่อที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้เป็นธุระจัดหาหญิงมาค้าประเวณี และผู้ซื้อบริการทางเพศ นอกจากแนวคิดนี้จะได้มีการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายแล้ว ยังได้มีการศึกษาเพื่อเป็นการขัดขวางการค้าประเวณี เพื่อให้ครอบคลุมถึงการสนับสนุนทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือ ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ออกจากธุรกิจการค้าประเวณี³⁷ แนวคิดในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ประสบผลสำเร็จอย่างมากในประเทศสวีเดน และในประเทศแถบสแกนดิเนเวีย เช่น ประเทศฟินแลนด์ ไอซ์แลนด์ และ นอร์เวย์ โดยประเทศเหล่านี้ ได้นำแนวคิดป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี มาปรับใช้ด้วย ยกเว้นประเทศเดนมาร์กที่ไม่ได้ใช้แนวคิดป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี จากผลสำรวจพบว่าในประเทศเดนมาร์กมีอัตราการค้าประเวณีที่เพิ่มมากขึ้น อย่างต่อเนื่องเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ที่ได้นำแนวคิดป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีมาปรับใช้

สรุป ได้ว่า แนวคิดป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เป็นแนวคิดที่สามารถใช้ในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีได้ โดยมุ่งเน้นว่าผู้ค้าประเวณี นั้นเป็นเหยื่อของการค้าประเวณี โดยแนวคิดดังกล่าวนี้มุ่งเน้นที่จะลงโทษผู้ที่ซื้อบริการทางเพศ รวมทั้งผู้ที่ก่อให้เกิดการค้าประเวณี ตลอดถึงสถานบริการการค้าประเวณี ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนให้มีการค้าประเวณีเกิดขึ้น

4. การค้าประเวณีในต่างประเทศ

การค้าประเวณีในสหภาพยุโรปประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรป มีมุมมองต่อการค้าประเวณีและการระบุลักษณะที่จัดว่าเป็นความผิดฐานค้าประเวณีต่างกันตามความเชื่อและจารีตประเพณีของแต่ละพื้นที่ โดยบางประเทศเชื่อว่าการค้าประเวณีเป็นรูปแบบหนึ่งของความรุนแรงต่อผู้หญิงจึงไม่มีการกำหนดลักษณะความผิดหรือบทลงโทษ อาทิ สาธารณรัฐสวีเดน อีกทั้งบางประเทศยังยินยอมให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย เช่น ประเทศเนเธอร์แลนด์ เยอรมันนี ออสเตรเลีย กรีซ ฮังการี และลัตเวีย เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันก็มีหลายประเทศที่มองว่าการค้าประเวณีเป็นความชั่วร้ายควรปราบปรามให้หมดสิ้น เช่น ประเทศลิทัวเนีย และโรมาเนีย ในมุมมองเดียวกันนี้ยังมีบางประเทศที่กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมและแตกต่างออกมาในบางลักษณะคือกำหนดให้โสเภณี

³⁶ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 หน้า 78

³⁷ CATWA, 2013 อ้างถึงใน รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเรื่อง “การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย” (พ.ศ.2558)

ผู้ที่สมัครใจขายบริการทางเพศด้วยตัวเองเป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมาย แต่ผู้จัดหาให้มีการค้าประเวณีสถานค้าประเวณีและผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์หรือได้รับผลประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้ขายบริการมีความผิดทางอาญาแทนประกอบไปด้วย ประเทศเบลเยียม บัลแกเรีย ไชปรัส เช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส ลักเซมเบิร์ก มัลตา โปแลนด์ โปตุเกส สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปนนอกจากนี้ ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส ฟินแลนด์ และไอร์แลนด์ ยังได้กำหนดลักษณะความผิดฐานค้าประเวณีว่าการชักชวนให้ผู้อื่นซื้อบริการทางเพศก็จัดว่าเป็นความผิดฐานนี้³⁸

4.1 การค้าประเวณีในประเทศสาธารณรัฐสวีเดน

ประเทศสาธารณรัฐสวีเดนเป็นประเทศเดียวในสหภาพยุโรปที่ยินยอมให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกกฎหมาย แต่กำหนดให้การซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าบริการทางเพศเป็นความผิดทางอาญา โดยมีการกำหนดโทษจำคุกสำหรับผู้กระทำความผิดไว้ไม่เกิน 1 ปี ทั้งนี้เชื่อว่าการตรากฎหมายในลักษณะดังกล่าวจะช่วยลดอุปสงค์ในตลาดการค้าประเวณีลงอีกด้วยแนวคิดของรัฐบาลสวีเดนที่ว่าการลงโทษผู้ขายบริการทางเพศเป็นเรื่องที่ไม่สมเหตุผลหรือเป็นความรุนแรงทางเพศต่อผู้หญิง เพราะเห็นว่าผู้ขายบริการทางเพศเหล่านี้เป็นเหยื่อของผู้ซื้อบริการและถูกแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศเพื่อสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจทางเพศของผู้ซื้อบริการ (Ministry of Labour, 1998) ดังนั้น ประเทศสวีเดนจึงไม่มีการกำหนดลักษณะความผิดไว้สำหรับโสเภณี แต่มีการกำหนดบทลงโทษและลักษณะความผิดไว้สำหรับผู้ซื้อและผู้จัดให้มีการค้าประเวณีแทน (Law That Prohibits, 1998, 408) ดังจะเห็นได้จากประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยอาชญากรรมทางเพศแห่งราชอาณาจักรสวีเดนบทที่ 6 มาตรา 8 ระบุว่าผู้ใดโฆษณาหรือแสวงหาผลประโยชน์จากความสัมพันธ์ทางเพศเพื่อการพาณิชย์จากผู้อื่นจะมีความผิดฐานเป็นผู้จัดการการค้าประเวณีและมีโทษจำคุกไม่เกิน 4 ปี³⁹ นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติควบคุมการซื้อบริการทางเพศหรือ buying of sexual acts ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ซื้อบริการทางเพศหรือผู้จัดหาเป็นโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน อย่างไรก็ตามด้วยขั้นตอนการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ซื้อบริการทางเพศเป็นเรื่องที่พิสูจน์ทราบได้ยาก กฎหมายฉบับนี้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวเพื่อการซื้อ

³⁸ กิตติศักดิ์ เจิมสิทธิประเสริฐ และคณะ, รายงานการวิจัย : “การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย”, (2558), หน้า 8

³⁹ กิตติชนทัต เลอวงส์รัตน์, การป้องกันปราบปรามการค้าประเวณีในประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร, บริษัท ซี แอนด์ เอส พรินติ้ง จำกัด, (2550) หน้า 8

บริการทางเพศรอบนอกประเทศมากขึ้นเนื่องจากคนในประเทศนอร์เวย์ไม่กล้าซื้อบริการดังกล่าวภายในประเทศตนเอง จึงต้องออกไปทำการซื้อขายกันนอกประเทศ⁴⁰

สรุปได้ว่า ประเทศสาธารณรัฐสวีเดน เป็นประเทศเดียวในยุโรป ยินยอมให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกกฎหมาย แต่มีการกำหนดบทลงโทษกับผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าบริการทางเพศเป็นความผิดทางอาญา ซึ่งผู้กระทำความผิดจะต้องมีโทษจำคุก

4.2 การค้าประเวณีในสาธารณรัฐนอร์เวย์

ประเทศสาธารณรัฐนอร์เวย์ ก็มีแนวคิดที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ไม่มีข้อห้ามหรือบทลงโทษสำหรับผู้ค้าประเวณีหรืออาชีพโสเภณี แต่จะมุ่งเน้นการปราบปรามหรือดำเนินคดีกับผู้จัดหาหรือผู้ซื้อบริการทางเพศแทนดังจะเห็นได้จากประมวลกฎหมายอาญาแห่งราชอาณาจักรนอร์เวย์มาตรา 202a ว่าด้วยการต่อต้านการซื้อบริการทางเพศที่ระบุว่า ผู้ใดที่กระทำการเป็นธุระจัดหาให้มีการร่วมประเวณีหรือการกระทำอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการบริการทางเพศแก่หญิงหรือชายใดๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพาณิชย์หรือเพื่อแลกเปลี่ยนการบริการนั้นเป็นสินจ้างผู้นั้นมีความผิดฐานจัดหาหรือซื้อบริการทางเพศต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ เช่นเดียวกับกับ ประเทศเดนมาร์ก ที่มุ่งปราบปรามผู้จัดหา⁴¹ และสถานการค้าประเวณีเป็นสำคัญโดยจะเห็นได้จากประมวลกฎหมายอาญาแห่งสาธารณรัฐเดนมาร์กมาตรา § 228 ที่ระบุว่าหากผู้ใดชักนำผู้อื่นให้ใช้บริการทางเพศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อได้รับผลประโยชน์จากการใช้บริการนั้นและ หรือให้ที่อยู่หรือให้สถานที่ในการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการให้บริการทางเพศแก่บุคคลใดๆ ผู้นั้นมีความผิดฐานจัดหาการค้าประเวณีต้องระวางโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 4 ปี⁴²

สรุปได้ว่า ประเทศ สาธารณรัฐนอร์เวย์ ไม่มีข้อห้ามหรือบทลงโทษสำหรับผู้ค้าประเวณีหรือผู้ที่ประกอบอาชีพโสเภณี แต่จะบทกฎหมายต่อต้านการซื้อบริการทางเพศมุ่งเน้นการปราบปรามหรือดำเนินคดีกับผู้จัดหาหรือผู้ซื้อบริการทางเพศเป็นสำคัญ

4.3 การค้าประเวณีในราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศที่มองว่าการค้าประเวณีเป็นอาชีพที่สุจริตเหมือนอาชีพอื่นๆ ทว่าไปโดยจะถือว่าผู้ประกอบอาชีพค้าประเวณีเป็นแรงงานให้บริการทางเพศ ทั้งนี้ผู้ที่ประกอบอาชีพดังกล่าวมีสิทธิได้รับสวัสดิการของรัฐเช่นเดียวกับอาชีพ

⁴⁰ กิตติชนทัต เลอวงค์รัตน์, การป้องกันปราบปรามการค้าประเวณีในประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร, บริษัท ซี แอนด์ เอส พรินติ้ง จำกัด, (2550) หน้า 9

⁴¹ เรื่องเดียวกัน

⁴² เรื่องเดียวกัน

อื่นๆ อาทิเช่น สิทธิในการเข้าถึงสวัสดิการด้านสุขภาพ มีการจัดตั้งสหภาพแรงงาน มีความรับผิดชอบที่ต้องจ่ายภาษี แต่ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าประเวณีจะต้องมีอายุเกินกว่า 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และผู้ประกอบการหรือสถานบริการที่ดำเนินธุรกิจด้านนี้จะต้องได้รับใบอนุญาตในการประกอบกิจการจึงจะถือว่าถูกกฎหมาย⁴³

สรุปได้ว่าราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ มองว่าการค้าประเวณี เป็นการทำงาน และเป็นการประกอบอาชีพที่สุจริตเหมือนกับอาชีพอื่นทั่วไป มีการกำหนดอายุผู้ประกอบอาชีพค้าประเวณี จะต้องมียุเกินกว่า 18 ปีบริบูรณ์ และให้ผู้ค้าประเวณี มีสวัสดิการ มีการจัดตั้งสหภาพแรงงาน และต้องชำระภาษี ผู้ค้าประเวณีจึงไม่มีความผิด

สรุปได้ว่า ประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปส่วนมากมีแนวคิดว่าการค้าประเวณี ไม่ใช่อาชญากรรม แต่มองว่าการค้าประเวณี เป็นเหยื่อของความรุนแรงทางเพศ อย่างไรก็ตาม ประเทศกลุ่มนี้มีการกำหนดให้การค้าประเวณีมีลักษณะที่เป็นความผิดทางอาญาได้ 2 ลักษณะ คือ (1) การค้าประเวณีใดๆ เกิดขึ้น โดยมีผู้จัดหาทั้งในด้านผู้ให้บริการทางเพศ และการอำนวยความสะดวกหรือให้สถานที่ในการประกอบกิจกรรมทางเพศ และสถานค้าประเวณีไม่ได้รับการอนุญาตให้จัดตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (2) บุคคลใดๆ มีการแลกเปลี่ยนเงินจ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งการบริการทางเพศจากบุคคลอื่น จะถือว่าเป็นความผิดฐานค้าประเวณี ในขณะที่เดียวกันการค้าประเวณีจะมีลักษณะที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ ต่อเมื่อผู้ที่ประกอบอาชีพค้าประเวณี สมครใจในการประกอบอาชีพค้าประเวณี และดำเนินกิจการนี้ ด้วยตัวเอง ซึ่งกฎหมายในบางประเทศยังกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพค้าประเวณี ยังต้องมีการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำ เช่น ลัตเวีย และกรีซ เป็นต้น

5. แนวคิดการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

5.1 แนวคิดหลักสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน (Human Right)⁴⁴ หมายถึง สิทธิในความเป็นมนุษย์ทุกๆ ไปหรือสิทธิที่มีติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด ซึ่งไม่สามารถซื้อขาย แลก หรือโอนให้กับผู้ใดได้ สิทธินี้มีความเป็นนิรันดร์ และเป็นหลักสากลที่ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ที่ได้กำหนดไว้ในปฏิญญา ข้อ 1 ได้กล่าวไว้ว่า

⁴³ กิตติชนทัต เลอวงส์รัตน์, การป้องกันปราบปรามการค้าประเวณีในประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานครบริษัท ซี แอนด์ เอส พรินติ้ง จำกัด, (2550) หน้า 8-9

⁴⁴ พันธุ์ทิพย์ กาญจนนะ และจิตรา สายสุนทร., "แนวคิดทั่วไปการนิยามสิทธิมนุษยชน" กรุงเทพมหานคร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2550)

"มนุษย์เกิดมามีอิสระเสรี เท่ากันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ที่ทุกคนได้รับการ ประสิทธิ์ประสาท เหตุผล และมโนธรรม ที่ควรปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้อง" ปณิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน⁴⁵ จึง เป็นมาตรฐาน ร่วมกันแห่งความสำเร็จเพื่อประชาชนทั้งหลาย และประชากรของชาติทั้งปวง ด้วยจุดประสงค์ที่จะ ให้ประชาชนทุกคน และองค์กรของสังคม โดยระลึกลงถึงปณิญานี้ พยายามให้การศึกษาเพื่อส่งเสริม ให้มีการเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้ ด้วยมาตรการที่เจริญไปข้างหน้าทั้งในด้านระหว่าง ประเทศ เพื่อที่จะได้มาซึ่งการยอมรับและถือปฏิบัติอย่างเป็นทางการ ซึ่งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย ก็ได้มีบทบัญญัติถึงสิทธิมนุษยชนไว้ใน หมวด 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ซึ่งได้วาง หลักถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนชาวไทยไว้ ซึ่งหลักสิทธิมนุษยชนมีความสัมพันธ์⁴⁶ กับการค้ำ มนุษย์ ที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้

การค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ ดังต่อไปนี้⁴⁷

ปณิญาข้อ 1 ซึ่งมีใจความว่า ทุกคนมีศักดิ์ศรี สิทธิ และเสรีภาพเท่าเทียมกันและ ต้องปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้อง ซึ่งในการค้ำมนุษย์นี้เอง ศักดิ์ศรีของแต่ละบุคคลภายใต้ปณิญานี้ย่อม ก่อให้เกิดความไม่เท่ากันแห่งศักดิ์ศรีระหว่างบุคคล ซึ่งขัดกับหลักปณิญาในข้อนี้

ปณิญาข้อ 2 ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพ อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ การ ค้ำมนุษย์ถือว่าการเลือกปฏิบัติต่อปัจเจกบุคคลในสถานะที่ไม่เท่าเทียมกันในทางกฎหมาย โดย ถือความแตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ ศาสนา การศึกษา สภาพสังคมของแต่ละบุคคลมาเป็นตัววัด ย่อม กระทำไม่ได้โดยเด็ดขาด

ปณิญาข้อ 3 ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิตอยู่และมีความมั่นคงซึ่งการค้ำมนุษย์ขัด กับหลักของปณิญาในข้อนี้ โดยถือว่าการค้ำมนุษย์จะต้องตกอยู่ในอำนาจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยที่บุคคลนั้นไม่ยินยอมด้วยประการทั้งปวงและขัดต่อหลักการมีชีวิตอยู่ด้วยความมั่นคง

ปณิญา ข้อ 4 ห้ามบังคับคนเป็นทาส และห้ามค้าทาสทุกรูปแบบ

ปณิญาข้อ 5 ห้ามการทรมานหรือลงโทษทารุณโหดร้ายผิดมนุษย์

ปณิญาข้อ 6 สิทธิในการได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย

⁴⁵ นัยนา เกิดวิชัย และคณะ, การวิเคราะห์กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ, รายงานวิจัย, (2560). หน้า 17

⁴⁶ สืบค้นจาก http://www.baanjomiyut.com/library/global_community/06_2.html, สิทธิมนุษยชน ในกระแสโลกาภิวัตน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2564

⁴⁷ นัยนา เกิดวิชัย และคณะ, การวิเคราะห์กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ, รายงานวิจัย, (2560). หน้า 18

ปฏิญญาข้อ 7 สิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน

สรุป สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิที่ติดตัวมนุษย์ มาตั้งแต่กำเนิด ใครก็ไม่สามารถที่จะพรากจากเขาไปได้ แม้กระทั่งการที่จะนำบุคคลนั้นไปขายเสมือนเป็นสินค้าเพื่อให้ค่าประเวณี ไม่ว่าตัวเขาจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ไม่สามารถทำได้ เพราะขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง ดังปฏิญญา ทั้ง 7 ข้อนี้มีไว้เพื่อคุ้มครองบุคคลไม่ให้ทำต่อบุคคล ไม่ว่าหญิง ชาย เด็กหญิง เด็กชาย หรือผู้ที่มีความหลากหลายในทางเพศ ที่จะนำพวกเขาเหล่านั้น ไปแสวงหาประโยชน์โดยการนำไปขายเป็นสินค้าเพื่อให้ค่าประเวณียอมทำไม่ได้ แม้ตัวเขานั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตามยอมไม่อาจกระทำได้

5.2 แนวคิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์⁴⁸

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) หมายถึง คุณค่าของมนุษย์ที่มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์ ที่มนุษย์ทุกคนได้รับคุณค่าความเป็นมนุษย์โดยไม่ต้องคำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัย ฐานะหรือตำแหน่ง แต่ในสังคมทุกคนยังคงมองเห็นความต่าง ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างทางเพศ ฐานะทางเพศ เพศชาย ซึ่งเพศชายถูกมองว่ามีคุณค่าทางสังคมมากกว่าเพศหญิงในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่โบราณมาแล้ว การละเมิดสิทธิมนุษยชนจึงเกิดขึ้นอยู่เสมอๆ

การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นการเหยียดหยาม หรือการปฏิบัติต่อคนเหมือนไม่ใช่มนุษย์ หรือลดทอนฐานะมนุษย์เป็นเพียงวัตถุสิ่งของ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ นั้นถือว่าเป็นหลักสูงสุดของรัฐธรรมนุญ ที่ถือได้ว่ามนุษย์เป็นผู้ที่มีคุณค่า การกระทำของรัฐทั้งหลายจึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับคุณค่าอันสูงสุดของรัฐธรรมนุญ เพราะมนุษย์เป็นเป้าหมายในการดำเนินการของรัฐ มิใช่เป็นเพียงเครื่องมือในการดำเนินการของรัฐ และการดำรงอยู่ของรัฐ จะต้องดำรงอยู่เพื่อมนุษย์ มิใช่มนุษย์ดำรงอยู่เพื่อรัฐ ด้วยเหตุนี้ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เป็นหลักพื้นฐานสำคัญสำหรับการวางรากฐานของหลักเสรีภาพของบุคคลและหลักความเสมอภาค สิทธิและเสรีภาพนั้นเป็นสิทธิที่ไม่อาจจำหน่ายโอนได้และเป็นสิทธิที่ไม่อาจล่วงละเมิดได้⁴⁹

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในฐานะที่เป็นสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทยนอกจากจะได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพไว้อย่างหลากหลายแล้ว ยังได้กำหนดให้มีหลักประกันของสิทธิและเสรีภาพ เช่น ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 29 วรรค 2 หลักห้ามมิให้จำกัดสิทธิและเสรีภาพ อันมีผลเพื่อใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใด

⁴⁸ นัยนา เกิดวิชัย และคณะ, การวิเคราะห์กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ, รายงานวิจัย, (2560). หน้า 17

⁴⁹ นัยนา เกิดวิชัย และคณะ, การวิเคราะห์กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ, รายงานวิจัย, (2560). หน้า 19

บุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง หลักการอ้างบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการจำกัด สิทธิและเสรีภาพ และหลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและ เสรีภาพมิได้

ประเทศไทย ได้บัญญัติถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในมาตรา 4 มาตรา 26 และ มาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญ เช่นมาตรา 4 บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของ บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” ในกรณีนี้ย่อมเห็นได้ชัดว่ารัฐธรรมนูญของไทยได้ให้ความรับรอง คุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างชัดเจนโดยแยกออกจากสิทธิและเสรีภาพ ในแง่ของสถานะ ของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญของไทยย่อมถือได้ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็น คุณค่าในทางกฎหมายอย่างหนึ่งที่ได้รับรองคุ้มครองแยกต่างหากจากสิทธิและเสรีภาพแล้ว⁵⁰

สรุป กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย ได้ให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ อย่างชัดเจน ถือได้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการมีสิทธิและเสรีภาพ เพราะการมีสิทธิและเสรีภาพถือเป็นการรับรองบุคคลนั้นๆ ว่ามีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์โดยแท้ ซึ่งการนำมนุษย์ไปขายเพื่อค้าประเวณีนั้น เป็นการลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างร้ายแรง ไม่สามารถกระทำได้ ผู้กระทำความผิดจึงต้องรับโทษ

6. ที่มาของการห้ามมนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในประเทศไทย

ประเทศไทย ยังไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดว่า หญิงที่ค้าประเวณีนั้น มีมาตั้งแต่เมื่อใด แต่พอมีหลักฐานที่สามารถตรวจสอบและยืนยัน ได้ว่ามีการค้าประเวณีเกิดขึ้น ในช่วงปลายสมัยกรุง สุธโขทัย ที่เห็นได้จากถ้อยคำในหนังสือโบราณ⁵¹ “ลักษณะผัวเมีย” ที่ได้บัญญัติขึ้นในสมัยสมเด็จพระ รามาธิบดีที่ 1 ต้นกรุงศรีอยุธยาราว พ.ศ.1904 ได้กล่าวถึงหญิงนครโสเภณี ไว้ในบทที่ 6 มาตรา 1 ว่า “ชายใดสู่ขอเอาหญิงขับคนรำที่เขว ขอทานเลี้ยงชีวิต และหญิงนครโสเภณีมาเลี้ยงเป็นเมีย ทำชั่ว เหนือผัวก็ดี.... ผัวรู้ด้วยประการใดๆ พิจารณาเป็นสังข์ใช้ ท่านให้ผจางหญิงชายนั้นด้วยไถนา ส่วน หญิงอันร้ายให้อาเจลวปะหน้าตัดดอกกะเบาแดง ทั้งสองหู ร้อยดอกกะเบาแดง เป็นมาลัยใส่ศีรษะ ไล่คอ แล้วให้หญิงนั้นเข้าเทียมแอกข้างหนึ่ง ชายชู้เทียมแอกอีกข้างหนึ่งผจางด้วยไถนาสามวัน

⁵⁰ นัยนา เกิดวิชัย และคณะ, การวิเคราะห์กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ, รายงานวิจัย, (2560).หน้า 20

⁵¹ สืบค้นจาก www.silpa-mag.com “ประวัติศาสตร์ หญิงโคมเขี้ยว” อ้างถึงใน เทพชู ทับทอง หนังสือกรุงเทพในอดีต หน้า 2 สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2564

ถ้าแลหาญผู้ฝัวมันยังรักเมียมันอยู่มิให้ผจางไ้ทำนให้เอาหาญผู้ฝัวมันั้นเทียมแอกข้างหนึ่ง หญิงอยู่ข้างหนึ่งอย่าปรับไ้หมหาญชู้มันเลข⁵²” ซึ่งกฎหมายลักษณะฝัวมียนี้ไ้ใช้มาจนถึง วันที่ 1 ตุลาคม 2478 จึงไ้มีการยกเลิก โดยนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 มาใช้แทน

จากบทบัญญัติดังกล่าว เห็นไ้ว่าการค้าประเวณี ในเมืองไทยนั้นน่าจะมิมาดังแต่สมัยกรุงสุโขทัย ตลอดมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 5 และ ที่ 6 ที่ไ้เรียกว่าหาญค้าประเวณีว่า หาญโสเภณี ที่ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า หาญคนชู้ แต่บางครั้งก็เรียกหาญโคมเขียว ส่วนช่องเรียกว่า โรงหาญคนชู้ หรือ โรงหาญโคมเขียว เหตุที่เรียกหาญโคมเขียว เนื่องจากในสมัยนั้น ช่องส่วนใหญ่มักจะแขวน โคมสีเขียว ติดไว้หน้าช่องเป็นสัญลักษณ์ ชาวบ้านทั่วไปจึงเรียกชื่อตามลักษณะของโคม กรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีการค้าประเวณีในสมัยนั้น เพียงแต่ไม่ได้มีการบันทึกไว้ว่าผู้ที่ค้าประเวณีนั้นจะเป็นเพศหาญหรือเพศหาญ แต่มีการเรียกว่า “โสเภณี⁵³”

การค้าประเวณี ไ้มีการแพร่หลายในสมัยกรุงเทพมหานคร ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยไ้มีการติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติ และชาวต่างชาติไ้มีการอพยพเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งต่างชาติเหล่านั้นมีความต้องการทางเพศ จึงทำให้มีการค้าประเวณีเพิ่มมากขึ้น คนต่างชาติที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย ส่วนมากเป็นหาญชาวจีน ฉวน ไม่สามารถประกอบอาชีพอย่างอื่นไ้ จึงไ้ผันตัวเองมาประกอบอาชีพค้าประเวณี จนทำให้มีการตั้งโรงโสเภณีขึ้นในสมัยนั้น ซึ่งหาญโสเภณีในสมัยนั้น จะมีฐานะทางสังคมต่ำ และไ้รับการดูถูกเหยียดหยามจากคนทั่วไป ในสมัยนั้นจะมีหัวหน้ารวบรวมหาญโสเภณี และตั้งโรงค้าประเวณีขึ้นหลายแห่งเพื่อหาเงิน เมื่อรัชกาลที่ 5 ไ้มีการประกาศเลิกทาส หาญทาสบางคนไม่สามารถประกอบอาชีพอื่นไ้ ไม่มีงานทำเพราะชีวิตเคยเป็นทาสในเรือนเบี้ยมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นเมียทาส คนงานทาส เมื่อมีการเลิกทาส จึงไ้ผันชีวิต โดยการสมัครใจประกอบอาชีพค้าประเวณี ทำให้มีโรงค้าประเวณีขึ้นในที่ต่างๆ มากมาย และมีหาญค้าประเวณีเป็นจำนวนมาก เป็นเหตุให้ผู้ที่ค้าประเวณี บางคนป่วยเป็นโรคทางเพศ ไม่ได้รักษาจากแพทย์ ทำให้เกิดโรคระบาดเป็นอันตรายต่อมนุษย์ เพื่อเป็นการป้องกันและบรรเทาผลร้าย จึงไ้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันสัจจร โรค ร.ศ. 127⁵⁴ ขึ้น เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ.2451 (ร.ศ. 126) โดยพระราชบัญญัตินี้ ไ้มีการใช้บังคับครั้งแรกในกรุงเทพมหานครและในหัวเมืองใหญ่ๆ

⁵² สวัสดิ์ สำรับพันธ์, “การวิเคราะห์หาญโสเภณีในประเทศไทย” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2508) หน้า 27

⁵³ พงษ์ธร สำราญ, ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด, รายงานการวิจัย.มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, (2549), หน้า 11

⁵⁴ ราชกิจจานุเบกษา รัตนโกสินทร์ ศก 126 เล่ม 1 ตอนที่ 1(12 มกราคม ร.ศ. 127)

และได้มีการประกาศใช้ทั่วประเทศ ในปี พ.ศ.2456 ซึ่งในขณะนั้นการค้าประเวณีไม่ใช่เรื่องที่ผิดกฎหมาย แต่ประสงค์ที่จะใช้ในการควบคุมความสงบเรียบร้อยและสุขอนามัยจากผลของการค้าประเวณี และมีการบังคับให้ผู้ค้าประเวณีในขณะนั้นต้องขึ้นทะเบียน มีการออกใบอนุญาต และเก็บธรรมเนียมใบอนุญาตต่อนายโรงค้าประเวณี และตัวหญิงโสเภณี และมีบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนและมีข้อห้ามมิให้ชายเป็นนายโรงค้าประเวณี ควบคุมให้การค้าประเวณีอยู่ในระเบียบ ของพระราชบัญญัติสัญจรโรค ร.ศ. 127 ซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ. 127 นี้มีผลบังคับใช้จนถึง พ.ศ.2503 จึงได้ยกเลิกไป เนื่องจากการกระทำดังกล่าวเหมือนเป็นการสนับสนุนให้มีการค้าประเวณีกันมากขึ้น ซึ่งขัดกับนานาประเทศที่ต้องการปราบปรามและยกเลิกการค้าประเวณีราว พ.ศ.2505-2519⁵⁵ เป็นช่วงที่ฐานทัพอเมริกาและทหารอเมริกาเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทำให้การค้าประเวณีนั้นกลายมาเป็นธุรกิจอีกครั้ง เพื่อให้บริการแก่ทหารอเมริกาที่พักผ่อนจากสงคราม โดยการค้าประเวณีนี้ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล เนื่องจากใช้เป็นแรงดึงดูดต่างชาติให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพื่อสร้างรายได้กระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศไทย และยังเป็นการริเริ่มการส่งผู้หญิงออกไปค้าประเวณีต่างประเทศด้วย จนกระทั่งในปัจจุบันการค้าประเวณีก็ยังไม่ต่างจากเดิมมากนัก โดยยังมีการซื้อขายบุคคลเพื่อการค้าประเวณี ซึ่งบางคนอาจจะเป็นผู้ที่ถูกหลอกมา หรือถูกข่มขู่บังคับ บ้างก็เป็นการสมัครใจของตนเอง ซึ่งในปัจจุบันนี้รูปแบบการค้าประเวณีมีความแตกต่างไปจากสมัยโบราณ ทั้งยังมีการซื้อเด็กหญิงโดยมีการชำระเงินล่วงหน้าให้แก่บิดามารดาหญิง ที่ถูกหลอกลงว่าจะมีงานดีๆ ให้ทำแต่กลับบังคับให้ค้าประเวณี หรือ บิดามารดาได้รับเงินเป็นค่าตัวลูกสาวที่ยังเด็ก เมื่อเด็กนั้นโตขึ้นจะนำไปให้นายทุนนำไปค้าประเวณี หรือเรียกว่าการตกเขียว⁵⁶ บุตรสาวของคนบางสังคม ต่อมาเนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ที่มีบทลงโทษและความผิดที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงได้ยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 และได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ขึ้น เนื่องจากปัญหาการค้าประเวณีนั้น มีสาเหตุหลักมาจากปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ผู้ค้าประเวณีส่วนใหญ่ ขาดความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ผู้ที่กระทำความผิดได้รับการฟื้นฟูเยียวยา ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ รวมทั้ง การเปิดโอกาสให้ได้รับการส่งเสริมการมีอาชีพ และเพื่อเป็นการสร้างเครื่องมือทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี โดยเฉพาะกลุ่ม

⁵⁵ พงษ์ธร สารานู, ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด, รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2549) หน้า 11

⁵⁶ หนังสือพิมพ์ มติชนสุดสัปดาห์ หัวข้อ ประวัติศาสตร์ เรื่อง เจาะค้าประเวณีไทยในอดีต เผยแพร่ วันจันทร์ที่ 12 กรกฎาคม 2564 หน้า 1

เด็กและเยาวชนที่อาจถูกล่อลวง ชักชวน เพื่อพาไปค้าประเวณี รวมถึงมีการกำหนดโทษแก่ผู้ดูแลบุคคลที่ปล่อยปะละเลยหรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการค้าประเวณี⁵⁷

สรุปได้ว่า ประเทศไทยนั้นมีการค้าประเวณีที่เป็นลักษณะเป็นทาส นั้นมีมายาวนาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดว่ามีขึ้นเมื่อใด แต่พอสันนิษฐานได้ว่าตั้งแต่ สมัยกรุงสุโขทัย ตลอดมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ และมีการประกาศเลิกทาสในปลายรัชกาลที่ 5

7. ลักษณะความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศไทย

7.1 ลักษณะความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศไทย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 5 ระบุว่า “ผู้ใดเข้าติดต่อ ชักชวนแนะนำตัว ติดตาม หรือรับเฝ้า บุคคลตามถนนหรือสาธารณะสถาน หรือกระทำการดังกล่าวในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและน่าอัปยศหรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”⁵⁸ กล่าวคือ หากบุคคลใดมีพฤติกรรมเสนอตัวเพื่อค้าขายเรือนร่างแก่ผู้อื่น กฎหมายไทยจะถือเป็นความผิดโดยตรง และตัวผู้กระทำความผิดต้องถูกลงโทษ แต่กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้ผู้ซื้อบริการมีความผิดหากซื้อบริการกับผู้ขายบริการอายุเกิน 18 ปีบริบูรณ์ มากยิ่งกว่านั้นการเปิดสถานเรียมย์ในประเทศไทยกลับเป็นเรื่องที่ถูกต้องตามกฎหมาย จะเห็นได้จากไทยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2547 ดังมีสาระสำคัญหลักๆ เกี่ยวกับการอนุญาตจัดตั้งสถานบริการซึ่งรวมถึงสถานบันเทิง ประเภท อาบ อบ นวด และการจัดระเบียบสถานบริการประเภทต่างๆ ให้สอดคล้องกับข้อกำหนด แต่ไม่มีการระบุถึงหลักเกณฑ์ของสถานะลูกจ้างที่ทำงานในสถานบริการดังกล่าว ทั้งนี้ความผิดและอัตราโทษที่กล่าวมาข้างต้นกำหนดไว้สำหรับผู้ที่มิอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเท่านั้น แต่ผู้ค้าประเวณีที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปีบริบูรณ์ หรือผู้เยาว์ จะไม่รวมอยู่ในความผิดนั้นด้วย กล่าวคือ ผู้เยาว์ไม่ว่าจะสมัครใจเข้าสู่กระบวนการค้าเพศหรือไม่ ผู้จัดหาที่จะมีถือว่ามีความผิดฐานค้ามนุษย์⁵⁹ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6 ความผิดฐานบังคับค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และความผิดตาม

⁵⁷ หมายเหตุ ท้ายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

⁵⁸ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 5

⁵⁹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6

ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 283 และ 286 และมีโทษสูงสุดคือจำคุกตลอดชีวิต⁶⁰ เข้าติดต่อ ซักขวนแนะนำตัว ติดตาม หรือรบเร้า บุคคลตามถนนหรือสาธารณะสถาน หรือกระทำการดังกล่าว ในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและนำอับอายหรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่ สาธารณชน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”⁶¹ กล่าวคือ หากบุคคลใดมีพฤติกรรมเสนอตัว เพื่อค้าขายเร่ร่อนแก่ผู้อื่น กฎหมายไทยจะถือเป็นความผิดโดยตรง และตัวผู้กระทำความผิดต้อง ถูกลงโทษ แต่กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้ผู้ซื้อบริการมีความผิดหากซื้อบริการกับผู้ขายบริการอายุ เกิน 18 ปีบริบูรณ์ มากยิ่งกว่านั้นการเปิดสถานเริงรมย์ในประเทศไทยกลับเป็นเรื่องที่ถูกต้องตาม กฎหมาย จะเห็นได้จากไทยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2547 ดังมี สาระสำคัญหลักๆ เกี่ยวกับการอนุญาตจัดตั้งสถานบริการซึ่งรวมถึงสถานบันเทิงประเภท อาบ อบ นวด และการจัดระเบียบสถานบริการประเภทต่างๆ ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดแต่ไม่มีการระบุถึง หลักเกณฑ์ของสถานะลูกจ้างที่ทำงานในสถานบริการดังกล่าว

ทั้งนี้ความผิดและอัตราโทษที่กล่าวมาข้างต้นกำหนดไว้สำหรับผู้ที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไปเท่านั้น แต่ผู้ค้าประเวณีที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปีบริบูรณ์ หรือผู้เยาว์ จะไม่รวมอยู่ใน ความผิดนั้นด้วย กล่าวคือ ผู้เยาว์ไม่ว่าจะสมัครใจเข้าสู่กระบวนการค้าเพศหรือไม่ ผู้จัดหาก็จะมีถือ ว่ามีความผิดฐานค้ามนุษย์⁶²ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6 ความผิดฐานบังคับค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 283 และ 286 และมีโทษสูงสุดคือจำคุก ตลอดชีวิต⁶³ เนื่องจากกฎหมายเห็นว่าตัวผู้เยาว์เป็นผู้ที่มีการเจริญเติบโตด้าน ร่างกาย จิตใจ การศึกษา และประสบการณ์ไม่มากพอที่จะตัดสินใจกระทำการใดๆ จึงสมควรจะได้รับความคุ้มครอง ดูแลเป็นพิเศษจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทันทีที่ความช่วยเหลือไปถึง

อาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยกำหนดให้อาชืพค้าประเวณีเป็นข้อห้ามทางอาญา (Mala Prohibita) และสังคมมองว่าเป็นเรื่องเสื่อมทราม นำละอาย ผิดกับค่านิยมที่ดีของไทย และ ต้องปราบปรามให้หมดไป จึงมีการกำหนดอัตราโทษของผู้ค้าประเวณีหรือโสเภณีเพื่อวัตถุประสงค์ ให้การค้าประเวณีในสังคมไทยลดลง แต่กฎหมายกลับยินยอมให้การซื้อบริการทางเพศเป็นสิ่งชอบ ด้วยกฎหมาย เนื่องมาจากกฎหมายในประเทศไทยกำหนดให้อาชืพค้าประเวณีเป็นข้อห้ามทางอาญา (Mala Prohibita) แต่การกำหนดอัตราโทษในการปราบปรามโสเภณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและ

⁶⁰ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 283 และ มาตรา 286

⁶¹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 5

⁶² พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6

⁶³ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 283 และ มาตรา 286

ปราบปรามการค้าประเวณี ในทางอาชญาวิทยาถือว่าเป็นการใช้มาตรการลงโทษโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อข่มขู่และยับยั้ง (Deterrence) กล่าวคือกฎหมายไทยเห็นว่าการค้าประเวณีเป็นกรรมชั่ว จึงควรมีการลงโทษตัวผู้กระทำผิดเพื่อเป็นแบบอย่าง ผู้อื่นเห็นอัตราโทษและการลงโทษแล้วจะได้มีกลัวกระทำความผิดเดียวกันนี้ซ้ำอีก แต่หากมองอีกแง่มุมหนึ่งจะเห็นว่าตัวผู้ค้าบริการ ไม่ได้มีความผิดในตัวเองเพราะตัวหญิงบริการไม่ได้ก่อความเสียหายให้ผู้อื่น รวมถึงตัวเอง (Mala in se) ฉะนั้นการกำหนดอัตราโทษ หรือบทลงโทษทางอาญาให้กับหญิงบริการอาจจะถือว่าไม่ถูกต้องนัก เพราะการค้าประเวณีถือว่าเป็นการกระทำความผิดที่ต้องปราบปรามเสมอไป อีกทั้งการลงโทษหญิงบริการในฐานะความผิดค้าประเวณีมิได้ส่งผลให้อัตราการค้าประเวณีลดลงแต่อย่างใด ดังนั้นการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณีควรเป็นการลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไข (Reformation) เช่นมีการฝึกอบรม ฝึกอาชีพ ให้การศึกษา เป็นต้น มิใช่มุ่งลงโทษเพื่อปราบปรามให้สิ้นซากดังฐานความผิดฆาตกรรม⁶⁴

8. ปัญหาที่ก่อให้เกิดการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในประเทศไทยเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ ไม่ใช่เฉพาะปัญหาความยากจนเพียงอย่างเดียวเหมือนในอดีต แต่จากการศึกษาทราบว่าสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เกิดขึ้นมาจากทั้งตัวผู้ค้าประเวณีเอง และสภาพเศรษฐกิจสังคม แนวนโยบายของรัฐในแต่ละวาระ รวมทั้งค่าตอบแทนซึ่งผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีจะได้รับ ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้⁶⁵

8.1 ปัญหาในส่วนของผู้ค้าประเวณี⁶⁶

ปัญหาในตัวผู้ค้าประเวณีนี้ เป็นปัจจัยสำคัญทำให้ผู้หญิง ผู้ชาย เด็กหญิง เด็กชาย คนหนุ่ม คนสาว บุคคลที่มีความหลากหลายในทางเพศ (LGBT) ก้าวเข้าสู่ตลาดการซื้อขายประเวณี

⁶⁴ กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐและคณะ “โครงการวิจัยเรื่อง “การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย”(Modern Slavery: Inside the business of sex trade of GMS women entering into Thailand) สมาคมรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, (2558) หน้า 7

⁶⁵ ลาวินัย ทัศนศิลป์กุล และคณะ รายงานการวิจัยภาคสนามโครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เหนือ-ใต้ (EWEC-SEC) (2561) หน้า 33

⁶⁶ พงษ์ธร สำราญ, ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด, รายงานการวิจัย.มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, (2549), หน้า 12

ได้โดยง่ายตาย ซึ่งแบ่งได้ เป็น 5 ปัญหา ได้แก่ปัญหาทางด้านทัศนคติของบุคคลที่ค้าประเวณี ซึ่งในบางครอบครัว บางชุมชนและสังคม ได้รับความนิยม และถูกปลุกฝัง ว่าการค้าประเวณีไม่ใช่สิ่งที่เสียหาย หรือเป็นสิ่งที่ชั่วร้าย ทั้งการค้าประเวณี เป็นสิ่งที่สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นของผู้ที่ค้าประเวณี และเป็นการแสดงให้เห็นถึงความกตัญญู ในการเลี้ยงดูพ่อแม่ ทำให้คนในครอบครัว ชุมชน และสังคม ก้าวเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณีได้อย่างง่ายดาย โดยไม่เห็นว่าเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใด

ปัญหาการขาดโอกาสทางการศึกษา การขาดโอกาสทางการศึกษานี้ ทำให้บุคคลเหล่านี้ไม่สามารถที่จะทำงานที่ใช้ความรู้ความสามารถได้ จะทำได้เพียงงานที่ต้องใช้แรงงานที่มีรายได้น้อย ทำให้บุคคลที่ขาดโอกาสทางการศึกษานี้ ไม่มีทางเลือกในการประกอบอาชีพ เพราะไม่มีความรู้และค้อยโอกาสทางการศึกษาทำให้ถูกปล่อยได้ง่าย ทำให้เกิดการค้าประเวณีทั้งสมัครใจและถูกปล่อยให้ค้าประเวณี

ปัญหาความยากจน บุคคลที่ค้าประเวณีส่วนมากมาจากครอบครัวในชนบทที่ยากจน ซึ่งต้องการหาโอกาสและหารายได้ แต่เมื่อบุคคลเหล่านี้ค้อยโอกาสทางการศึกษา ทำให้ไม่มีทางเลือกในการทำงานและหารายได้ไม่มากนัก บุคคลบางกลุ่มรักความสะดวกสบายงาน ไม่ต้องการทำงานหนักให้มีผู้คนจำนวนมากที่จะประกอบอาชีพค้าประเวณี เพื่อสร้างรายได้แทนการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เป็นงานหนัก

ปัญหาความฟุ้งเฟ้อ ปัจจุบันมีผู้ที่ประกอบอาชีพค้าประเวณีจำนวนมาก ไม่ได้มาจากครอบครัวที่ยากจนหรือขาดโอกาสทางการศึกษา แต่ประกอบอาชีพค้าประเวณี เพราะความต้องการมีรายได้จำนวนมาก เพื่อให้เพียงพอและตอบสนองความต้องการทางวัตถุ เพราะไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการประกอบอาชีพที่สามารถก่อให้เกิดรายได้มากพอเหมือนการค้าประเวณี ปัญหาดังกล่าวนี้ ส่วนใหญ่ เกิดในกลุ่มนักศึกษา นักเรียน หรือบุคคลทำงานที่มีรายได้น้อย และบุคคลเหล่านี้จะค้าประเวณี ด้วยความสมัครใจ

ปัญหาทางครอบครัวและปัญหาด้านจิตใจ บุคคลที่ค้าประเวณีบางกลุ่มที่เข้าสู่ตลาดการค้าประเวณี เพราะมีผลกระทบจากครอบครัว เช่น เกิดการหย่าร้าง ของพ่อแม่ หรือของคนรักของตัวผู้ค้าประเวณีเอง ทำให้เกิดการประชดชีวิตโดยการค้าประเวณี หรือ ต้องหางานทำก่อนวัยอันควร แต่บางคนต้องค้าประเวณี เพราะมีภาระในการหารายได้เพื่อจุนเจือครอบครัว บางคนก็เกิดจากความต้อการซึ่งเป็นความผิดปกติทางเพศ ทำให้บุคคลเหล่านี้เข้าสู่ขบวนการค้าประเวณีได้อย่างง่ายยิ่งขึ้น⁶⁷

⁶⁷ พงษ์ธร สำราญ, ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบ อบ นวด, รายงานการวิจัย.มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, (2549), หน้า 12

ปัญหาของผู้ค้าประเวณีมีทั้งสมัครใจ และ โคนบังคับ ซึ่งบางครั้งก็อาจเกิดจากสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของผู้ค้าประเวณีที่เกิดมาจากชุมชนที่มองว่าการค้าประเวณีเป็นเรื่องปกติ ไม่เสียหายอะไร รวมไปถึงปัญหาความยากจน ที่ทำให้ต้องการหาเงินโดยวิธีการต่างๆ แต่ก็มีบางกลุ่มที่ไม่ได้มีปัญหาในเรื่องเงินมากนัก แต่ใช้เงินเกินกำลังที่ตัวเองหามาได้ จึงทำให้ประกอบอาชีพนี้ ส่วนมากจะเป็นพวกนักศึกษาหรือกลุ่มวัยทำงานที่มีการแข่งขันกันในเรื่องรายได้สูง และปัญหาในการขาดโอกาสในการศึกษา จึงไม่ค่อยมีทางเลือกมากนักในการที่จะเลือกทำอาชีพอื่นๆ นอกจากการใช้แรงงาน และมีโอกาสสูงในการถูกหลอกให้ไปค้าประเวณี

8.2 ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม⁶⁸

นอกจากการค้าประเวณีจะมีปัญหาความยากจนและครอบครัวแล้ว ในส่วนของบุคคลที่ค้าประเวณียังมีปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้าประเวณี ที่มาจากปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติและค่านิยมในสังคม⁶⁹ ปัญหาดังกล่าวนี้เป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาตั้งแต่สมัยโบราณที่ผู้ชายสามารถมีเพศสัมพันธ์กับหญิงหรือมีภรรยาได้หลายคน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันนี้มีกฎหมายกำหนดให้ชายมีภรรยาได้เพียงคนเดียวก็ตาม ทัศนคติและค่านิยมนี้ก็ยังมีอยู่โดยได้สะท้อนออกมาในรูปของการมีภรณาน้อย และการไปใช้บริการทางเพศ จากโสเภณี ส่วนชายที่ยังไม่ได้แต่งงาน ก็มีทัศนคติว่าการไปเที่ยวโสเภณีไม่ใช่ความผิด และเห็นว่าเป็นการสังสรรค์ ประสพการณ์ในชีวิต ทัศนคติและค่านิยม ในบุคคลบางสังคม ยังเห็นว่าการค้าประเวณี ของคนในสังคม และบุตรหลานไม่ใช่สิ่งที่ผิดกฎหมาย หรือเป็นสิ่งที่เสียหาย ทำให้มีการขายหรือสนับสนุนให้บุตรหลานมีการค้าประเวณี หรือบริการทางเพศอีกด้วย นอกนั้นการที่บุคคลในสังคมมีทัศนคติว่าการค้าประเวณี หรือการบริการทางเพศเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจะแก้ไขให้หมดสิ้นไปได้ จึงเป็นทัศนคติอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้การค้าประเวณี เป็นเรื่องปกติ และยังคงอยู่ในสังคมตราบเท่าทุกวันนี้

สรุปได้ว่า ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยม การพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบนี้เป็นการให้ความสำคัญกับรายได้และวัตถุ จึงก่อให้เกิดการแสวงหารายได้และวัตถุให้ได้มากที่สุดเพื่อนำมาอุปโภคบริโภค เกิดเป็นค่านิยมในการใช้ชีวิตที่หรูหราฟุ่มเฟือย ชอบความ

⁶⁸ ลาวัญย์ ฉันทศิริกุล และคณะ รายงานการวิจัยภาคสนามโครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เหนือ-ใต้ (EWEC-SEC) (2561) หน้า 35

⁶⁹ เรื่องเดียวกัน

สะดวกสบายและไม่ชอบทำงานหนัก ทำให้ผู้คนบางกลุ่มยินยอมที่จะค้าประเวณี หรือส่งบุตรหลานของตนเองเข้าสู่สถานการค้าประเวณี ซึ่งสามารถทำรายได้ให้แก่บุคคลที่ค้าประเวณี⁷⁰

8.3 ปัญหาจากแนวนโยบายของรัฐ⁷¹

เนื่องจากแนวนโยบายของรัฐบาล บางส่วนช่วยให้มีการส่งเสริมให้มีการค้าประเวณี เพื่อให้มีและดำรงอยู่และเติบโตขึ้น ตั้งแต่รัฐบาลในอดีต จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ การพัฒนาประเทศที่มุ่งไปที่ อุตสาหกรรม การค้า และเศรษฐกิจ เป็นหลัก ทำให้เกิดการแตกต่างทางด้านรายได้ของผู้คนในกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มของเกษตรกร ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ส่งผลให้บุคคลเหล่านี้หันเข้ามาสู่ธุรกิจการค้าประเวณี เพื่อช่วยสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ธุรกิจทางเพศนี้ยังเป็นตัวช่วยค้ำจุนความอยู่รอดของระบบเศรษฐกิจ ในภาวะวิกฤติจนกลายเป็นอุตสาหกรรมที่มีเครือข่ายดำเนินการอย่างกว้างขวาง และครอบคลุมเงินทุนหมุนเวียนขนาดใหญ่ ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของคนหลายฝ่าย และยังมีบทบาทในการลดช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย และช่องว่างระหว่างเมืองกับชนบท รวมทั้งช่องว่างในดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ⁷² นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยวสนับสนุนสถานบริการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจการค้าประเวณี หรือการค้าบริการทางเพศ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งทำให้มีการค้าประเวณี หญิงและเด็กเพื่อการค้าประเวณี หรือบริการทางเพศมากขึ้น ทั้งนี้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยในแต่ละปีเป็นเพศชาย มีจำนวนมากกว่าร้อยละ ซึ่งส่วนใหญ่เข้ามาในประเทศไทยโดยมุ่งหวังที่จะท่องเที่ยวตามแหล่งสถานบริการทางเพศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวอาหรับและชาวเอเชียและชาวอาหรับ⁷³ นโยบายนำเข้าแรงงาน ตั้งแต่ประเทศไทยได้ทำสัญญาเบาว์ริง กับประเทศอังกฤษในปี พ.ศ.2389 ส่งผลต่อการการค้าและการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก ส่งผลให้เกิดความต้องการใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก จนมีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทย จึงมีแรงงานย้ายถิ่น ซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวจากประเทศจีน จำนวน

⁷⁰ อัครพล บุญโยชัยวัฒน์, “การศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี ที่มีลักษณะเป็นการค้ามนุษย์ ในประเทศไทย”, รายงานการวิจัย กรมสอบสวนคดีพิเศษ(2561) หน้า 7

⁷¹ ลาวัญย์ ถนัดศิลป์กุล และคณะ รายงานการวิจัยภาคสนามโครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เหนือ-ใต้ (EWEC-SEC) (2561) หน้า 35

⁷² ชีรนาถ กาญจนอักษร, ปัญหาและสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบต่อการค้าหญิง : ปัญหาการค้าหญิงและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร (2527) หน้า 76-85

⁷³ Wanjiku Kaime-Atterhog, Ard-Am, and Chanya Sethapu. (n.d.) Child Prostitution in Thailand: a documentary assessment, มหาวิทยาลัยมหิดล, สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, (2545) หน้า 52

มากเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยเฉพาะในปี พ.ศ.2472 มีจำนวนประมาณ 450,000 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้หญิงอยู่ในอัตราร้อยละ 29 ซึ่งแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ ส่วนหนึ่งได้ถูกนำมาเพื่อค้าประเวณี⁷⁴ นโยบายการส่งออกแรงงาน ประเทศไทยมีนโยบายส่งแรงงานไทยออกไปทำงานยังต่างประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 เป็นต้นมา โดยได้มีการอนุญาตให้มีการจัดตั้งบริษัทจัดหาแรงงานส่งคนงานไปทำงานยังต่างประเทศ ซึ่งมีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้กำกับดูแล แรงงานไทยที่ส่งออกนั้นมีทั้งแรงงานหญิงและแรงงานชาย ซึ่งมีการส่งแรงงานใน 2 ลักษณะคือ การส่งแรงงานซึ่งมีลักษณะที่เป็นทางการสำหรับการจ้างงานประเภทแม่บ้าน ทำความสะอาด และการส่งแรงงานซึ่งมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการซึ่งส่วนใหญ่ผูกพันกฎหมายสำหรับการทำงานค้าประเวณี หรือบริการทางเพศ ก่อให้เกิดการล่อลวงค้าหญิงข้ามชาติในที่สุด⁷⁵

สรุปได้ว่าปัญหา แนวนโยบายของรัฐ ที่มีการสนับสนุนการท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น พักผ่อน หรือภูเก็ต ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดชาวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยได้ ทำให้รัฐมีรายได้เข้าประเทศ ซึ่งชาวต่างชาติทราบกันดีว่ามีสถานบริการที่มีการค้าบริการทางเพศ จึงเป็นการทำให้เหมือนรัฐสนับสนุนให้มีการค้าประเวณีหรือการค้าบริการอยู่เป็นนัยๆ และการจัดตั้งบริษัทจัดหาคนที่ส่งคนไปทำงานไปต่างประเทศ โดยอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐ แต่ก็มีลักลอบส่งออกผู้หญิงไปค้าประเวณีซึ่งก็กลายเป็นการค้าประเวณีข้ามชาติในที่สุด

8.4 ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

ในปัจจุบัน การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี มีปัญหาในการดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ที่บัญญัติเพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้าประเวณี มีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ดังนี้

8.5 ปัญหาภูมิศาสตร์ของประเทศไทย⁷⁶

เนื่องจากประเทศไทยมีการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านตามแนวเขตตามช่องทางธรรมชาติ ซึ่งบางพื้นที่เป็นแนวสันเขา และบางที่เป็นแม่น้ำเป็นตัวแบ่งเขตแดน รวมทั้ง

⁷⁴ ชูติมา จันทธีโร และคณะ., “การค้าหญิง: ภาวะสิทธิสังคมไทย” กรุงเทพมหานคร, พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพิมพ์ผู้หญิง, (2540) หน้า 39-40

⁷⁵ ชูติมา จันทธีโร และคณะ., “การค้าหญิง: ภาวะสิทธิสังคมไทย” กรุงเทพมหานคร, พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพิมพ์ผู้หญิง, (2540) หน้า 39-40

⁷⁶ ลาวินัย อดิศักดิ์กุล และคณะ รายงานการวิจัยภาคสนาม โครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตกเหนือ-ใต้ (EWEC-SEC) (2561) หน้า 618

พื้นที่ตามแนวเขตชายแดนของประเทศไทยจะมีด่านตรวจคนเข้าเมือง และจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน เพื่อเป็นจุดควบคุมและจุดผ่านแดนการเข้าออก ของคนต่างด้าวรวมถึงยานพาหนะ

การที่ประเทศไทยมีจุดผ่านแดนเพื่อเป็นจุดตรวจตราการเข้า-ออกราชอาณาจักรไทยของคนต่างด้าวและยานพาหนะหลายแห่ง แต่ยังคงประสบกับปัญหาการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยการเดินทางเข้ามาตามช่องทางธรรมชาติ ซึ่งช่องทางธรรมชาติเหล่านี้ เป็นจุดลักลอบพาผู้หญิงหรือเด็กเข้ามาในประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ในลักษณะของการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ยากต่อการควบคุม

สรุปได้ว่า การที่ประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านใกล้ชิดมีช่องทางธรรมชาติที่มากจึงทำให้เกิดช่องว่างทำให้มีการลักลอบนำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือเป็นการส่งออกมนุษย์ไปยังต่างประเทศ โดยดินแดนของประเทศไทยเป็นทางผ่านเข้ามาหรือออกไปของคนต่างด้าวเพื่อค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดปัญหาจากกรณีดังกล่าว

8.6 การปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบ⁷⁷

(1) ในประเทศไทยมีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี หลายฝ่าย ซึ่งการที่จะป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วนั้น หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบทุกฝ่าย จะต้องให้ความร่วมมือกัน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานจากส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันยังประสบปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่เนื่องมาจากการขาดความร่วมมือของหน่วยงานของภาครัฐ

(2) หน่วยงานของรัฐขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

เนื่องจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในปัจจุบันนี้ มีการกระทำที่มีความสลับซับซ้อนมากกว่าในอดีต มีการใช้ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีระบบเครือข่าย มีการจัดส่งข้อมูลที่ย่างและรวดเร็ว ในการกระทำความผิด มีอาชญากรหลายกลุ่มตัดตอนกัน บางกลุ่มของผู้กระทำความผิดรู้แค่ผู้นำส่ง บางกลุ่มรู้แค่ผู้รับมา ทำให้ยากต่อการพิสูจน์⁷⁸ การดำเนินงานทุก

⁷⁷ ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล และคณะ รายงานการวิจัยภาคสนามโครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เหนือ-ใต้ (EWEC-SEC) (2561) หน้า 618

⁷⁸ สัมภาษณ์ พันตำรวจโท ทวีวัฒน์ พัฒนรัฐ..ผู้อำนวยการส่วนป้องกันและปราบปราม 1 ศูนย์การค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ 22 พฤศจิกายน 2559 ., อ้างถึงใน ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล หน้า 137

ขั้นตอนของความผิดค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี จำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานของรัฐที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

8.6.1 เจ้าหน้าที่รัฐขาดความตั้งใจและจริงจังในงานปฏิบัติหน้าที่⁷⁹

ปัญหาเจ้าหน้าที่ขาดความตั้งใจและจริงจังในงานปฏิบัติหน้าที่ เป็นอีกปัญหาที่ก่อให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิผล เช่นปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันที่มีมูลเหตุมาจากเรื่องผลประโยชน์ เป็นแรงกระตุ้นเพื่อให้เกิดความรู้สึกอยากได้กำไรที่จะกระทำการคอร์รัปชันหรือในหลายกรณีที่ผ่านมา มีผู้นำท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ของไทย รู้เห็นเป็นใจในการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

8.6.2 หน่วยงานของรัฐประสบปัญหานโยบายในการบริหารราชการและบุคลากร⁸⁰

นโยบายในการบริหารราชการและบุคลากรนั้น ในการกระทำความผิดของเจ้าพนักงานของรัฐในทางปฏิบัติจะลงโทษเจ้าพนักงานของรัฐที่กระทำความผิดเหล่านั้น มีเพียงการสั่งโยกย้ายงานเท่านั้น จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

สรุปได้ว่า ประเทศไทยยังมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่รับผิดชอบซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติของหน่วยงานรัฐ ยังขาดความรู้ความเชี่ยวชาญและมีจำนวนไม่เพียงพอ ในการสอบสวนเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี และยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีหลายฉบับ ซึ่งในการทำงานของพนักงานสอบสวนจะต้องมีความรู้กับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีทั้งหมด ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐยังประสบกับปัญหาในการคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี จึงไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้

8.6.3 การขาดความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ของหน่วยงานรัฐ⁸¹

ประชากรในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ให้ความช่วยเหลือและให้ที่พักพิงแก่คนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ทั้งที่รู้ว่าคนต่างด้าวที่ตน

⁷⁹ ลาวันย์ ถนัดศิลป์กุล และคณะ รายงานการวิจัยภาคสนามโครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เหนือ-ใต้ (EWEC-SEC) (2561) 620

⁸⁰ เรื่องเดียวกัน

⁸¹ ลาวันย์ ถนัดศิลป์กุล และคณะ รายงานการวิจัยภาคสนามโครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เหนือ-ใต้ (EWEC-SEC) (2561) 620

ให้ความช่วยเหลือนี้กระทำความผิดแต่ประชาชนในพื้นที่เหล่านั้นกลับให้ความช่วยเหลือเพราะพวกคนได้ประโยชน์จากกลุ่มคนต่างด้าวเหล่านั้น โดยการขายข้าวกล่องๆ 100 บาท⁸² ซึ่งแพงกว่าปกติหลายเท่า รวมถึงเมื่อมีการขึ้นฝั่งมาในประเทศไทยของคนต่างด้าว ประชาชนในพื้นที่จะเก็บค่าหัวจากคนต่างด้าวเหล่านั้น⁸³ ที่ขึ้นฝั่งบริเวณพื้นที่ของประชาชนคนใด คนนั้นก็เรียกค่าขึ้นฝั่งเป็นรายหัวๆ ละ 200 บาท ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นมานานแล้ว เมื่อประชาชนในพื้นที่ได้รับผลประโยชน์จากการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของคนต่างด้าว จึงไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานของรัฐ รวมถึงประชาชนในพื้นที่ขาดความตระหนักรู้ในเรื่องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ จึงทำให้หน่วยงานของรัฐประสบกับปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี⁸⁴

สรุปได้ว่า จากปัญหาภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ที่มีแนวเขตตะเข็บชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา ทำให้เกิดการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ขาดต่อการควบคุม ก่อให้เกิดปัญหาคนต่างด้าวถูกหลอกให้ค้าประเวณี ซึ่งเมื่อเกิดปัญหาขึ้นแล้ว หน่วยงานของภาครัฐขาดความเข้าใจและขาดความเชี่ยวชาญ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงเมื่อเกิดการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีเกิดขึ้นแล้ว ไม่เข้าใจว่าผู้ที่ถูกกระทำนั้นเป็นเหยื่อหรือเป็นผู้กระทำผิด จึงก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ที่ขาดประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี กรณีเกี่ยวกับการช่วยเหลือเหยื่อจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งผู้ศึกษาจะได้มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาในบทต่อไป

⁸² ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล และคณะ รายงานการวิจัยภาคสนาม โครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เหนือ-ใต้ (EWEC-SEC) (2561) หน้า 620

⁸³ ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล และคณะ รายงานการวิจัยภาคสนาม โครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เหนือ-ใต้ (EWEC-SEC) (2561) 137

⁸⁴ ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล และคณะ รายงานการวิจัยภาคสนาม โครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เหนือ-ใต้ (EWEC-SEC) (2561) หน้า 622

บทที่ 3

พิธีสารและอนุสัญญาระหว่างประเทศ และกฎหมายไทย ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี มีไว้เพื่อใช้ในการควบคุมปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและเพื่อช่วยรักษาความสงบเรียบร้อยและความสงบสุขของประชาชน รวมถึงศีลธรรมอันดีงามของประชาชน ได้ ในปัจจุบันนี้ปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ได้มีการกระทำอย่างแพร่หลายและเป็นปัญหาที่มีความสำคัญของหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ปัญหาที่ปรากฏต่อกรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ไม่ใช่เป็นเพียงการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีจากกลุ่มบุคคลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ในปัจจุบันมีการกระทำในลักษณะเป็นขบวนการข้ามชาติ อันส่งผลร้ายแรงต่อสังคมเป็นอย่างมาก มาตรการทางกฎหมายจึงมีความจำเป็นเพื่อใช้ควบคุมการกระทำผิดดังกล่าว จึงมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ในทุกๆ ประเทศทั้งประเทศที่ได้รับผลกระทบกับปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี โดยตรง และประเทศที่ไม่ประสบกับปัญหาดังกล่าวโดยตรง ต่างก็มีการดำเนินการเพื่อใช้ในการป้องกันปัญหาเหล่านั้น และได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี โดยการบัญญัติกฎหมายเฉพาะ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี รวมถึงลักษณะความผิดหรือความรับผิดที่จะได้รับไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติถึงความรับผิดในกรณีดังกล่าวในประเทศไทย ได้มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ให้เพื่อให้ครอบคลุมกับสถานการณ์ความร้ายแรงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเช่นกัน แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวใช้มานานเป็นเวลา 24 ปี แล้ว มีความล้าหลังไม่ทันต่อการแก้ไขปัญหาในการป้องกันและปราบปราม ในสถานการณ์ปัจจุบันมีความบกพร่องในส่วนเนื้อหาสาระ และบทนิยาม รวมทั้งบทลงโทษที่เบาไม่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี มีการแสวงประโยชน์มากขึ้น และมีการกระทำเป็นกระบวนกร รวมถึง มีความสลับซับซ้อน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี นั้น เป็นหนึ่งในลักษณะของการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งได้มีการกำหนดบทลงโทษไว้ใน ไว้ในลักษณะใด และข้อตกลง

ระหว่างประเทศว่าด้วยอนุสัญญาพิธีสารและปฏิญญาต่างๆ แห่งการต่อต้านการค้ามนุษย์มนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เพื่อให้ประกอบการพิจารณาและเปรียบเทียบกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และกฎหมายอื่นๆ ของไทยที่เกี่ยวกับกรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งผู้ศึกษา จะศึกษาพิธีสารและอนุสัญญาระหว่างประเทศเท่าที่เกี่ยวข้อง เท่านั้น และจะเน้นที่การศึกษากฎหมายไทย ซึ่งปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่เข้าข่ายของการค้ามนุษย์ หลายฉบับ โดยมีกฎหมายหลักเกี่ยวกับการค้ามนุษย์คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 พระราชบัญญัติฉบับที่ 2 และ 3 และพระราชกำหนดฉบับ 4 เป็นพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559 นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่เข้าข่ายที่เป็นการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี โดยตรงคือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 และกฎหมายอาญา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. พิธีสารที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

1.1 พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็กเพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร⁸⁵

พิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็กเพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ประกอบด้วยสาระสำคัญพอสังเขปดังนี้

การดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็กจะต้องมีแนวทางที่สมบูรณ์ในประเทศที่เป็นต้นทางทางผ่านและประเทศปลายทางซึ่ง

⁸⁵ พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็กเพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร

รวมถึงมาตรการที่จะเป็นการต่อต้านการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เช่นมาตรการลงโทษผู้ค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี และมาตรการที่จะปกป้องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เสียหายซึ่งเป็นที่ยอมรับจากนานาชาติ โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่าแม้จะมีตราสารระหว่างประเทศ กฎและมาตรการในทางปฏิบัติเพื่อต่อต้านการแสวงประโยชน์จากมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ซึ่งยังไม่มีตราสารที่เป็นสากลในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ทุกด้านและ มีความหวังว่าในกรณีที่น่าจะปราศจากตราสาร บุคคลที่อยู่ในสถานะที่เสี่ยงต่อภัยจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี จะไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเพียงพอ ตามมติของที่ประชุมสมัชชาฯ ที่ 53/111 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ.1988 ที่ประชุมสมัชชาฯ ได้ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจระหว่างรัฐบาลขึ้นเพื่อพิจารณาอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรที่สมบูรณ์ และเพื่อหารือและพิจารณาตราสารระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสตรีและเด็ก โดยเชื่อมั่นว่าการเพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรด้วยตราสารระหว่างประเทศสำหรับการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็กจะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและต่อต้านปัญหาอาชญากรรมนั้นได้⁸⁶

1.2 พิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่องการค้าเด็กการค้าประเวณีและสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก⁸⁷ มีสาระสำคัญพอสังเขปดังนี้

รัฐภาคีแห่งพิธีสารฉบับนี้พิจารณาว่าเพื่อที่จะให้บรรลุถึงความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและการปฏิบัติตามข้อบทของอนุสัญญาต่อไปโดยเฉพาะข้อ 1, 11, 21, 32, 33, 34, 35 และ 36 จึงเป็นการสมควรที่จะขยายมาตรการที่รัฐภาคีควรดำเนินการเพื่อที่จะประกันการคุ้มครองเด็กจากการค้าเด็กการค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิจารณาด้วยว่าอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กยอมรับถึงสิทธิของเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์ทางเศรษฐกิจและจากการทำงานใดที่ น่าจะเป็นอันตรายหรือที่ขัดขวางรบกวนต่อการศึกษาของเด็กหรือที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือต่อพัฒนาการทางร่างกายจิตใจจิตวิญญาณศีลธรรมหรือสังคมของเด็กเป็นห่วงกังวลอย่างยิ่งต่อการขนย้ายเด็กระหว่างประเทศที่มีความสำคัญและเพิ่มมากขึ้นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการค้าเด็กการค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และกังวลต่อการปฏิบัติอย่างแพร่หลายและต่อเนื่องของการท่องเที่ยวเพื่อการบริการทางเพศซึ่งเด็กอยู่ในภาวะอ่อนแอ

⁸⁶ พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กเพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร

⁸⁷ คู่มือภาคผนวก ก

และต่อแหลมต่ออันตรายอย่างยิ่งเนื่องจากการท่องเที่ยวเพื่อการค้าบริการทางเพศเป็นการส่งเสริมโดยตรงต่อการค้าเด็กการค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กกลุ่มผู้ที่อยู่ในภาวะอ่อนแอและต่อแหลมต่ออันตรายอย่างยิ่งจำนวนหนึ่งคือเด็กและผู้หญิงอยู่ในภาวะเสี่ยงมากยิ่งขึ้นต่อการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ เด็กและผู้หญิงเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ในบรรดาผู้ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

การมีสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กเพิ่มมากขึ้นในอินเทอร์เน็ตและวิทยุภาพที่พัฒนาเกิดขึ้นใหม่ จึงมีการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กในอินเทอร์เน็ตซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเวียนนาในปี ค.ศ. 1999 โดยเฉพาะข้อสรุปของการประชุมที่เรียกร้องให้ถือเป็นความผิดอาญาทั่วโลกในการผลิตการแจกจ่ายการส่งออกการส่งต่อการนำเข้าการมีไว้ในครอบครองโดยเจตนาและการโฆษณาสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กและเน้นถึงความสำคัญของความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นและการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลทั้งหลายกับอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ต

ความพยายามที่จะยกระดับความตระหนักของสาธารณชนเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อลดความต้องการซื้อของผู้บริโภคในการค้าเด็กการค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กรวมทั้งเชื่อมั่นใน ความสำคัญของการสร้างเสริมการทำงานร่วมกันในระดับโลกของผู้ที่มีบทบาททั้งปวงและความสำคัญของการปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายระดับประเทศให้ดีขึ้น⁸⁸

1.3 พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิง

เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ที่จัดตั้งในลักษณะองค์การ (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organization Crime) ได้ให้ความหมายของการค้ามนุษย์ว่า “เป็นการจัดหา ขนส่ง ส่งต่อ ซ่อนเร้น หรือจัดให้อยู่อาศัย หรือการรับเอาบุคคลไว้โดยใช้วิธีการขู่เข็ญ ใช้กำลัง หรือโดยการบังคับด้วยวิธีการอื่นใด โดยการลักพาตัว ด้วยการทุจริต น้อ โกง หลอกลวง โดยการใช้อำนาจที่มีชอบ ด้วยการ ใช้ตำแหน่งต่อบุคคลที่อยู่ในภาวะอ่อนแอ หรือมีการให้หรือรับเงินหรือผลประโยชน์ อื่นใด แก่บุคคลผู้มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลที่มีอำนาจควบคุมยินยอมให้ผู้กระทำการค้ามนุษย์แสวงหาประโยชน์ในตัวผู้ที่อยู่ภายใต้การควบคุม แสวงหาประโยชน์ที่มีชอบด้วยกฎหมายซึ่งอาจเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ของผู้อื่น หรือแสวงหาผลประโยชน์ในทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การเอาคนลงเป็นทาส หรือการตัดอวัยวะ ไม่ว่าผู้เสียหายจะยินยอมหรือไม่ก็

⁸⁸ พิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่องการค้าเด็กการค้าประเวณีและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก

ตาม อย่างไรก็ตามการค้ำนุษย์ยังรวมถึงการจัดหา การขนส่ง การซ่อนเร้นจัดให้อยู่อาศัย หรือรับบุคคลที่เป็นเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ไว้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์จากตัวเด็ก⁸⁹

1.3.1 รูปแบบการกระทำ

การกระทำจะต้องเป็นรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนี้ เป็นการจัดหาบุคคลหรือการขนส่งบุคคลไม่ว่าจะเป็นขนส่งในประเทศหรือระหว่างประเทศหรือการส่งต่อบุคคลไปยังที่อื่นหรือการให้หรือการรับบุคคลนั้นไว้

1.3.2 วิธีการ

โดยใช้วิธีการข่มขู่ การละเมิด ไม่ว่าจะเป็นทางกาย วาจา การลักพาตัว การทุจริต น้อ โกง การหลอกลวง การใช้อำนาจที่มีขอบด้วยกฎหมายต่อบุคคลที่ไม่มีทางเลือกเป็นบุคคลที่ถูกแยกออกจากสังคมเป็นบุคคลดัดยาเสพติดเป็นบุคคลที่อยู่ในภาวะเป็นหนี้ซึ่งเป็นบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่อยู่ในสภาวะอ่อนด้อยหรือการให้หรือรับเงินหรือการให้ประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลที่มีอำนาจควบคุมบุคคล เพื่อให้บุคคลผู้มีอำนาจควบคุมบุคคลอื่นต้องกระทำการใดๆ หรือผู้เสียหายที่อยู่ภายใต้ควบคุมกระทำการที่ผู้กระทำความผิดค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ต้องการ

1.3.3 วัตถุประสงค์

การกระทำจะต้องมีเจตนากระทำความผิด กล่าวคือ ผู้กระทำจะต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด และประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย จากบุคคลผู้อยู่ภายใต้การควบคุมซึ่งเป็นผู้เสียหายหรือเหยื่อ ทั้งนี้ อาจเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการค้ำนุษย์เพื่อประเวณี หรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น รวมทั้งการอนาจาร การแสวงหาประโยชน์จากการทำงานของคนงานที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และถูกกฎหมาย การแสวงหาประโยชน์จากการรับเด็กมาเป็นบุตรบุญธรรม หรือการรับเด็กมาเลี้ยง การแสวงหาประโยชน์จากแรงงานประมงการแสวงหาประโยชน์จากการจ้างหญิงมาสมรส การแสวงหาประโยชน์จากคนที่เป็นคนรับใช้ การแสวงหาประโยชน์จากการนำคนมาเป็นขอทาน การแสวงหาประโยชน์จากสื่อลามก รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากการค้ายาเสพติด หรือการแสวงหาประโยชน์จากการขายอวัยวะ การแสวงหาประโยชน์จากการอุ้มบุญ⁹⁰ การกระทำที่มีลักษณะดังกล่าวนี้จึงเป็นการกระทำความผิดค้ำนุษย์

⁸⁹ Article 3 of Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organization Crime

⁹⁰ ลาวันซ์ ถนัดศิลป์กุล และคณะ รายงานการวิจัยภาคสนาม โครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตกเหนือ-ใต้ (EWEC-SEC) (2561) หน้า 27

2. อนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองการค้าประเวณี

อนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองการค้าประเวณี มีรายละเอียดของอนุสัญญา พอสังเขป ดังนี้

2.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก⁹¹ (Convention on the Rights of the child)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the child) ประกอบด้วยสาระสำคัญพอสังเขปดังนี้

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้พิจารณาว่าตามหลักการที่ประกาศในกฎบัตรสหประชาชาติ นั้นการยอมรับในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดและสิทธิที่เท่าเทียมกันซึ่งไม่อาจเพิกถอนได้ของสมาชิกทั้งปวงของมวลมนุษยชาตินั้นเป็นรากฐานของเสรีภาพความยุติธรรมและสันติภาพในโลกสหประชาชาติได้ประกาศและตกลงในปฏิญญา และกติกาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่าทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพทั้งปวงที่กำหนดไว้โดยปราศจากการแบ่งแยกไม่ว่า จะเป็น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง และระลึกว่าสหประชาชาติได้ประกาศในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่าเด็กมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลและการช่วยเหลือเป็นพิเศษและเชื่อว่าครอบครัวในฐานะเป็นกลุ่มพื้นฐานของสังคมและเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติสำหรับการเจริญเติบโตและการอยู่ดีกินดีของสมาชิกทุกคน โดยเฉพาะเด็กควรจะได้รับ การคุ้มครองและการช่วยเหลือที่จำเป็นเพื่อให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพได้อย่างกลมกลืนและเต็มที่เด็กควรเติบโตในสิ่งแวดล้อมของครอบครัวในบรรยากาศแห่งความผาสุกความรักและความเข้าใจและควรเลี้ยงดูเด็กตามเจตนารมณ์แห่งอุดมคติที่ประกาศไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ โดยเฉพาะตามเจตนารมณ์แห่งสันติภาพศักดิ์ศรีความอดกลั้นเสรีภาพความเสมอภาค และความเป็นเอกภาพ มีหลายประเทศในโลกที่มีเด็กที่ดำรงชีวิตอยู่ในสภาวะที่ยากลำบากอย่างยิ่งและเด็กเหล่านั้นจำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษและยอมรับว่าความสำคัญของความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของเด็กในทุกๆ ประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา

⁹¹ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ภูมิภาคผนวก ข

2.2 อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ²² (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women) ประกอบด้วยสาระสำคัญพอสังเขปดังนี้

เกิดจากบรรดารัฐภาคีในอนุสัญญาลบปัจจุบันสังเกตว่ากฎบัตรสหประชาชาติยืนยันความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานในเกียรติศักดิ์ และคุณค่าของความเป็นมนุษย์และในสิทธิที่เท่าเทียมกันของผู้ชายและผู้หญิง ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนยืนยันหลักการเกี่ยวกับการการเลือกปฏิบัติเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ และได้ประกาศว่ามนุษย์ที่เกิดมาทุกคนมีอิสระและความเสมอภาคในเกียรติศักดิ์และสิทธิ ซึ่งทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพบรรดาที่ได้รับอนุญาตไว้โดยปฏิญญาโดยปราศจากความแตกต่าง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเป็นการประกันสิทธิอันเท่าเทียมกันของมนุษย์ทั้งหญิงและชาย ในสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมพลเมืองและทางการเมือง การเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงขัดต่อหลักการของความเสมอภาคของสิทธิ และความเคารพต่อเกียรติศักดิ์ของมนุษย์เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของสตรีด้วยเงื่อนไขที่เสมอภาคกันกับผู้ชายในการดำรงอยู่ทางการเมืองสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในประเทศของตนขัดขวางความเจริญเติบโตแห่งความรุ่งเรืองของสังคมและครอบครัวและทำให้พัฒนาการอย่างสมบูรณ์ของศักยภาพต่างๆ ของผู้หญิง ในการให้บริการแก่ประเทศของตน และมนุษยชาติเป็นไปได้โดยยากยิ่งขึ้น โดยความหวังไขว่ในสถานการณ์แห่งความยากจนของผู้หญิง มีโอกาสเข้าถึงอาหารอนามัย การศึกษา และโอกาสในการทำงาน รวมทั้งความจำเป็นอย่างอื่น ได้น้อยมากมีความเชื่อมั่นว่าการจัดให้มีระเบียบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศแบบใหม่ซึ่งอยู่บนรากฐานของความยุติธรรมจะช่วยในการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างผู้ชายและผู้หญิง

หลักการแห่งความยุติธรรมความเสมอภาคและผลประโยชน์ของกันและกันในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่างๆ และการตระหนักถึงสิทธิของมนุษยชาติที่อยู่ภายใต้การครอบครองของต่างชาติและอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยและการยึดครองของต่างชาติต่อการที่จะปกครองตนเอง และการได้อิสรภาพรวมทั้งการเคารพอธิปไตยแห่งชาติและบูรณภาพแห่งดินแดนจะช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าและพัฒนาการทางสังคมและในฐานะเป็นผลสืบเนื่องจะช่วยให้บรรลุถึงความเสมอภาคอย่างเต็มเปี่ยมระหว่างผู้ชายและผู้หญิง

²² อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ดูภาคผนวก ก

2.3 อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรประกอบด้วยสาระสำคัญพอสังเขป ดังนี้

“กลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร” หมายถึงกลุ่มที่มีการจัดโครงสร้างประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไปที่ดำรงอยู่เป็นระยะเวลาหนึ่งและที่มีการประสานการดำเนินงานระหว่างกันโดยมีเป้าหมายในการก่ออาชญากรรมร้ายแรงตั้งแต่หนึ่งฐานความผิดขึ้นไปตามที่ได้กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงินหรือผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

“อาชญากรรมร้ายแรง” หมายถึงการกระทำที่เป็นความผิดซึ่งสามารถลงโทษโดยการทำให้สูญเสียเสรีภาพขั้นสูงสุดเป็นเวลาอย่างน้อย 4 ปีหรือโดยโทษที่รุนแรงกว่า อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรจะเป็นอนุสัญญาที่กำหนดลักษณะอาชญากรรมและบทลงโทษในการควบคุมและต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร⁹³

3. กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเพื่อการค้าประเวณี

ก่อน ปี พ.ศ.2551 ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่จะใช้ เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี โดยตรง จึงไม่มีการกำหนดลักษณะการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี และลงโทษผู้กระทำความผิดค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี โดยตรง การบังคับใช้กฎหมายยังต้องใช้กฎหมายอื่นๆ ต่อมาประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และพิธีสารเพื่อป้องกันและปราบปรามรวมถึงการลงโทษ การกระทำที่เป็นการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรและได้ให้สัตยาบันในเวลาต่อมา ประเทศไทยจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ที่เป็นกฎหมายที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยตรง ดังมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มีขึ้นเพื่อยกเลิกพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540 เนื่องจากพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก มีการจำกัดลักษณะและ

⁹³ อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งขึ้นในลักษณะองค์กร

ความผิดที่เป็นการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลที่เป็นหญิงและเด็ก แต่ไม่ได้ครอบคลุมถึงลักษณะความผิดที่เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ โดยมิชอบจากบุคคลที่ไม่ใช่หญิงและเด็กรวมทั้งเป็นการกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลายกล่าวคือการนำบุคคลเข้ามาค้าประเวณีหรือการส่งคนไปค้าประเวณีนอกราชอาณาจักร การบังคับใช้แรงงานบริการหรือขอทาน การบังคับตัดอวัยวะเพื่อเป็นการค้า หรือการแสวงหาประโยชน์ที่มีชอบด้วยประการอื่น ซึ่งปัจจุบันการกระทำในลักษณะดังกล่าวมีการกระทำในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมากยิ่งขึ้นอีกทั้งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และพิธีสารเพื่อป้องกันปราบปราม ตลอดจนทั้งการลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กเพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งได้กำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมแก่การกระทำเหล่านั้นเพื่อให้มีการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาและพิธีสารจัดตั้งกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมถึงการช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายหรือเหยื่อ ที่เหมาะสม

เมื่อ พ.ศ.2558 ได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 โดยมีเหตุผลในการประกาศ คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบัน การค้ามนุษย์มีความรุนแรง ซับซ้อน และเป็นอาชญากรรมข้ามชาติมากกว่าเดิม พระราชบัญญัตินี้จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายโดยตราเป็นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558

ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมเนื่องจากการค้ามนุษย์ มีความรุนแรง และซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม บทนิยาม คำว่า “แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” และ “การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ” ให้มีความชัดเจนและได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การเรียกค่าสินไหมทดแทน จากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และได้กำหนดฐานความผิด ที่เป็นการกระทำต่อเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบห้าปี ให้ทำงานหรือให้บริการอันอาจเป็นอันตรายร้ายแรง และมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ การเจริญเติบโต หรือพัฒนาการของเด็ก

นั้น และได้แก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษให้เหมาะสม โดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 ขึ้น

จากนั้นเมื่อ พ.ศ.2562 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 อีกครั้ง โดยให้เหตุผลในประกาศใช้ เพราะในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดความผิดและมาตรการในการคุ้มครองผู้เสียหาย จากการบังคับใช้แรงงานและบริการ ทำให้ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการบังคับใช้แรงงานและบริการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบด้วยกฎหมาย ในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดลักษณะการกระทำที่เป็นความผิดฐานบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และพิจารณา รวมทั้งอนุวัตรการให้เป็นไปตามพิธีสาร ค.ศ. 2014 ส่วนเสริมอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 29 ว่าด้วยแรงงานบังคับ พ.ศ.1930 เพื่อให้การดำเนินการให้เสร็จโดยเร็ว เพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นคงทางด้านแรงงาน สังคม และ เศรษฐกิจ ของประเทศ จึงได้ตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562

3.1.1 การกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะศึกษาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558, (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 และ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562

ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีขึ้นเพื่อยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540⁹⁴ เนื่องจากพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก มีการจำกัดลักษณะและความผิดที่เป็นการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบจากผู้หญิงและเด็กเท่านั้น ไม่ครอบคลุมถึงลักษณะและความผิดที่เป็นการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบจากบุคคลอื่น ที่มีอายุหญิงและเด็ก รวมถึงการนำบุคคลเข้ามาค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในหรือส่งไปค้านอกราชอาณาจักร การบังคับใช้แรงงาน การบังคับให้ขอทาน การบังคับตัดอวัยวะ เพื่อซื้อขาย ที่เป็นการแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันการกระทำดังกล่าวได้กระทำในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันและ ลงนาม อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งใน

⁹⁴พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 3

ลักษณะองค์กร และพิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร จึงได้ตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เพื่อกำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุม เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาและพิธีสารจัดตั้งกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายให้เหมาะสม⁹⁵ ต่อมา มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เนื่องจากปัจจุบัน ปัญหาการค้ามนุษย์มีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากขึ้น และมีการกระทำในลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ยังมีบทบัญญัติบางอย่างไม่เหมาะสมกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จึงได้มีการปรับปรุงกฎหมายโดยการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560⁹⁶ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 ไม่ได้ครอบคลุมถึงการบริการและแรงงาน จึงได้มีการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562⁹⁷

3.1.2 ลักษณะความผิดที่เป็นการค้ามนุษย์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้กำหนดลักษณะความผิดฐานค้ามนุษย์ ซึ่งการกระทำความผิดที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์จะมีการกระทำในลักษณะอย่างใด อย่างหนึ่ง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้⁹⁸ และในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และการช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหาย ให้คำว่า “การค้ามนุษย์” ในหมวด 3 และหมวด 4 หมายความรวมถึง “บังคับใช้แรงงานหรือบริการ” ด้วย⁹⁹

1) เป็นธุระจัดหา ซื่อ ขาย จำหน่าย พามาหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งผู้ใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว น้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ

⁹⁵ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

⁹⁶ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 และ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560

⁹⁷ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2562 (พ.ศ.2551)

⁹⁸ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2562
มาตรา 4

⁹⁹ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2562
มาตรา 7

ใช้อำนาจครอบงำ ด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อย ทางร่างกาย จิตใจและการศึกษาหรือทางอื่นใด โดยมีขอบ ขู่เข็ญว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมาย โดยมีขอบ หรือ โดยให้เงินหรือผลประโยชน์ อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

2) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็กถ้าหากการกระทำ ดังกล่าวนั้น ได้กระทำโดยมีความมุ่งหมาย เพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่นการเอาคนลงเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส การนำคนมาขอทาน การตัดอวัยวะเพื่อการค้า การบังคับใช้แรงงานหรือบริการตาม หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคลไม่ว่า บุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม¹⁰⁰ และหากบุคคลใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ทำงาน โดยวิธีการอย่างหนึ่ง อย่างไม่ดี ดังต่อไปนี้¹⁰¹

1) ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินฯ ของบุคคลนั้นเองหรือของผู้อื่น

2) ขู่เข็ญด้วยประการใดๆ

3) ใช้กำลังประทุษร้าย

4) ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้

5) นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัด โดยมีขอบ

6) ทำด้วยประการอื่นใดอันมีลักษณะคล้ายคลึงกับการกระทำดังกล่าวข้างต้น

ถ้าได้กระทำให้ผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานบังคับใช้แรงงานหรือบริการ ซึ่งหากการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำนั้น ได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ

¹⁰⁰ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2562
มาตรา 4

¹⁰¹ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2562
มาตรา 5

ปราบปรามการฟอกเงิน¹⁰²เว้นแต่ กรณีดังต่อไปนี้ ไม่ใช่บังคับ กับการกระทำตาม ข้อ 1 ถึง ข้อ 6 ข้างต้น นี้ คือ

- 1) งานหรือบริการซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารสำหรับงานในหน้าที่ราชการการเป็นการกระทำ
- 2) งานหรือบริการซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารสำหรับงานในหน้าที่ราชการโดยเฉพาะ
- 3) งานหรือบริการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมาย
- 4) งานหรือบริการอันเป็นผลมาจากคำพิพากษาของศาลหรือที่ด้องทำในระหว่างการต้องโทษตามคำพิพากษาของศาล
- 5) งานหรือบริการเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในกรณีที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในขณะที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ”

3.1.3 กรณีการกระทำความผิดที่ต้องได้รับโทษหนักขึ้น¹⁰³

- 1) ความรับผิดของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา
 - ในกรณีที่การกระทำความผิด ซึ่งมีการกระทำโดยการข่มขืนใจผู้อื่นให้ทำงานหรือให้บริการ ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกระทำหรือของบุคคลอื่น ขู่เข็ญใช้กำลังประทุษร้าย ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้ นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัด โดยมีชอบ หรือการกระทำในลักษณะคล้ายคลึงกับลักษณะข้างต้น ทำให้ผู้อื่นไม่สามารถขัดขืนได้ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานบังคับใช้แรงงาน หรือบริการ ผู้กระทำความผิดจะต้องจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁰⁴ หากการกระทำโดยการข่มขืนใจผู้อื่นให้ทำงานหรือให้บริการ ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของตนหรือของบุคคล ขู่เข็ญใช้กำลังประทุษร้าย ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้ นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัด โดยมีชอบ หรือการกระทำในลักษณะคล้ายคลึง จนเป็นเหตุ

¹⁰² พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2562
มาตรา 6

¹⁰³ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2562
มาตรา 8

¹⁰⁴ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2562
มาตรา 8

ให้ผู้ถูกระงับการกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือเป็นโรคร้ายแรง ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต¹⁰⁵ ถ้าหากการกระทำโดยการข่มขืนใจผู้อื่นให้ทำงานหรือให้บริการ ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของตนหรือของบุคคล ชูเกียรติใช้กำลังประทุษร้าย ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้ นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ หรือการกระทำในลักษณะคล้ายคลึง เป็นเหตุถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต และหากการกระทำความผิดข่มขืนใจผู้อื่นให้ทำงานหรือให้บริการ ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของตนหรือของบุคคล ชูเกียรติใช้กำลังประทุษร้าย ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้ นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ หรือการกระทำในลักษณะคล้ายคลึงเป็นกรณีที่ถูกบุกรุกให้ผู้อื่นสืบสานงานหรือให้บริการเพราะเหตุความยากจนเหลือทนทาน หรือเมื่อพิจารณาถึงสภาพความผิดหรือเหตุอันควรปรานีอื่นแล้ว ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดก็ได้¹⁰⁶”

2) การรับผิดของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นนิติบุคคล

หากนิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งมีการกระทำโดยการข่มขืนใจผู้อื่นให้ทำงานหรือให้บริการ ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของตนหรือของบุคคล ชูเกียรติใช้กำลังประทุษร้าย ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้ นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ หรือการกระทำในลักษณะคล้ายคลึงกับลักษณะข้างต้น ทำให้ผู้อื่นไม่สามารถขัดขืนได้ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานบังคับใช้แรงงาน หรือบริการ และการกระทำของบุคคลนั้นเกิดจากการตั้งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น¹⁰⁷

¹⁰⁵ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2562
มาตรา 8

¹⁰⁶ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2562
มาตรา 8

¹⁰⁷ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2562
มาตรา 9

ลักษณะการกระทำความผิดตามข้อ 1) เป็นการกระทำต่อบุคคลทั่วไปซึ่งไม่จำเพาะเฉพาะเด็กเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง

กรณีที่มีการกระทำความผิดที่เข้าลักษณะความผิดที่เป็นการค้ำมนุษย์มีการกระทำในลักษณะดังนี้

- การเป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่ายบุคคลซึ่งเป็นเด็ก พาเด็กมาจากหรือพาไปยังที่ใด กักขังหน่วงเหนี่ยวเด็ก จัดให้อยู่ หรือรับเด็กนั้นไว้¹⁰⁸ ลักษณะการกระทำตามข้อ (2) จะต้องเป็นการกระทำต่อเด็ก ซึ่งหมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ไม่ว่าจะเป็เด็กหญิงหรือเด็กชาย โดยการกระทำนั้น จะต้องมิเจตนาพิเศษเพื่อการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบด้วยกฎหมาย¹⁰⁹ อย่งไรก็ตามการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบด้วยกฎหมาย และอาจจะเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่ วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ในทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส หรือให้คนมีฐานะที่คล้ายทาส การนำคนมาเป็นขอทาน การตัดอวัยวะเพื่อเป็นการค้า การบังคับให้ใช้แรงงานหรือการบริการ ซึ่งการบังคับให้ใช้แรงงานหรือบริการ หมายถึง การข่มขืนใจให้ทำงานหรือให้บริการ โดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตราย ต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ตนเองหรือของผู้อื่น

2) การขู่เข็ญ ด้วยประการใดๆ

3) การใช้กำลังประทุษร้าย

4) การถูกยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของผู้นั้นไว้ หรือการนำภาระหนี้ของผู้นั้นหรือของผู้อื่นมาเป็สิ่งผูกมัดที่มีขอบ หรือทำให้ผู้นั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขจัดเงินได้ หรือการกระทำอื่นใด ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดผู้คน ไม่ว่าจะคนนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม¹¹⁰

3.1.4 รูปแบบของการค้ำมนุษย์ในปัจจุบัน ที่สามารถพบเห็นได้ มีดังนี้

1) การค้ำมนุษย์ที่เป็นการค้าประเวณี หรือการบริการทางเพศเหยื่ออาจอยู่ในภาวะจำยอม หรือถูกบังคับให้ค้าประเวณี หรือขายบริการทางเพศ กรณีดังกล่าวถือได้ว่าเป็นรูปแบบที่พบเห็นได้บ่อยๆ

¹⁰⁸พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 มาตรา 4

¹⁰⁹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 มาตรา 3

¹¹⁰พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 มาตรา 4

2) การค้ามนุษย์เพื่อการใช้แรงงานเยี่ยงทาสเหยื่อจำนวนมากจะทำงานในสวน ฟาร์ม แม่บ้าน โรงงาน ซึ่งต้องทำงานอย่างหนัก โดยไม่ได้รับการพักผ่อน หรืออาจถูกทารุณกรรม

3) การค้ามนุษย์เพื่อการแต่งงาน ซึ่งจะมีอยู่ในรูปแบบของการจัดหาคู่ เพื่อรับจ้างแต่งงาน โดยมีนายหน้าจัดหาหญิงสาวเพื่อแต่งงานกับชายที่ไม่รู้จัก หลักจากแต่งงาน หญิงสาวจะตกอยู่ในสภาพเมียทาส ต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่เลวร้าย ในเรื่องทางเพศ หรือถูก บังคับให้ค้าประเวณี หรือขายบริการทางเพศ

4) การค้ามนุษย์เพื่อการขอทาน จะมีนายหน้าติดต่อพาเด็ก คนชรา คนพิการ เดินทางออกจากบ้านเกิดของตนเพื่อไปขอทาน ในเมืองใหญ่ทั้งในและต่างประเทศ โดยบุคคล เหล่านั้นจะตกเป็นเหยื่อและถูกบังคับให้ขอทาน

5) การค้ามนุษย์ ที่เป็นการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับเหยื่อ ที่พบเห็น ได้นั้น มักจะเป็นเด็ก เช่น การนำเด็กไปเป็นเครื่องมือในการขายหรือส่งยาเสพติดให้กับผู้ค้ารายย่อย

ผู้ที่กระทำตามที่ได้อธิบายมาแล้วนั้น เป็นการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ จึงต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ดังนี้

- ในกรณีถ้าหากมีการสนับสนุนให้มีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์, การอุปการะ โดยการให้ทรัพย์สิน การจัดหาที่ประชุมหรือที่พำนักให้แก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ การช่วยเหลือเพื่อให้ผู้กระทำความผิดนั้นหลุดพ้นจากการจับกุม การเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นจากผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดนั้นต้องถูกลงโทษ การชักชวน ชี้นำ หรือติดต่อบุคคลให้เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมเพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ผู้นั้นจะต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่สี่แสนถึงหนึ่งล้านบาท¹¹¹

- หากการกระทำความผิดมีลักษณะเป็นการเตรียมเพื่อกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ผู้เตรียมจะต้องได้รับโทษหนึ่งในสามของความผิดนั้น¹¹²

- หากมีการสมคบกันกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ โดยมีการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้สมคบจะต้องได้รับโทษไม่เกินครึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ไม่ว่าผู้สมคบจะได้เข้าจัดขบวนการกระทำความผิดซึ่งได้กระทำลงไปแล้วทำให้การกระทำนั้นไม่ตลอดหรือ กระทำไปโดยตลอดแล้วแต่ไม่บรรลุผลก็ตาม¹¹³

¹¹¹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 7

¹¹²พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 8

¹¹³พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 9

3.1.5 เหตุเพิ่มโทษของผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

ผู้ที่กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ จะต้องได้รับโทษเพิ่มขึ้น สำหรับความผิดดังต่อไปนี้

1) ถ้าหากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์เป็นการกระทำต่อผู้เสียหายที่มีอายุไม่เกินสิบห้าปี หรือเป็นผู้ที่มีกายพิการ หรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ผู้กระทำจะต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดแสนถึงสองล้านบาท¹¹⁴

2) ถ้าหากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์เป็นการกระทำต่อผู้เสียหายที่มีอายุเกินสิบห้าปีแต่ไม่เกินสิบแปดปี ผู้นั้นจะต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่หกปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท¹¹⁵

3) ถ้าหากมีการร่วมกระทำความผิดตั้งแต่สามคนขึ้นไป หรือเป็นการกระทำความผิดของสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้นกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ถึงหนึ่งและหากได้กระทำเพื่อให้ผู้เสียหายที่ถูกพาเข้ามาหรือถูกส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และบุคคลดังกล่าวตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้อื่น โดยมีขอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นจะต้องได้รับโทษหนักเป็นสองเท่าของโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น¹¹⁶

4) ถ้าหากมีการแสดงตนว่าเป็นเจ้าพนักงานและกระทำการเป็นเจ้าพนักงาน ซึ่งความจริงตัวเองไม่ได้เป็นเจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่กระทำการนั้น ผู้นั้นจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น¹¹⁷

5) ถ้าหากผู้กระทำความผิดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหาร หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าพนักงานหรือกรรมการองค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ได้กระทำความผิดต้องได้รับโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น แต่ถ้าหากเป็นการกระทำความผิดของกรรมการ อนุกรรมการ สมาชิกของคณะทำงาน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ผู้นั้นจะต้องได้รับโทษเพิ่มขึ้นเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้¹¹⁸

¹¹⁴พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 มาตรา 6

¹¹⁵พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 มาตรา 6

¹¹⁶พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 10

¹¹⁷พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 12

¹¹⁸พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 13

3.1.6 อำนาจรัฐในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดค้ำมนุษย์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ ได้กำหนดมาตรการให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปราม การกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ดังนี้

1) อำนาจหน้าที่ในการเรียกตรวจ

- มีอำนาจหน้าที่โดยมีหนังสือเรียกให้บุคคลมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสาร หรือพยานหลักฐาน¹¹⁹

- มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ เมื่อบุคคลนั้นยินยอม หากเป็นหญิงจะต้องให้เจ้าหน้าที่ผู้หญิงเป็นผู้ตรวจ¹²⁰

- มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจค้นยานพาหนะ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีพยานหลักฐาน หรือตรวจค้นบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ในยานพาหนะนั้น¹²¹

- มีอำนาจหน้าที่เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัด เมื่อมีเหตุเชื่อได้ว่ามีพยานหลักฐานเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์หรือเพื่อพบและช่วยเหลือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดการค้ำมนุษย์ หรือเพื่อพบและช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิด และสามารถเข้าตรวจค้น ยึด หรืออายัด ได้โดยไม่มีหมายค้น ในกรณีที่การเอาหมายค้นนั้นจะต้องใช้เวลานานจนเป็นเหตุให้พยานหลักฐานถูกทำลาย โยกย้าย หรือซ่อนเร้น ไปเสียก่อน หรือบุคคลผู้เสียหายอาจถูกประทุษร้าย โยกย้าย หรือซ่อนเร้น¹²²

2) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้บุคคลที่น่าเชื่อถือได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดค้ำมนุษย์ อยู่ในความคุ้มครองเป็นการชั่วคราว ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและเพื่อคุ้มครองและป้องกันภัยแก่ผู้ที่ถูกกระทำ โดยจะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ทราบโดยไม่ชักช้า และต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด¹²³

¹¹⁹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 27 (1)

¹²⁰พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 27 (2)

¹²¹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 27 (3)

¹²²พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 27 (4)

¹²³พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 29

3) มีอำนาจหน้าที่ในการได้มาของเอกสาร หรือข้อมูลข่าวสารที่ส่งทางไปรษณีย์ โทรศัพท โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ สื่อสารสนเทศ หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเอกสารหรือข้อมูลนั้น ได้ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์¹²⁴

4) เมื่อตรวจพบว่าสถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะใดๆ ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์หรือพบการกระทำความผิดในสถานที่หรือยานพาหนะ และเจ้าของผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร เจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่¹²⁵ ดังนี้

- มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งปิดสถานประกอบการ หรือโรงงานชั่วคราว¹²⁶
- มีอำนาจหน้าที่ในการพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ หรือโรงแรม¹²⁷
- มีอำนาจหน้าที่ในการห้ามใช้ยานพาหนะ¹²⁸
- มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการ

กระทำความผิดขึ้นอีก¹²⁹

5) อำนาจหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ และให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ ได้กำหนดในเรื่องการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ ดังนี้ คือ

- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย จากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ในเรื่องที่พัก อาหาร การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูร่างกาย และจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งผู้เสียหายกลับไปยังภูมิลำเนาหรือประเทศที่ผู้เสียหายเอง การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหายตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของรัฐมนตรี ซึ่งกำหนดค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหายตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความแตกต่างทางเพศ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ ประเพณี และวัฒนธรรม ของผู้เสียหาย

¹²⁴พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 30

¹²⁵พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 มาตรา 16/2

¹²⁶พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 มาตรา 16/2 (1)

¹²⁷พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 มาตรา 16/2 (2)

¹²⁸พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 มาตรา 16/2 (3)

¹²⁹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 มาตรา 16/2 (4)

รวมทั้งมีการแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงจะได้รับการคุ้มครอง รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายด้วย¹³⁰

- ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงเรื่องสิทธิในการเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย¹³¹

- ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้เสียหายระหว่างที่อยู่ในความดูแลไม่ว่าผู้นั้นจะพำนัก ณ ที่ใด ไม่ว่าจะก่อน ขณะ หรือหลังจากดำเนินคดี และให้คำนึงถึงความปลอดภัยของบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายด้วย¹³²

ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี กับผู้ที่กระทำความผิด การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟู การเรียกร้องสิทธิของผู้เสียหาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการผ่อนผันให้ผู้เสียหายอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้ และได้รับอนุญาตให้ทำงานเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายได้ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงเหตุผลด้านมนุษยธรรมเป็นหลัก¹³³

- ถ้าหากผู้เสียหายเป็นคนต่างด้าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งตัวผู้เสียหายนั้นกลับประเทศที่เป็นภูมิลำเนา หรือเป็นถิ่นที่อยู่ โดยเร็ว เว้นแต่ผู้เสียหายจะได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือได้รับการผ่อนผันจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ¹³⁴

- ในกรณีที่ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในต่างประเทศเป็นคนต่างด้าว ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือเป็นผู้ที่ได้รับการผ่อนผันจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นกรณีพิเศษและสถานการณ์ได้รับอนุญาตยังไม่สิ้นสุด ถ้าผู้เสียหายประสงค์จะกลับเข้ามาในราชอาณาจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามความจำเป็นเพื่อให้เดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักร โดยได้รับการพิจารณาให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้ ตามสถานะและระยะเวลาที่เป็นอยู่เดิม ก่อนออกไปนอกราชอาณาจักร และต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้เสียหายด้วย¹³⁵

¹³⁰พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 33

¹³¹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 34

¹³²พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 36

¹³³พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 37

¹³⁴พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 38

¹³⁵พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 มาตรา 16/2 (2)

- ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ตรวจพิสูจน์สถานะของคนต่างด้าวที่เคยมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเสียก่อน หากเคยอยู่จริงและเป็นความจริง ให้ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้เดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรโดยมิชักช้า ทั้งนี้จะพิจารณาให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้ตามสถานะและระยะเวลาที่มีอยู่เดิมก่อนออกไปนอกราชอาณาจักร และต้องคำนึงถึงความปลอดภัย และสวัสดิภาพของผู้เสียหายด้วย¹³⁶

- ในกรณีของผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ในต่างประเทศ เป็นคนสัญชาติไทย ถ้าหากผู้เสียหายมีความประสงค์จะกลับเข้ามาในราชอาณาจักร หรือถิ่นที่อยู่ในประเทศให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการให้เดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักร หรือถิ่นที่อยู่โดยไม่ชักช้า และจะต้องมีการตรวจสอบก่อนว่าเป็นคนที่มีสัญชาติไทยจริงหรือไม่ และต้องคำนึงถึงความปลอดภัย และสวัสดิภาพของผู้เสียหายด้วย¹³⁷

- ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้เสียหายในความผิดฐานเข้าเมืองและออกไปนอกราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ความผิดฐานปลอมหรือใช้หนังสือเดินทางปลอม ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเรี่ยรายบุคคลเพื่อค้าประเวณี และการเข้ามั่วสุมในสถานการค้าประเวณี หรือความผิดฐานเป็นคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว เว้นแต่พนักงานสอบสวนจะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมให้ดำเนินคดีได้¹³⁸

6) การจัดให้มีกองทุนในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้กำหนดให้มีกองทุนในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเป็นกองทุนในกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อได้ใช้เป็นทุนในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน¹³⁹

¹³⁶พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 39 วรรคท้าย

¹³⁷พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 39 วรรค 1

¹³⁸พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 41

¹³⁹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 42

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 นี้ มีการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ไว้ โดยมีการกำหนดโทษสูงขึ้นเพื่อให้ผู้กระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล และพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ ยังได้มีการกำหนดมาตรการในการคุ้มครองผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และมีมาตรการในการจัดตั้งกองทุนและสวัสดิภาพของผู้เสียหายหรือเหยื่อ เพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้เสียหายหรือเหยื่อ

3.2 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559

3.2.1 การดำเนินคดีค้ามนุษย์

- ในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ จะต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. 2559 นี้ ซึ่งการดำเนินคดีค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องเป็นการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ตามความหมายในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551, พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ไม่ว่าจะมีความผิดนั้นจะมีข้อหาความผิดอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่¹⁴⁰ เว้นแต่คดีดังต่อไปนี้

- คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ¹⁴¹

- คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว¹⁴²

3.2.2 วิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ มีหลักทั่วไป ดังนี้

- การดำเนินคดีค้ามนุษย์ จะต้องใช้วิธีพิจารณาระบบไต่สวน และให้ดำเนินคดีด้วยความรวดเร็วตามที่กำหนด ซึ่งการดำเนินคดีค้ามนุษย์ จะต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559 และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือกฎหมายที่ว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับ โดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559¹⁴³

¹⁴⁰พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ มาตรา 3

¹⁴¹พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ มาตรา 3 (1)

¹⁴²พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ มาตรา 3 (2)

¹⁴³พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ มาตรา 3 (2)

- การสืบพยานก่อนฟ้องคดี การไต่สวนมูลฟ้อง หรือการพิจารณาคดี หากมีเหตุอันจำเป็นไม่สามารถนำพยานมาเบิกความศาลได้ เมื่อคู่ความร้องขอ หรือศาลเห็นสมควรจะอนุญาตให้พยานเบิกความที่ศาลอื่นหรือสถานที่ทำการของทางราชการหรือสถานที่อื่นใด ที่อยู่ในประเทศหรือต่างประเทศ โดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะประชุมจอภาพ¹⁴⁴

- ศาลมีอำนาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำข้อมูลประวัติ ผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดต่อร่างกายหรือจิตใจ และข้อวิตกกังวล ตลอดจนพฤติกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาพิพากษาคดี หรือการวินิจฉัยแบคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราว ของผู้ต้องหาหรือจำเลย¹⁴⁵

- ในการวินิจฉัยคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราว ศาลจะพิจารณาถึงพฤติการณ์แห่งคดี ว่าการกระทำความผิดมีลักษณะที่เป็นการกระทำที่เป็นเครือข่ายหรือการกระทำในลักษณะองค์กรอาชญากรรม ทั้งผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้มีอิทธิพล หรือมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ เขาไปยุ่งกับการกระทำความผิดหรือไม่ ประกอบด้วย โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เสียหาย และคำนึงถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับพยานหลักฐานเป็นสำคัญ¹⁴⁶

- ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้น และการหลบหนี อย่างเพียงพอด้วย¹⁴⁷

- ก่อนที่ศาลจะมีคำวินิจฉัยชี้ขาดคดี พนักงานอัยการจะขอเรียกคำสინใหม่ทดแทนให้แก่ผู้เสียหายในคดีก้ำมนุษย์นี้ รวมทั้งการฟ้องคดีอาญา หรือการยื่นคำร้องในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นก็ได้ โดยไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะยื่นคำร้องเพื่อเรียกคำสินใหม่ทดแทนคำสั่งดังกล่าวจะต้องไม่กระทบถึงสิทธิของผู้เสียหายที่จะฟ้องจำเลยเป็นคดีในส่วนทางแพ่งเพื่อเรียกคำสินใหม่ทดแทนในส่วนที่เรียกยังไม่ได้ครบ¹⁴⁸

3.2.3 การกำหนดโทษของผู้กระทำความผิดฐานก้ำมนุษย์

- การกำหนดโทษผู้ที่กระทำความผิด ถ้าหากศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการปราบปรามการก้ำมนุษย์ต่อเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง

¹⁴⁴พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก้ำมนุษย์ มาตรา 9

¹⁴⁵พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก้ำมนุษย์ มาตรา 10

¹⁴⁶พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก้ำมนุษย์ มาตรา 11

¹⁴⁷พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก้ำมนุษย์ มาตรา 12

¹⁴⁸พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก้ำมนุษย์ มาตรา 13 วรรคสอง

หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ศาลจะใช้ดุลยพินิจในการกำหนดโทษและลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นน้อยกว่าโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ได้¹⁴⁹

1) การพิจารณาคดีคำมนุษย์ในศาลชั้นต้น

การพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นให้เป็นไปตามหลักในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามพระราชบัญญัตินี้ กล่าวคือ คำฟ้อง การทำคำฟ้องต้องทำเป็นหนังสือตามที่บัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่ศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ศาลจะมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องได้¹⁵⁰

- การไต่สวนมูลฟ้อง คดีที่มีการไต่สวนมูลฟ้องก่อนเริ่มทำการไต่สวนถ้าจำเลยมาศาลให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้ศาลแต่งตั้งทนายความให้โดยนำบทบัญญัติตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ โดยอนุโลม¹⁵¹

- ในการไต่สวนมูลฟ้อง จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่สำคัญที่ศาลควรมีคำสั่งว่าคดีไม่มีมูล และจะระบุตัวบุคคล เอกสาร หรือวัตถุที่จะสนับสนุนข้อเท็จจริงดังกล่าวก็ได้ กรณีเช่นนี้ ศาลอาจเรียกบุคคล เอกสาร หรือวัตถุดังกล่าวมาเป็นพยานในศาลเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งคดีได้ โดยที่โจทก์และจำเลยอาจถามพยานได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาล¹⁵²

- การพิจารณาคดีหรือในชั้นพิจารณาคดี หากจำเลยสารภาพตามคำฟ้อง ศาลจะพิพากษาคดีโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ เว้นแต่กรณีที่มีเหตุสงสัยว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดหรือกรณีคดีที่จำเลยรับสารภาพมีกำหนดโทษขั้นต่ำให้จำคุกตลอดชีวิตหรือโทษสถานหนักกว่า¹⁵³ ศาลจะต้องสืบพยานหลักฐานต่อไปแม้จำเลยจะรับสารภาพก็ตาม

- คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ หากจำเลยให้การปฏิเสธ ให้โจทก์ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมสำเนาต่อศาลก่อนวันตรวจพยานหลักฐานไม่น้อยกว่า 7 วัน หรือในกรณีที่ไม่มี การตรวจพยานหลักฐานก็ให้ส่งก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่า 7 วัน โดยสำเนาสำนวน

¹⁴⁹พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคำมนุษย์ มาตรา 20

¹⁵⁰พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 23

¹⁵¹พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 24 วรรค 1

¹⁵²พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 24 วรรค 2

¹⁵³พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 24 วรรค 2

การสอบสวนอาจจัดในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์¹⁵⁴ และศาลมีอำนาจนำสำนวนการสอบสวนของโจทก์มาเป็นแนวทางในการพิจารณา และอาจสืบพยานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร¹⁵⁵

- คู่ความทั้งสองฝ่ายอาจอ้างตนเอง บุคคล หรือหลักฐานอื่นเป็นพยานได้ตามที่ศาลเห็นสมควร และมีสิทธิขอตรวจพยานหลักฐาน รวมถึงมีสิทธิคัดค้านพยานหลักฐานของตนเองหรือของคู่ความอีกฝ่ายที่ได้มีการสืบพยานหลักฐานนั้นแล้วได้¹⁵⁶

- เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดี ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

จากหน่วยงานหรือบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ รวมทั้งมีอำนาจสั่งให้หน่วยงานหรือใครตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อรายงานและจัดส่งให้ศาลทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด¹⁵⁷

- ศาลมีอำนาจหน้าที่พิจารณาและสืบพยานหลักฐานต่อเนื่องติดต่อกันไปจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่ ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้¹⁵⁸

- การสืบพยานบุคคล ไม่ว่าจะ เป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง

- ศาลแจ้งให้พยานทราบประเด็นและข้อเท็จจริงที่จะทำการสืบพยาน

- หลังจากทราบประเด็นและข้อเท็จจริงที่จะสืบพยานแล้ว ให้พยานเบิกความในข้อนั้นด้วยตนเอง หรือตอบคำถามศาล

- เมื่อพยานเบิกความเสร็จ ศาลมีอำนาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับคดีแม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ได้

- ภายหลังจากที่ศาลถามพยานแล้ว ศาลจะอนุญาตให้คู่ความถามพยานเพิ่มเติม โดยการถามพยาน จะใช้คำถามนำก็ได้ และหลังจากถามพยานแล้ว ห้ามมิให้คู่ความฝ่ายใดถามพยานอีก เว้นแต่ จะได้รับอนุญาตจากศาล¹⁵⁹

- การพิจารณาและสืบพยานในศาล ให้ทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย เว้นแต่เข้ากรณี จำเลยไม่อาจมาฟังการพิจารณาและสืบพยานได้เนื่องจากเจ็บป่วย หรือมีเหตุจำเป็นอื่น

¹⁵⁴ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 26

¹⁵⁵ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 28

¹⁵⁶ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 27

¹⁵⁷ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 29

¹⁵⁸ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 30

¹⁵⁹ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 31

จำเลยเป็นนิติบุคคลและศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้วแต่ยังจับไม่ได้จำเลยอยู่ในอำนาจของศาลแล้วแต่ได้ ซึ่งศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่จับตัวยังไม่ได้ ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณา เพราะเหตุขัดขวางการพิจารณาหรือจำเลยออกจากห้องพิจารณา โดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้¹⁶⁰

- การแถลงปิดคดี เมื่อการสืบพยานหลักฐานเสร็จสิ้น คู่ความมีสิทธิแถลงปิดคดีของตนด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือภายในเวลาที่กำหนด¹⁶¹

- การฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล กรณีที่ศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งแต่จำเลยไม่อยู่หรือไม่มา ให้ศาลเลื่อนการอ่านคำพิพากษาออกไป และออกหมายจับจำเลยมาฟังคำพิพากษา หรือคำสั่ง เมื่อได้ออกหมายจับแล้วแต่ไม่ได้ตัวจำเลยมาศาลภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันที่ออกหมายจับ ให้ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งลับหลังจำเลยได้ และให้ถือว่าจำเลยได้ฟังคำพิพากษา หรือคำสั่งนั้นแล้ว¹⁶²

2) การอุทธรณ์

การพิจารณาและการชี้ขาดของศาลอุทธรณ์ แผนกคดีค้ำมนุษย์ จะเป็นที่ปรึกษาพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ว่าด้วยการพิจารณาและการชี้ขาดในชั้นอุทธรณ์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม¹⁶³ ดังนี้

- ให้จัดตั้งแผนกคดีค้ำมนุษย์ ในศาลอุทธรณ์ โดยให้มีอำนาจพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ ที่มีการอุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้¹⁶⁴

- การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นในคดีค้ำมนุษย์ ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ แผนกคดีค้ำมนุษย์ โดยยื่นต่อศาลชั้นต้นภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับจากวันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งนั้นให้คู่ความฝ่ายที่อุทธรณ์ฟัง หากศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์ หรือเมื่อมีการยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ของศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นรับส่งอุทธรณ์ หรือคำร้องพร้อมสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ำมนุษย์ เพื่อพิจารณาโดยเร็ว¹⁶⁵

¹⁶⁰ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 33

¹⁶¹ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 35

¹⁶² พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 36

¹⁶³ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 42

¹⁶⁴ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 37

¹⁶⁵ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 38

- กรณีที่จำเลยซึ่งไม่ได้ถูกคุมขัง ไม่เป็นผู้อุทธรณ์ จำเลยจะยื่นอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อได้แสดงตนต่อพนักงานศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลให้ขยายระยะเวลาแสดงตน มิเช่นนั้น ศาลอุทธรณ์จะไม่รับอุทธรณ์¹⁶⁶

- คดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต เมื่อไม่มีการอุทธรณ์ให้ศาลชั้นต้นส่งสำนวนและคำพิพากษา สำนวนและคำพิพากษาไปยังศาลอุทธรณ์ แผนกคดีค้ำมนุษย์ตามประกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา¹⁶⁷

- ศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ำมนุษย์จะต้องพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งโดยมิชักช้า¹⁶⁸

3) การฎีกา

การพิจารณาและการพิพากษาคดีของศาลฎีกา จะเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการพิจารณาพิพากษาและการชี้ขาดตัดสินในชั้นฎีกา มาใช้บังคับโดยอนุโลม¹⁶⁹ ดังนี้

- การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ แผนกคดีค้ำมนุษย์ ให้ผู้ฎีกา ยื่นคำร้องแสดงเหตุที่ศาลฎีกาควรรับฎีกา พร้อมกับคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้น ที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดี ภายในกำหนดหนึ่ง เดือนนับแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ำมนุษย์ จากนั้นให้ศาลชั้นต้นรับส่งคำร้องพร้อมคำฟ้องฎีกาไปยังศาลฎีกา เพื่อให้ศาลฎีกาพิจารณาวินิจฉัย¹⁷⁰ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการในยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องฎีกา การตรวจรับฎีกา การแก้ฎีกา การพิจารณา และการพิพากษาคดีให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา¹⁷¹

- ในกรณีที่ศาลฎีกาไม่รับฎีกาไว้พิจารณาให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ แผนกคดีค้ำมนุษย์ เป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น¹⁷² ด้วยเหตุดังกล่าว การกระทำความผิดใดที่เข้าลักษณะเป็นการค้ำมนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2558 (ซึ่งได้แก้ไขคำจำกัดความลักษณะความผิดค้ำมนุษย์

¹⁶⁶ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 39

¹⁶⁷ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 40

¹⁶⁸ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 41

¹⁶⁹ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 47

¹⁷⁰ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 43

¹⁷¹ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 46

¹⁷² พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ.2559 มาตรา 45

ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560) ผู้กระทำความผิด จะต้องมีความผิดและต้องรับโทษตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยในการพิจารณาคดีให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์คดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559

3.3 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

พระราชบัญญัตินี้ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี โดยตรง กล่าวคือ กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดบทลงโทษเพื่อให้บุคคลเกิดความกลัวไม่กล้ากระทำการที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ไม่ว่าจะเป็นการค้าประเวณี โดยความยินยอมที่จะให้บุคคลอื่นมากระทำชำเราตน เพื่อแลกกับเงิน หรือทรัพย์สินอย่างอื่น หรือการถูกล่อลวง ดัดต่อ จัดหา บังคับ ชื้อขาย นำคนเข้ามา ในราชอาณาจักรหรือนำออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อค้าประเวณี และอื่นๆ แก่บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อ ของการค้าประเวณี การซื้อขายนมนุษย์ เพื่อการค้าประเวณี จึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งการบังคับใช้กฎหมาย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.3.1 หลักการของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

พระราชบัญญัตินี้มีขึ้นเพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ซึ่งได้กำหนดบทลงโทษผู้ซึ่งกระทำชำเราโสเภณีเด็กในสถานที่ทำการค้าประเวณี ผู้ที่หารายได้จาก การค้าประเวณีของเด็กและเยาวชน รวมถึงบิดามารดา หรือผู้ปกครองของผู้ค้าประเวณีที่เป็นเด็กอัน เนื่องมาจากการมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อยู่ในความปกครองไปค้าประเวณี และมีการลดโทษ ผู้กระทำความผิดค้าประเวณี จากการด้อยทางสติปัญญาและการศึกษา ซึ่งขณะเดียวกัน ก็เปิดโอกาส ให้ผู้ทำการค้าประเวณี ได้รับการคุ้มครองโดยเฉพาะผู้กระทำที่เป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งมีความอ่อน ด้อย และอาจถูกหลอกลวงหรือชักพาไปเพื่อค้าประเวณี ได้ง่าย รวมถึงการพัฒนาอาชีพให้แก่บุคคล เหล่านั้นด้วย¹⁷³

3.3.2 อำนาจหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

1) การกำหนดบทลงโทษและปรับแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายนมนุษย์ เพื่อการค้าประเวณี ดังนี้ คือ

¹⁷³ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

- กรณี ผู้ที่ติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้าให้บุคคลอื่น กระทำการอันเข้าข่ายเป็นการค้าประเวณี อันเป็นการเปิดเผยและนำอับอาย หรือเป็นที่เดือดร้อน รำคาญต่อสาธารณชน¹⁷⁴

- ผู้ที่โฆษณาหรือรับโฆษณา ชักชวน หรือ แนะนำไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบ ของเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือการกระทำอื่นใดที่เป็นการไปยังสาธารณะ ในลักษณะที่เป็นได้ว่าเป็นการ เรียกร้อง หรือติดต่อ ให้มีการค้าประเวณี ไม่ว่าจะด้วยตัวเองหรือผู้อื่น¹⁷⁵ เช่น การโฆษณา ชักชวน ให้ผู้อื่นมากระทำการชำเราคอนหรือบุคคลอื่นเพื่อแลกกับสินจ้าง

- กรณีคนที่เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือ ชักพา ผู้อื่นให้กระทำการค้าประเวณี ไม่ว่าผู้ที่ถูกพาไปนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าการกระทำความผิดนั้นจะได้กระทำภายใน หรือนอกราชอาณาจักร¹⁷⁶

- กรณีที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของบุคคลซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี ที่รู้ว่าเด็กที่อยู่ในความปกครองของผู้ที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปี ที่รู้ว่าซึ่งอยู่ในความปกครองของตน ถูกจัดหา ล่อลวง หรือพาไปค้าประเวณีและมีส่วนรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดอย่างนั้น¹⁷⁷

- ในกรณีที่ผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการ การค้าประเวณี ผู้ดูแล ผู้จัดการกิจการ การค้าประเวณี หรือผู้ควบคุมผู้ที่กระทำการค้าประเวณีในสถานประกอบการการค้าประเวณี¹⁷⁸

- ในกรณีที่ผู้ที่หน่วงเหนี่ยวกักขัง กระทำด้วยวิธีอื่นใดให้ผู้อื่นปราศจาก เสรีภาพ ในร่างกาย หรือทำร้ายร่างกาย ชูเชิงดูว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อให้บุคคลดังกล่าวนั้น ค้าประเวณี รวมทั้งผู้ที่สนับสนุนให้มีการกระทำความผิดดังกล่าวด้วย¹⁷⁹

- ในกรณีที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีส่วนรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อื่น โฆษณา ติดต่อ ชักชวน หรือติดตามเด็กที่อยู่ในความปกครองของตนให้เข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี หรือค้าประเวณี ให้พนักงานอัยการมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาล เมื่อคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนา อาชีพมีคำขอมาให้ออนอำนาจปกครองของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของเด็กที่ถูกกระทำให้อาศัย ค้าประเวณี พร้อมทั้งแต่งตั้งผู้ปกครองใหม่แทนบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองคนเดิม¹⁸⁰

¹⁷⁴ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

¹⁷⁵ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 7

¹⁷⁶ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 9

¹⁷⁷ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 10

¹⁷⁸ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 11

¹⁷⁹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 12

¹⁸⁰ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 13

3.3.3 การให้การคุ้มครองผู้ค้าประเวณี

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีกำหนดให้มีการคุ้มครองผู้เสียหาย หรือเหยื่อ การพัฒนาอาชีพและการพัฒนาคุณภาพของผู้ค้าประเวณี โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ก.ค.อ.)¹⁸¹ และมีสำนักงานคณะกรรมการและพัฒนาอาชีพสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์¹⁸² เป็นผู้ดูแลและรับผิดชอบ ด้วยเหตุดังกล่าวผู้ที่ยินยอมค้าประเวณี หรือมีการโฆษณา แนะนำ ชักชวน ติดตาม ครอบงำ ให้ผู้อื่นกระทำการค้าประเวณี ตามมาตรา 5,6 และ 7 ถ้าหากผู้กระทำความผิดมีอายุไม่เกินสิบแปดปี และศาลได้พิจารณาถึงประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิตใจ อาชีพ และสิ่งแวดล้อมแล้ว เห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษแต่ควรให้ได้รับความคุ้มครองและพัฒนาอาชีพแทนการลงโทษ หรือให้ส่งไปยังกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการรับตัว เพื่อดำเนินการส่งตัวไปเพื่อรับการดูแลในสถานแรกรับที่มีเขตรับผิดชอบ ซึ่งหมายถึงสถานที่ที่ทางราชการจัดให้มีขึ้น หรือสถานที่ที่มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นจัดขึ้นเพื่อรับผู้ที่ได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ไว้เป็นการชั่วคราวระหว่างพิจารณาวิธีการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมของบุคคลนั้นด้วย¹⁸³

สรุป ในการบังคับใช้กฎหมาย กรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี นั้น กล่าวได้ว่า ประเทศไทยได้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี โดยตรงคือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และมีกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกหลายฉบับ ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายนั้นก็เพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่อและผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งรัฐมีอำนาจ ในการกำหนดเพื่อเป็นการให้ความคุ้มครอง และให้การช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี และมีการพัฒนาอาชีพให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีด้วย เพื่อให้การคุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

3.4 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

3.4.1 หลักการของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

การซื้อขายมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่เกิดขึ้นจากการลักลอบเข้ามาในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย จะต้องตกอยู่ภายใต้การบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้

¹⁸¹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 14-17

¹⁸²พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 25

¹⁸³พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 34

ซึ่งรัฐมีอำนาจที่จะตรวจสอบและควบคุมคนต่างด้าว ที่เข้าและออกนอกประเทศรวมทั้งรัฐมีอำนาจตรวจสอบคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งผู้ที่กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

ซึ่งการที่มีคนต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ประเทศไทยจึงต้องมีพระราชบัญญัติเกี่ยวกับคนเข้าเมือง เพื่อมาตรวจสอบและควบคุม คนเข้าเมืองความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อความมั่นคงของประเทศ เพื่อมิให้มีการเข้าเมืองของคนต่างด้าวโดยผิดกฎหมาย¹⁸⁴

1) การใช้อำนาจของรัฐตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

พระราชบัญญัตินี้กล่าว มีการกำหนดในเรื่อง การควบคุมและตรวจสอบคนต่างด้าวที่เข้ามาและออกนอกประเทศ มีการควบคุมคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการซื้อขายมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี กล่าวคืออำนาจในการควบคุมและตรวจสอบการเดินทางเข้าออกประเทศไทยของคนต่างด้าว

- พระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจสั่งไม่อนุญาตให้คนต่างด้าว เข้าในประเทศไทยได้ ในกรณีที่มีพฤติการณ์ที่รัฐมนตรีเห็นว่า เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศและเพื่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี หรือความร่มเย็นเป็นสุขของประชาชน¹⁸⁵

- พระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมและตรวจสอบการเดินทางเข้าออกประเทศของคนต่างด้าวว่า ได้ทำอย่างถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดช่องทางเข้าออกประเทศและได้กำหนดระยะเวลาเข้าออกและอยู่อาศัยในประเทศของคนต่างด้าวไว้ซึ่งคนต่างด้าวที่จะเดินทางเข้ามา หรือออกไปนอกประเทศจะต้องเดินทางเข้าหรือออกไปตามช่องทางด้านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่าสถานี หรือห้องที่ และต้องเป็นไปตามกำหนดเวลาที่ได้กำหนดไว้¹⁸⁶ และคนต่างด้าวจะต้องมีหนังสือเดินทาง หรือเอกสารอื่นที่ใช้แทนหนังสือเดินทางอย่างถูกต้อง และมีการตรวจรับลงตราวีซ่า เข้ามาในประเทศไทยจึงจะได้รับอนุญาตให้เข้ามาในประเทศไทยได้ เว้นแต่เข้ากรณีพิเศษไม่ต้องมีการตรวจลงตราวีซ่า การตรวจลงตราวีซ่าเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง¹⁸⁷

¹⁸⁴ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

¹⁸⁵ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 16

¹⁸⁶ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 11

¹⁸⁷ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12

- หากมีการเข้ามาในประเทศไทยโดยผิดกฎหมายเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้กลับออกไปนอกประเทศได้¹⁸⁸

2) กรณีมีเหตุสงสัยว่าคนต่างด้าวจะเข้ามาในประเทศไทยโดยมี¹⁸⁹

- พฤติการณ์ ที่น่าเชื่อว่าจะมาเพื่อค้าหญิงหรือเด็ก หรือเพื่อกระทำการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีงามของประชาชน หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว หรือหญิงหรือเด็กที่เข้ามาในประเทศไทย เพื่อค้าประเวณี หรือประกอบกิจการ ข้างต้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะอนุญาตให้เข้ามาในประเทศไทยได้ชั่วคราว และสั่งให้บุคคลดังกล่าวมารายงานตัวพร้อมทั้งตอบคำถามของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือ ตำรวจ ณ สถานีตำรวจในท้องที่ที่ต่างด้าวผู้นั้นพักอาศัยอยู่ตามที่กำหนดได้¹⁹⁰

- ถ้ามีการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย อธิบดีกรมตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีกรมตำรวจมอบหมาย มีอำนาจหน้าที่จับกุมและปราบปรามคนที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยมีอำนาจออกหมายเรียก หมายจับ หรือหมายค้น หรืออำนาจในการจับ ค้น หรือควบคุมผู้นั้น รวมถึงการสอบสวนคดี¹⁹¹

- พระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจควบคุมและตรวจสอบการนำยานพาหนะเข้าออกในประเทศว่าได้ทำถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่¹⁹² กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ พบว่ามีคนต่างด้าว ที่เข้ามาในประเทศไทย โดยยานพาหนะที่ไม่ถูกกฎหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมคนต่างด้าวโดยสั่งให้เจ้าของยานพาหนะ หรือ ผู้ควบคุมยานพาหนะจัดการควบคุมคนต่างด้าวไว้ในยานพาหนะ หรือส่งตัวไปยังสถานที่ ที่กำหนดเพื่อตรวจสอบ หรือให้ส่งตัวกลับออกไปนอกประเทศได้¹⁹³ หากฝ่าฝืน โดยการนำพาหนะเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย อธิบดีกรมตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งอธิบดีกรมตำรวจมอบหมาย จะมีอำนาจหน้าที่ จับกุมและปราบปรามโดยมีอำนาจออกหมายเรียกหมายจับ หรือหมายค้น จับค้น หรือควบคุมผู้ที่กระทำผิด รวมถึงการสอบสวนคดี¹⁹⁴

¹⁸⁸พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 22

¹⁸⁹พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 19

¹⁹⁰พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 19

¹⁹¹พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 59

¹⁹²พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 24

¹⁹³พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 29

¹⁹⁴อ้างแล้ว มาตรา 59

3) อำนาจการควบคุมคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

- คนต่างด้าวจะมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยได้นั้นต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง และได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยคนต่างด้าวที่เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยนั้น ต้องไม่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจะต้องพิจารณาจากรายได้ ทรัพย์สิน ความรู้ ความสามารถ ในด้านวิชาชีพ รวมทั้งฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าว¹⁹⁵ และมีการกำหนดระยะเวลาในการมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยไว้¹⁹⁶ ตลอดทั้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย กรณีที่เข้ามา มีถิ่นที่อยู่แล้ว ปรากฏว่าในภายหลังมีพฤติกรรม ที่เป็นภัยต่อสังคม ความมั่นคง ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อการค้าหญิงและเด็ก อธิปไตยกรมตำรวจมีอำนาจเสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองเพื่อพิจารณาว่าสมควรเพิกถอนการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยหรือไม่ หากเห็นสมควรเพิกถอน คณะกรรมการฯ จะเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อสั่งเพิกถอนการอนุญาตได้¹⁹⁷ หรือส่งตัวกลับก็ได้¹⁹⁸

- มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมและปราบปราม คนต่างด้าวในกรณีที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กำหนดให้อธิบดีกรมตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งอธิบดีกรมตำรวจมอบหมาย มีอำนาจหน้าที่จับกุมและปราบปรามโดยมีอำนาจออกหมายเรียก หมายจับ หรือหมายค้น หรืออำนาจจับ ค้น หรือควบคุมผู้กระทำความผิด ตลอดทั้งการสอบสวนคดี¹⁹⁹

4) บทลงโทษผู้กระทำความผิด

- การที่คนต่างด้าวไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง รวมทั้งการนำหรือพาคนต่างด้าวเข้ามาในประเทศ หรือการกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการช่วยเหลือให้ความสะดวกแก่คนต่างด้าวเข้ามาในประเทศโดยฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัตินี้ เข้ามาในประเทศไทย หรือการกระทำด้วยประการอื่นใด ที่เป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาใน

¹⁹⁵พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 41

¹⁹⁶พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 40

¹⁹⁷พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 53

¹⁹⁸พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 54

¹⁹⁹อ้างแล้ว มาตรา 59

ประเทศไทย โดยการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 บุคคลนั้นจะต้องได้รับโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ²⁰⁰

สรุป พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 บัญญัติขึ้นเพื่อ บังคับใช้กฎหมายเพื่อ ป้องกันและปราบปรามการซื้อขายนมนุษย์เพื่อการประเวณี โดยให้มีการตรวจสอบและควบคุมการ เข้าออกในประเทศไทยของคนต่างด้าว โดยคนต่างด้าวที่เข้าออกในประเทศไทยจะต้องเข้าออกให้ ถูกต้องตามตามกฎหมาย รวมทั้งตรวจตรายานพาหนะที่เข้าออกในประเทศไทยด้วย เพื่อไม่ให้มีการ ซื้อขายคนต่างด้าวแล้วนำเข้ามาในประเทศไทยเพื่อค้าประเวณี หรือใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านของคน ต่างด้าวเหล่านั้นเพื่อไปสู่ประเทศปลายทางได้ ในกรณีที่มีการซื้อขายบุคคลเพื่อค้าประเวณีโดยมีการ พาเข้าประเทศไทยโดยผิดกฎหมายผู้กระทำจะต้องมีความผิด และต้องรับโทษตามกฎหมายนี้ด้วย

3.5 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

พระราชบัญญัตินี้มีขึ้นเพื่อเป็นการคุ้มครองเด็กมิให้ถูกหลอกลวงหรือถูกบังคับให้ ค้าประเวณี ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 เป็นกรณีที่มีการซื้อขายเด็กเพื่อมาค้าประเวณี การกระทำดังกล่าวจึงต้องนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาใช้บังคับด้วย

3.5.1 การคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ซึ่งเป็นารคุ้มครองเด็ก

เด็กคือผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ไม่มีวุฒิภาวะ ทำให้ถูก หลอกได้ง่าย ตลอดทั้งยังมีการลักพาเด็ก หรือมีการซื้อขายเด็กเพื่อมาบังคับให้ประเวณี จนเป็นเหตุ ให้ได้รับความทุกข์แสนสาหัส จึงต้องมีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ออกมาเพื่อให้ความ คุ้มครองเด็ก เพื่อป้องกันมิให้เด็ก ถูกทารุณกรรมและตกเป็นเหยื่อ และตกเป็นเครื่องมือในการ แสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบ หรือถูกกระทำอย่างไม่เป็นธรรม²⁰¹ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ ได้ให้คำนิยาม ของเด็กไว้ว่าเป็นบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการ สมรส ดังนั้นเด็กจึงต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย²⁰²

3.5.2 การคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก โดยอำนาจรัฐ

- กำหนดให้ความคุ้มครองเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้าประเวณี โดยได้ กำหนดให้ประชาชนให้ความร่วมมือโดยการแจ้งหรือรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก เมื่อพบเห็นพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าจะมีการ

²⁰⁰ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 8

²⁰¹ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

²⁰² พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 4

กระทำทารุณกรรมต่อเด็ก เพื่อที่พนักงานเจ้าหน้าที่ จะได้ให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กโดยการเข้าไปตรวจค้น และให้ความช่วยเหลือเด็กได้อย่างทันที่²⁰³

- กำหนดห้ามมิให้มีการบังคับขู่เข็ญ เด็กให้ต้องกระทำการอย่างใด โดยมีเจตนาทุจริต จากเด็กไม่ได้แม้ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ตลอดทั้งการใช้ จ้าง ให้เด็กกระทำการอื่น ใดที่เป็นอันตรายแก่ต่อร่างกายหรือจิตใจ อันส่งผลต่อเจริญเติบโต หรือ ขัดขวางต่อพัฒนาการของเด็ก แม้ว่าจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม²⁰⁴ เช่น มีการชักชวนเด็กให้ค้าประเวณี เพื่อแลกกับเงินหรือสินจ้างอย่างอื่น หรือ นายจ้างล่อลวงบิดามารดาเด็กให้ขายเด็กให้ตนเพื่อจะได้บังคับเด็กให้ค้าประเวณี ทำให้เด็กได้รับความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส การกระทำความดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการซื้อขายนมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

- กำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการเข้าไปตรวจค้นสถานที่ใด ๆ ต้องสงสัยว่าจะมีการกระทำทารุณกรรมเด็ก หรือมีการกักขังโดยมิชอบในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และถ้าหากมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้าไม่รีบดำเนินการในทันทีเด็กอาจจะได้รับอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือ ถูกนำไปสถานที่อื่นทำให้ยากต่อการติดตามช่วยเหลือให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจค้นในภายหลังพระอาทิตย์ตกได้²⁰⁵ เพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ให้ความช่วยเหลือ เด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้าประเวณี

ซึ่งผู้ใดกระทำความผิด พระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืน โดยการลงโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ²⁰⁶

สรุปพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มีไว้เพื่อคุ้มครองเด็กโดยเฉพาะเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์ โดยไม่รวมถึงเด็กที่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส เพื่อให้การคุ้มครองเด็กที่ยังมีวุฒิภาวะไม่เท่าผู้ใหญ่ ได้รับการคุ้มครองเพื่อมิให้ตกเป็นเหยื่อของการค้าประเวณีรวมทั้งให้ความช่วยเหลือเด็กซึ่งตกเป็นเหยื่อของการค้าประเวณี และเด็กซึ่งตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบด้วยกฎหมายเพื่อมิให้เด็กถูกทารุณกรรม อย่างแสนสาหัส

3.6 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

พระราชบัญญัตินี้ มีไว้เพื่อมีมาตรการในกรณีที่มีการนำเงินที่ได้จากการค้าประเวณีมากระทำการในรูปแบบที่เรียกว่าการฟอกเงิน เพื่อนำเงินที่ฟอกแล้ว ไปใช้ประโยชน์ ในการกระทำความผิดต่อไป การกระทำความดังกล่าวจะผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

²⁰³พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546มาตรา 41

²⁰⁴พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546มาตรา 26

²⁰⁵พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546มาตรา 30

²⁰⁶พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546มาตรา 9

ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมีขึ้นเพื่อตัดวงจรการฟอกเงินเพื่อมิให้มีการนำเงินไปใช้ในการประกอบอาชญากรรมต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.6.1 ลักษณะความผิดฐานฟอกเงิน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ได้กำหนดลักษณะการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ว่าเป็นการกระทำที่เข้าลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- การโอน รับโอน หรือเปลี่ยนแปลงสภาพของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สิน หรือ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ว่าจะก่อน ขณะ หรือหลังจากการกระทำความผิดมูลฐาน มิให้ผู้กระทำความผิดมูลฐานต้องได้รับโทษหรือได้รับโทษน้อยลง²⁰⁷

- การกระทำอย่างใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงของการได้มาแหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ในทรัพย์สิน ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด²⁰⁸

"การฟอกเงิน" (Money Laundering) อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการทำให้ทรัพย์สินที่ได้มาเกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานรวมถึงดอกผลของทรัพย์สินเหล่านั้น ให้ดูเป็นเสมือนว่าทรัพย์สินนั้นได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย หรืออีกประการหนึ่ง เป็นการทำให้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยวิธีสกปรก ให้ดูเป็นเงินที่สะอาดเพื่อนำเงินที่ถูกฟอกไปใช้ประกอบการกระทำความผิดต่อไป

ดังนั้น การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญาในเรื่องการเป็นธุระจัดหาพ่อไปหรือพาไปเพื่อการอนาจาร หญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ ของผู้อื่น จึงเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ในเรื่อง การเป็นธุระจัดหาพ่อไป หรือชักพาไปเพื่อให้มีการค้าประเวณี หรือการเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณีผู้ดูแล หรือผู้จัดการการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้ค้าประเวณี ในสถานที่ค้าประเวณี ซึ่งหากผู้กระทำความผิด มีการนำทรัพย์สิน หรือ เงินที่ได้มาจากการกระทำผิดโดยที่เกี่ยวข้องกับการประเวณี มาดำเนินการให้ดูเหมือนเป็นเงินที่ได้มาโดยถูกกฎหมาย จึงถือได้ว่า เป็นการกระทำความผิดฐานฟอกเงินดังนั้น การซื้อขายมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งเป็นการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ หากเข้ากรณีเป็นความผิดมูลฐาน และมีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการค้าประเวณีมาโอน เปลี่ยนแปลงสภาพ เพื่อซุกซ่อน หรือ ปกปิดแหล่งที่มา หรือเพื่อช่วยเหลือไม่ว่าจะทำก่อน ขณะกระทำ หรือ หลังจากที่มีการกระทำความผิดหรือการกระทำเพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะการได้มาที่แท้จริงแหล่งที่ตั้งทรัพย์สิน การจำหน่าย

²⁰⁷พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 5

²⁰⁸อ้างแล้ว มาตรา 5

จ่ายโอน การได้สิทธิในทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ซึ่งเข้าข่ายเป็นการฟอกเงิน ผู้กระทำความผิดมีความผิดฐานฟอกเงินและต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ตามพระราชบัญญัตินี้

3.6.2 อำนาจรัฐและหน้าที่ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

1) อำนาจรัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

- ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีอำนาจหน้าที่ เสนอมาตรการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินต่อคณะรัฐมนตรี ส่งเสริมให้ประชาชนให้ความร่วมมือ ให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน²⁰⁹

- ให้มีคณะกรรมการธุรกรรม มีอำนาจหน้าที่ ตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด สั่งยับยั้งการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน²¹⁰

- ให้มีสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีอำนาจหน้าที่ รับรายงานการทำธุรกรรม เก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฟอกเงิน²¹¹

2) หน้าที่รายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(ปปง.)

- สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่อธุรกรรมดังกล่าวเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดซึ่งมีจำนวนมากกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย²¹²

- ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หมายถึง ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องอยู่ภายใต้บังคับตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย²¹³

- สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินสาขา และสำนักงานที่ดินอำเภอ มีหน้าที่ต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการ

²⁰⁹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 25

²¹⁰พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.242 มาตรา 34

²¹¹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 40

²¹²พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 13

²¹³พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3

ฟอกเงิน เมื่อมีการขอลดทะเบียนสิทธิหรือนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันการเงินมิได้เป็นคู่กรณีและรวมถึงกรณีที่มีลักษณะตามที่พระราชบัญญัติกำหนดคือ มีการชำระด้วยเงินสดเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง อสังหาริมทรัพย์ตามราคาประเมินเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย²¹⁴

- ผู้ประกอบวิชาชีพตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในกรณีที่เป็นธุรกรรมใช้เงินสดเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย²¹⁵

3.6.3 โทษผู้กระทำความผิด

- ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน การเป็นตัวการร่วมในความผิดฐานฟอกเงิน การพยายามกระทำความผิด การสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เป็นความผิดต้องได้รับโทษตามกฎหมาย และจะมีเหตุเพิ่มโทษกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าของพนักงานและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

สรุป พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มีขึ้นเพื่อใช้บังคับกับการกระทำซึ่งเข้าข่ายการซื้อขายมนุษย์ เพื่อการค้าประเวณี และเกี่ยวกับกรณีที่มีการนำทรัพย์สิน หรือเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดค้าประเวณี มาทำธุรกรรม อย่างอื่นเพื่อเป็นการนำเงินดังกล่าวมาฟอกเพื่อปิดบังว่าผู้กระทำความผิดนั้น ได้เงินมาจากการประกอบอาชีพที่ขาวสะอาด ซึ่งเรียกว่าการฟอกเงิน เพื่อเป็นการตัดวงจร เพื่อมิให้การนำเงินที่ได้มาจากการกระทำผิดกฎหมายจากการค้าประเวณี ไปใช้ในการกระทำความผิดอื่นต่อไปอีก

3.7 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546

พระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ความคุ้มครองพยาน ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลอาญาและตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีด้วยมาตรการพิเศษด้วย

3.7.1 การบังคับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 หลักของพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา

พระราชบัญญัตินี้บัญญัติขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองพยานในคดีอาญา เป็นการคุ้มครองสิทธิของคนที่เป็นพยานว่าจะได้รับความคุ้มครองด้วยมาตรการพิเศษ โดยได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม ทั้งยังได้ค่าตอบแทนตามสมควรจากรัฐ²¹⁶ ซึ่งการซื้อขายมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

²¹⁴พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 15

²¹⁵พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 16

²¹⁶หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546

เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 9 ซึ่งพยานในคดีดังกล่าว จะต้องได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษ

3.7.2 อำนาจของรัฐตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา

1) ให้ความคุ้มครองพยาน

การซื้อขายมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ ซึ่งพยานจะต้องได้รับความคุ้มครองด้วยมาตรการพิเศษ²¹⁷ ดังนี้

- เมื่อปรากฏแน่ชัดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าพยานหรือบุคคลอื่นซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้องจะไม่ได้ได้รับความปลอดภัย พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา หรือพนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา อาจขอให้มีการใช้มาตรการพิเศษเพื่อคุ้มครองพยานได้ โดยยื่นคำร้องมาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย²¹⁸

- สำนักงานคุ้มครองพยานมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้ความคุ้มครองพยานตามที่ได้มีการยื่นคำร้องมาคือ ให้มีการย้ายที่อยู่พยาน หรือจัดหาที่พักอันเหมาะสมให้พยาน ให้มีการจ่ายค่าเลี้ยงชีพตามสมควรแก่พยานหรือบุคคลที่อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของพยาน ไม่เกิน 1 ปี เว้นแต่มีเหตุจำเป็น ให้มีการประสานงานเพื่อดำเนินการเปลี่ยนชื่อสกุลและหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยาน รวมถึงการดำเนินการเพื่อให้พยานกลับสู่ฐานะเดิมตามคำขอของพยาน ให้มีการดำเนินการเพื่อให้พยานมีอาชีพหรือให้การศึกษาอบรมเพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้ ให้การช่วยเหลือเรียกร้องสิทธิตามที่พยานพึงจะได้รับ ให้มีการดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัย และการดำเนินการอื่นใดเพื่อช่วย และคุ้มครองพยาน²¹⁹ การให้ความคุ้มครองพยาน ยังรวมถึงการให้ความคุ้มครองความปลอดภัยของสามี ภรรยา บุพการีผู้สืบสันดาน หรือบุคคลผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ซึ่งได้รับผลจากการที่พยานมาเป็นพยาน²²⁰

2) การจ่ายค่าตอบแทนแก่พยาน

- ให้มีการจ่ายตอบแทนแก่พยาน สามี ภรรยาบุพการีผู้สืบสันดาน หรือบุคคลผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ซึ่งอาจจะได้รับผลจากการที่พยานมาเป็นพยาน ในกรณีที่ได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง ชื่อเสีย ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง ในกรณีที่มีการมาให้ถ้อยคำหรือมาเบิกความเป็นพยานต่อศาล²²¹

²¹⁷พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญาพ.ศ. 2546 มาตรา 8

²¹⁸พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 มาตรา 9

²¹⁹พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 มาตรา 10

²²⁰พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 มาตรา 11

²²¹พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 มาตรา 15

3.7.3 บทกำหนดโทษผู้กระทำความผิด

- บทลงโทษแก่ผู้ที่เปิดเผยความลับเกี่ยวกับสถานที่อยู่ ชื่อตัวสกุล ภาพ หรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยาน สามีภรรยาบุพการี ผู้สืบดาน หรือบุคคลผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน เนื่องจากบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่ได้รับความคุ้มครองพยานด้วยมาตรการพิเศษ²²²

3.8 ประมวลกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญานี้มีไว้เพื่อคุ้มครองบุคคลมิให้ ให้ตกเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ในทางเพศ ในทุกรูปแบบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- การซื้อขายมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ประมวลกฎหมายอาญาได้มีการกำหนดโทษและความผิดในกรณีที่มีการซื้อขายมนุษย์เพื่อการค้าประเวณีไว้ใน 9 ลักษณะ ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ ไว้ดังนี้ คือ

- การเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาบุคคลไม่ว่าผู้ชายหรือผู้หญิงไปเพื่อการอนาจาร หรือเพื่อสนองความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่น แม้บุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ผู้กระทำต้องได้รับโทษ ทั้งจำคุกและปรับ²²³ และหากการกระทำนั้นได้กระทำต่อเด็ก การกระทำต่อผู้สืบสันดาน ลูกศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแลผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้ที่อยู่ในความปกครอง อยู่ในความพิทักษ์ หรืออยู่ในความอนุบาล ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น²²⁴ การเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาบุคคลไปไม่ว่าชายหรือหญิง เพื่ออนาจาร หรือเพื่อสนองความใคร่ตนเองหรือผู้อื่น โดยการใช้กลอุบายหลอกลวง บังคับขู่เข็ญมีการใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจผิดครรลองครองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนด้วยประการอื่นใดผู้ผิดนั้นต้องได้รับโทษจำคุกและปรับ²²⁵ หากการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำต่อเด็กผู้สืบสันดานศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในความปกครอง อยู่ในความพิทักษ์ ในความอนุบาลผู้ผิดนั้นจะต้องได้รับโทษหนักขึ้น²²⁶

- การเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือพาบุคคลไม่ว่าชายหรือหญิงไปเพื่อการอนาจาร โดยการใช้กลอุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจผิดครรลองครองธรรม หรือข่มขืนใจด้วยประการอื่นใดหรือมีการซ่อนเร้นบุคคล ผู้ผิดนั้นจะต้องได้รับโทษทั้งจำและปรับ²²⁷

²²²พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 มาตรา 21

²²³ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282

²²⁴ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 285

²²⁵ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 283

²²⁶ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 285

²²⁷ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 284

- การดำรงชีพอยู่จากรายได้ของผู้ค้าประเวณี แม้เป็นรายได้เพียงบางส่วน ถ้าผู้กระทำมียู่มากกว่าสิบหกปีต้องได้รับโทษทั้งจำและปรับ²²⁸

สรุปการซื้อขายนุญช์เพื่อการค้าประเวณีผู้ที่กระทำที่เข้าลักษณะการเป็นธุระจัดหาล่องไป พาบุคคลไปเพื่อสนองความใคร่ ผู้กระทำความคิดหรือผู้อื่น แม้เพียงการกระทำอนาจารรวมทั้งการดำรงชีพจากรายได้ของผู้ค้าประเวณี ซึ่งการกระทำเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาผู้กระทำต้องได้รับโทษ และหากผู้กระทำมีการกระทำต่อเด็กหรือมีการใช้อุบายหลอกลวงบังคับขู่เข็ญการใช้กำลังประทุษร้าย การใช้อำนาจผิดครรลองครองธรรมหรือกระทำต่อผู้สืบสันตคาริษย์ที่อยู่ในความดูแลผู้ผู้ในการควบคุมตามหน้าที่ราชการ หรือผู้อยู่ในความปกครองในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาลต้องได้รับโทษหนักขึ้น

จากการศึกษาสามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีนั้นเป็นปัญหามาอย่างยาวนาน ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา และวิเคราะห์ระบบกระบวนการยุติธรรมในการลงโทษทางอาญาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี รวมทั้งศึกษามาตรการที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และจัดการกระบวนการยุติธรรมในเรื่องที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ให้ดียิ่งขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้า สามารถค้นพบปัญหาในการดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ดังนี้

3.8.1 ขั้นตอนและการดำเนินคดี

- ขั้นแรกในกระบวนการของการดำเนินการในคดีอาญาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยอาจเริ่มจากการได้รับการแจ้งเหตุหรือข้อมูลว่ามีการกระทำความผิด และมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงอันนำไปสู่การเข้าจับกุมผู้กระทำความผิด พร้อมทำบันทึกการจับกุม เพื่อรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการสอบสวน และแจ้งดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

- ในส่วนของผู้เสียหาย ก็จะมีการคัดแยกผู้เสียหาย อย่างในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นเด็ก เป็นต้น และจัดทำกรช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในการค้ามนุษย์เช่นการจัดให้มีที่พักอาศัยอาหารการรักษาพยาบาลและการให้ความรู้ในด้านกฎหมาย รวมทั้งการแจ้งสิทธิ์ที่อาจพึงได้รับของผู้เสียหาย เป็นต้น

²²⁸ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286

- เมื่อพนักงานสอบสวนรวบรวมข้อมูลสำเนาคดีแล้วนั้นก็ส่งมายังพนักงานอัยการเพื่อตรวจสอบและพิจารณาทำความเข้าใจหรือคำสั่งหรือพนักงานอัยการอาจจะเข้าร่วมการสอบสวนพร้อมกับพนักงานสอบสวน โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกันหรือให้คำแนะนำพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ และในกรณีผู้เสียหายเป็นเด็กกฎหมายกำหนดให้ต้องมีพนักงานอัยการอยู่ร่วมในการถามปากคำเด็กด้วยดังนั้นพนักงานอัยการจะมีอำนาจสอบสวนก็ต่อเมื่อมีความผิดอาญาเกิดขึ้นแล้วเท่านั้น

- เมื่อพนักงานอัยการทำสำนวนส่งฟ้องมายังศาลศาลจึงมีหน้าที่ในการไต่สวนโดยมีระยะเวลาไต่สวนและพิพากษา ให้คดีแล้วเสร็จ ภายในระยะเวลา 6 เดือนหรือไม่เกิน 1 ปีโดยภายใน 6 เดือนนั้น จะเริ่มนับตั้งแต่ศาลชั้นต้นตรวจพยานหลักฐาน สืบพยาน จนคดีพิพากษาแล้วเสร็จ เว้นแต่กรณีพิเศษ เช่น ในกรณีคดีที่ผู้กระทำความผิดมีความประสงค์ เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณี อาจต้องใช้เวลาในการนำสืบประมาณ 1 ถึง 2 ปี เป็นต้น และหากมีการกระทำความผิดโดยมีการทารุณกรรมหรือการทำร้ายร่างกายเกิดขึ้น ศาลอาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าเสียหายเพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดเพิ่มขึ้นตามสมควรแล้วแต่กรณีไป

- เมื่อศาลมีคำพิพากษาเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีหน้าที่รับตัวผู้ต้องขังมาไว้ในเรือนจำและทำการจำแนกผู้ต้องขัง โดยการสืบค้นข้อมูลจากประวัติและการสัมภาษณ์ประกอบกับการสังเกตพฤติกรรมการใช้ชีวิตในเรือนจำหลังจากนั้นก็ให้นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมดูแลและการอบรมพัฒนานิสัยให้มีความสะดวกและเข้าถึงผู้ต้องขังได้ง่ายมากขึ้น จุดประสงค์หลักคือเพื่อให้ผู้ต้องขังกลับตัวเป็นคนที่ดีและกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างคนทั่วไป มีอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองได้และไม่คิดจะกลับมาทำผิดซ้ำอีก

สรุปได้ว่า กฎหมายที่เกี่ยวกับคดีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีมีหลายฉบับแล้ว และยังมีกฎหมายที่ออกมาใหม่เรื่อยๆ เจ้าหน้าที่จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ จึงควรมีการอบรม ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและการตีความกฎหมาย รวมถึงการนำกฎหมายมาบังคับใช้ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในการให้การคุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

การพิจารณาคดีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี และการสืบพยานของศาลนั้น มีการปฏิบัติไม่สอดคล้อง ตามที่ กฎหมายระบุว่าให้มีการสืบพยานล่วงหน้าได้นั้น ซึ่งบางครั้งการสืบพยานล่วงหน้าอาจไม่มีเหตุจำเป็นที่จะทำการขอสืบพยานล่วงหน้า เพราะจะทำให้ผู้กระทำความผิดขาดโอกาสในการซักค้านพยานโจทก์ และกฎหมายบางฉบับไม่มีความชัดเจน ว่าการ

กระทำเช่นใดเป็นการค้ำนุชย์เพื่อการค้าประเวณี ไม่ควรตัดสินใจในทันทีทันใดว่าเป็นการกระทำ ความผิดที่เป็นการค้ำนุชย์เพื่อการค้าประเวณี

และในการปฏิบัติต่อบุคคลต่างด้าวในการสื่อสารกับพยาน ซึ่งคนต่างด้าวไม่สามารถเข้าใจและสื่อสารภาษาไทยได้ ก่อให้เกิดปัญหาในการสื่อสารระหว่าง ศาลกับพยาน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนผู้เชี่ยวชาญ ให้เพียงพอในส่วนของพนักงานสอบสวน อัยการ และในส่วนของศาลก็จะประสบปัญหาในการสื่อสารกับพยาน ที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ทำให้การดำเนินการพิจารณาของศาล ได้ข้อเท็จจริงที่ไม่ครบถ้วน ควรมีการจัดหาล่ามประจำศาลเพื่อให้ล่าม ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการฝึกอบรมให้ความรู้ก่อนที่จะนำพยานมาเบิกความต่อศาล รวมถึงภายหลังจากศาลมีคำพิพากษาแล้ว เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และเรือนจำ ที่มีไม่เพียงพอไม่สามารถรองรับผู้ต้องขังได้เพียงพอ เกิดปัญหาผู้ต้องขังจำนวนมาก ล้นเรือนจำ และเจ้าหน้าที่มีน้อยไม่สามารถควบคุมดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 4

วิเคราะห์พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์: ศึกษากรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี”

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ และกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในประเทศไทย

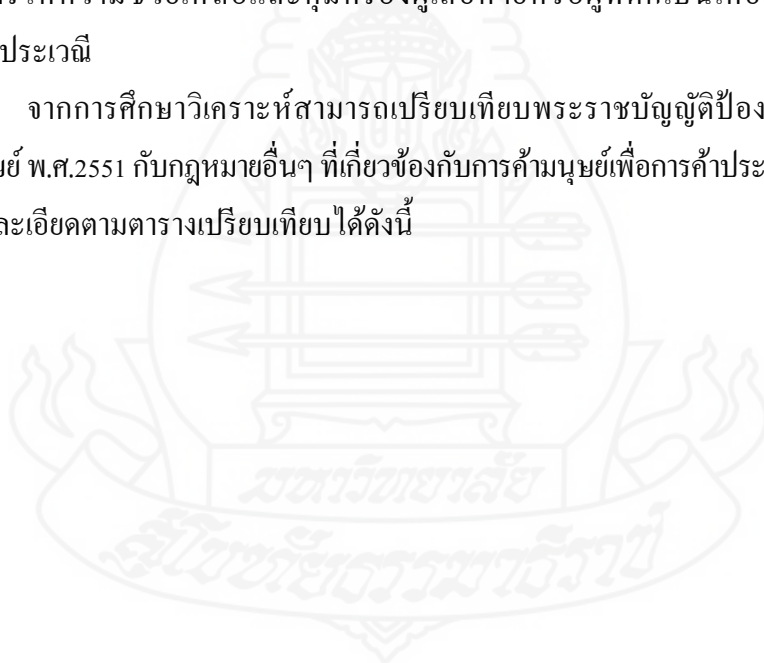
กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ปัญหาการบังคับใช้และข้อบกพร่องของกฎหมาย ในการนำเสนอผลการศึกษาวิจัย นี้เป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการ วิจัย เพื่อศึกษากฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์กรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ของประเทศไทย ปัญหาการบังคับใช้และข้อบกพร่องของกฎหมาย โดยนำเสนอผลการศึกษาวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 หัวข้อ คือ 1) กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ของประเทศไทย และ 2) ปัญหาการบังคับใช้และข้อบกพร่องของกฎหมาย ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ของประเทศไทย

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี หลายฉบับ และมีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในกฎหมายแต่ละฉบับนั้นมากมาย การศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในประเทศไทย และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และประมวลกฎหมายอาญา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์เอกสาร พบว่า กฎหมายที่บัญญัติ ถึงการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ของไทยที่ใช้บังคับในปัจจุบัน ได้แก่พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งมีสาระสำคัญ และเหตุผลเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ดังนี้

พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้า หญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ไม่ได้มีการกำหนดถึงลักษณะของความผิดให้ครอบคลุมการกระทำเพื่อแสวงประโยชน์ โดยมีขอบจากบุคคลที่ไม่ได้จำกัดแต่เฉพาะหญิงและเด็ก รวมถึงการกระทำด้วยวิธีอื่นที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การนำบุคคล เข้ามาค้าประเวณีในราชอาณาจักร หรือส่งบุคคลไปค้าประเวณีนอกราชอาณาจักร การบังคับใช้แรงงานบริการหรือ ขอบทาน บังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้าหรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบอย่างอื่น ซึ่งในปัจจุบัน ประการอื่นซึ่งในปัจจุบันได้ กระทำในลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมากยิ่งขึ้นและ ไทยได้ลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และพิธีสารเพื่อป้องกันปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะ สตรีและเด็ก เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อป้องกันและต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะ องค์กรจึงได้มีการกำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมต่อการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าว เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องต่อพันธกรณีของอนุสัญญาและพิธีสาร เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

จากการศึกษาวิเคราะห์สามารถเปรียบเทียบพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 กับกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ของประเทศไทยได้ ดังรายละเอียดตามตารางเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 กับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539	พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551	ประเด็นในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ
-ติดต่อ ชักชวน บุคคลตาม สาธารณสถาน เพื่อการค้า ประเวณี เปิดผับ น่าน้ำอ้อย -มั่วสุมในสถานที่ค้าประเวณี เพื่อการค้าประเวณี ของ ตนเอง หรือของผู้อื่น	การค้าประเวณี เป็นรูปแบบหนึ่ง ของการแสวงหาประโยชน์จาก การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี	กระทำที่เป็นการผิดที่เกี่ยวข้อง กับการค้าประเวณี
ที่มา: ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียน จาก		
-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 5		
-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 6		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
-กระทำชำเรา เพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุเกิน 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี	- “เด็ก” หมายความว่า บุคคลผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี	ให้ความคุ้มครองกรณีของเด็ก
- กระทำชำเรา เพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุเกิน 15 ปี	- ผู้ใดแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (1)... (2) เป็น ธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใดหน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์	
-กระทำความผิดต่อผู้อยู่ในความปกครอง ของตน ,มีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดต้องระวางโทษ ตั้งแต่ 4 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 80,000 บาท ถึง 400,000บาท	ไม่มีบทความรับผิดกรณี ผู้เป็น บิดามารดาผู้ปกครอง ก็ตาม	บิดามารดาหรือผู้ปกครอง เป็น ผู้กระทำความผิด
ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียน จาก		
-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 8		
-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 9		
-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 4		
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
- บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ของผู้ซึ่งมีอายุยังไม่เกิน 18 ปี รู้ว่ามีการกระทำความผิด	- กำหนดความผิดสำหรับผู้เป็น ธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พา มาหรือส่งไปยังที่ใด หนึ่งวง เหนียวกักขัง หรือรับไว้ซึ่งบุคคล โดยให้เงินหรือผลประโยชน์อื่น ใดแก่ผู้ปกครองผู้ดูแลบุคคล เพื่อให้ผู้ปกครองผู้ดูแลให้ความ ยินยอมแก่ผู้กระทำความผิด ใน การแสวงหาประโยชน์จากผู้ที่ ตนดูแล	

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 10

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6

จากตารางที่ 4.1 สรุปได้ว่าแม่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ได้รับเงินหรือ ผลประโยชน์อย่างอื่น จากผู้ซึ่งกระทำความผิดการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี แต่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ฯ ไม่มีบทบัญญัติความรับผิดชอบฐานการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ให้ครอบคลุมถึงผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล ดังนั้น ผู้เป็นธุระจัดหา ให้เงินหรือผลประโยชน์เพื่อชักพา บุคคลอายุไม่เกิน 18 ปีขึ้นไป เพื่อค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง จะต้องมีความผิดและได้รับโทษ ตามมาตรา 10 ของ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายอาญา กับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551

ประมวลกฎหมายอาญา	พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551	ประเด็นในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ
-การแสวงหาประโยชน์จาก การค้ำประเวณี เป็นบทบัญญัติ ความผิดเกี่ยวกับเพศ ใน ฐานะข่มขืนกระทำชำเรา กระทำอนาจาร, เป็นรัฐระจัดหา เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น หรือพาผู้อื่นไปเพื่อการ อนาจาร และฐานดำรงชีวิต จากรายได้ของผู้ค้ำประเวณี	การแสวงหาประโยชน์จากการค้ำ ประเวณี การแสวงหาประโยชน์ทาง เพศในรูปแบบอื่น	การกระทำความผิดที่เข้าข่าย การค้ำมนุษย์เพื่อการค้ำ ประเวณี
	การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อ ลามก	
ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก		
-ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 28		
-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประมวลกฎหมายอาญา	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
การผลิต เผยแพร่วัตถุ สิ่งของ ลามก ได้แก่ การกระทำความผิดฐานผลิต มีไว้ นำเข้าหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร ซึ่งเอกสาร ภาพถ่าย ภาพยนตร์ ที่เป็นสิ่งลามก ประกอบการค้าวัตถุสิ่งของ ลามก หรือการโฆษณาหรือโฆษณาว่าสิ่งของลามกหาได้ที่ใด	ผลิต เผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก	การกระทำความผิดที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี
-การกระทำความผิดที่เป็นการพรากร ผู้เยาว์	การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาขอราน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับมนุษย์เพื่อค้าประเวณี	

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

- ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309-312,317-320

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6

จากตารางที่ 4.2 สรุปได้ว่า ประมวลกฎหมายอาญาได้มีบัญญัติฐานความผิด ต่อชีวิต ร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับเพศ ซึ่งการกระทำที่เป็นการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในส่วนที่เป็นการแสวงหา ประโยชน์ทางเพศ การผลิตและการเผยแพร่ สื่อลามก และการเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาขอราน การนำคนมาขายเพื่อค้าประเวณี เป็นการกระทำความผิดที่ผิดต่อกฎหมายหลายบท จะต้องลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ซึ่งการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี นั้นไม่ใช่เป็นการกระทำความผิดกฎหมายหลายบทให้ลงโทษบทหนัก เป็นความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา แต่ก็ต้องถือว่าเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์อีกฐานหนึ่ง ไม่ใช่กรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท ดังนั้นการกระทำดังกล่าวหากมีการนำมนุษย์มาเพื่อค้าประเวณี จึงควรลงโทษฐานค้ามนุษย์

ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 กับพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
บุคคลซึ่งอายุ น้อยกว่า 18 ปี บริบูรณ์ ไม่รวมผู้ที่บรรลุนิติ ภาวะด้วยการสมรส	บุคคลผู้มีอายุน้อยกว่า 18 ปี	คำจำกัดความคำว่า “เด็ก”
“ทารุณกรรม” หมายถึง การ กระทำหรือละเว้นกระทำการ จนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสีย เสรีภาพ หรือเกิดอันตรายแก่ ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำ ผิดทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็ก ให้กระทำในลักษณะที่น่าจะ เป็นอันตรายแก่ร่างกาย -การทารุณกรรมต่อร่างกาย จิตใจของเด็ก การบังคับขู่เข็ญ ให้เด็กไปขอทาน เร่ร่อน กระทำการใดที่	- ผู้ใดแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำอย่างหนึ่งอย่างใด “การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” หมายถึง การแสวงหาผล ประโยชน์ จากการค้าประเวณี การผลิตเผยแพร่ วัตถุ สื่อลามก การแสวงหาผลประโยชน์ ทางเพศในรูปแบบอื่น -การเอาคน ลงเป็นทาส การนำคนมาขอทาน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับตัด	การแสวงหาประโยชน์ที่มิชอบ ด้วยกฎหมายต่อเด็ก

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26,30

-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546	พระราชบัญญัติ	ประเด็นใน ป้องกันและ ปราบปรามการค้า มนุษย์ พ.ศ.2551 เปรียบเทียบ
<p>-การแสวงหาประโยชน์จากเด็ก การใช้ จ้างวานให้เด็กทำงานที่อาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก ให้เด็กกระทำความผิดจนอาจเป็นกรณีมีการกระทำความผิดดังกล่าวกฎหมายอื่นมีโทษหนักกว่าให้ลงโทษตามกฎหมายอื่น</p>	<p>อวัยวะเพื่อการค้า หรือ การอื่นใดที่ คล้ายคลึงกันอันเป็น การทุจริตบุคคล ไม่ว่า ผู้ นั้น จะ ยิน ยอม หรือ ไม่ ก็ตาม</p> <p>- ผู้ใดแสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบ กระทำการ อย่างหนึ่งอย่างใด</p> <p>-เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาหรือ ส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย รับไว้ซึ่งเด็ก ผู้ นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์</p>	<p>การ แสวงหา ประโยชน์ที่ มิชอบด้วย กฎหมายต่อ เด็ก (ต่อ)</p>

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

-พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26

-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
-พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจเข้าตรวจค้นในเคหสถาน เมื่อมีเหตุสงสัยว่ามีการทารุณกรรมเด็ก มีการกักขังหรือเลี้ยงดูโดยมิชอบ	- “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายถึง พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับสาม ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มิ	อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่
-การพิจารณาคดีเด็กอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว	คุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ -เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำ คีตฐานค้ามนุษย์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) มีหนังสือเรียกให้บุคคล....	การพิจารณาคดีของศาล

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

-พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 30

-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 27

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
- เด็กที่จะได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ได้แก่ (1) เด็กที่ถูกทารุณกรรม (2) เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด (3) เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง -หากพบเห็นพฤติการณ์ที่เชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดต่อเด็ก ให้รีบแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่จะเข้าตรวจค้นเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก จัดให้มีการตรวจร่างกายและจิตใจ	“คดีค้ามนุษย์” หมายถึง คดีที่มีข้อความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะมีความผิดอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ กลับไม่รวมถึงคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว -กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่เป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างเหมาะสมในเรื่องอาหาร ที่พักรักษาพยาบาล บำบัดฟื้นฟูร่างกาย จิตใจ ให้การศึกษา ฝึกอบรม ช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยังประเทศภูมิลำเนา เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหายตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็น	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ การคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

-พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 40,41

-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 33

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
สืบเสาะหาวิธีคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก หรือส่งไปสถานแรกรับ	มนุษย์และความแตกต่าง สัญชาติ เชื้อชาติ ประเพณีวัฒนธรรมเพศ อายุ ของผู้เสียหายการแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงได้รับการคุ้มครองแต่ละขั้นตอนก่อน ระหว่าง และหลังการช่วยเหลือตลอดจนขอบเขต ระยะเวลาในการดำเนินการช่วยเหลือในแต่ละขั้นตอน และต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายก่อนด้วยการให้ความช่วยเหลืออาจจัดให้ผู้ซึ่งเป็นผู้เสียหายได้รับการดูแลในสถานแรกรับตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี สถานแรกรับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก หรือสถานสงเคราะห์อื่นของรัฐหรือเอกชน ก็ได้ - เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เสียหาย ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และสิทธิได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมาย	การให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพ (ต่อ)

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

-พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 41

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
ความผิดฐานทารุณกรรมเด็ก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	- บุคคลใดกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปีถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 80,000-200,000 บาท -หากการกระทำความผิด ได้กระทำต่อบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปีต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 ปี-12 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000-240,000 บาท -หากการกระทำความผิด ได้กระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 8-15 ปี และปรับตั้งแต่ 160,000-300,000 บาท	การให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพ (ต่อ)

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียน จากการสกัดสาระสำคัญของ

-พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 41

-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 52

จากตารางที่ 4.3 สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 เห็นได้ว่าการกำหนดนิยามของ “เด็ก” ได้กำหนดอายุต่ำกว่า 18 ปี เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 แต่เด็กที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ไม่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 นี้

ซึ่งมีความแตกต่างจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ที่ได้กำหนดอายุเด็ก เพียงต่ำกว่า 18 ปี ที่ได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ที่เป็นการกระทำโดยมิชอบต่อเด็ก กำหนดลักษณะต่างๆ ในการกระทำความผิด คือ การทารุณกรรม, กระทำความผิดเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ได้กำหนดการกระทำที่จะเข้าข่ายเป็นการค้ามนุษย์จะต้องเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ตามมาตรา 6 หากเป็นการกระทำต่อเด็กแล้ว ไม่ได้คำนึงถึงวิธีการมีการใช้กำลัง ข่มขู่ บังคับ ลักพาตัว นื้อฉด หลอกลวง ใช้อำนาจ หากเป็นการแสวงหาประโยชน์โดย มิชอบจากเด็ก ผู้นั้นมีความผิดฐานค้ามนุษย์

ในส่วนของกรคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก ทั้งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ต่างมีวัตถุประสงค์ ในการให้ความช่วยเหลือ แก่เด็ก หรือผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายจาก การค้ามนุษย์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มีบทกำหนด โทษที่สูงกว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 เพราะเหตุที่ว่ากรกระทำที่เป็นความผิด ฐานค้ามนุษย์ นั้น เป็นการกระทำความผิดเฉพาะที่มีความร้ายแรง ส่งผลกระทบต่อสังคม

ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กับพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
-ห้ามคนต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารที่ถูกต้องสมบูรณ์เข้ามาในราชอาณาจักร	-เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดการรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟู การเรียกร้องสิทธิของผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่อาจดำเนินการให้มีการผ่อนผันให้ผู้เสียหายนั้นอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว และได้รับอนุญาตทำงานเป็นการชั่วคราว โดยให้คำนึงถึงเหตุผลทางด้านมนุษยธรรม	กรณีคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร กระทำความผิด
-ห้ามคนต่างด้าวที่มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเข้ามาเพื่อค้ายาเสพติดให้โทษ ค้าประเวณี ประกอบกิจการที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยเข้ามาในราชอาณาจักร	-การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งตัวกลับโดยวิธีการที่เห็นสมควร และเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้กระทำความผิด	การส่งคนต่างด้าวคืนสู่ภูมิลำเนา
-การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร	ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งตัวผู้เสียหายซึ่งเป็นคนต่างด้าวกลับประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนาโดยไม่ชักช้า เว้นแต่บุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือเป็นผู้ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยมี	

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

-พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12

-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 37

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
-ไม่มีกรณีที่ผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรตาม	หลักฐานเอกสารตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรหรือ	เจ้าหน้าที่ผ่อนผันให้คนต่างด้าวอยู่ในประเทศไทย
-แต่มีกรณีการอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้	กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความ	
-การเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องมีหนังสือเดินทาง หรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่สมบูรณ์	ปลอดภัยและสวัสดิภาพของบุคคลนั้นกรณีที่คนสัญชาติไทยเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในต่างประเทศ	
	เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบว่าถ้าเป็นผู้มีสัญชาติไทย ประสงค์กลับเข้ามาในประเทศไทย เจ้าหน้าที่จะดำเนินการให้ หากผู้เสียหายในต่างประเทศ	

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

-พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12

-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 38,40

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	ประเด็นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
-ห้ามมิให้คนต่างด้าว ที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักร (1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่ถูกต้อง สมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสาร ใช้แทนหนังสือเดินทางจากสถานทูตหรือสถานกงสุลในต่างประเทศ จากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราวิชาที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ	-ข้อยกเว้น จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ห้ามมิให้พนักงานสอบสวน ดำเนินคดีกับผู้เสียหายในความผิดฐานเข้ามา ออกไป โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานฐานปลอม ใช้ซึ่งหนังสือเดินทางปลอม ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม ครอบครองเพื่อค้าประเวณี การเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อค้าประเวณี หรือความผิดฐานเป็นคนต่างด้าวทำงาน โดยไม่ได้รับอนุญาต	กรณีคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร โดยผิดกฎหมาย

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียน จากการสกัดสาระสำคัญของ

- พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12

-พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 41

จากตารางที่ 4.5 สรุปได้ว่า คนต่างด้าวที่ตกเป็นผู้เสียหาย จะได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ชั่วคราวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิเคราะห์พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 พบว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ให้ความสำคัญของการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในรูปแบบของผู้หญิงและเด็กเป็นหลัก ซึ่งรูปแบบการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี สำหรับผู้หญิงและเด็กที่เป็นปัญหามากที่สุด ในสังคม

เมื่อพิจารณาถึง มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 (แก้ไขโดยมาตรา 4 พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562) ที่มีการกำหนดการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ในลักษณะ ดังนี้ เป็นการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

ได้มีการวิเคราะห์ถึงบทบาทของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 กรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ว่ามีผลต่อการจัดการปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีได้เพียงใด การบังคับใช้พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

ดังนั้น การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี การเผยแพร่สื่อลามกอนาจาร การแสวงหาผลประโยชน์ในทางเพศรูปแบบอื่น ที่เป็นการกระทำเพื่อการค้าไว้ให้ต้องรับผิดชอบค้ามนุษย์ หากมีการกระทำตามมาตรา 6 ดังที่ได้กล่าวถึงที่มาและความสำคัญ ของปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคมไทยในอนาคต และทำให้พบปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่มีรูปแบบของการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งปัจจุบันยังมีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่มีการกระทำด้วยอาศัยความยินยอม ของตนเองหรือ เป็นนายหน้าในการจัดหาให้ผู้อื่นค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี โดยอ้างความยินยอม ของผู้ค้าประเวณี ซึ่งมีเรื่องผลประโยชน์มาเกี่ยวข้องด้วย

ในปัจจุบัน พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ได้บัญญัติเฉพาะความผิดในกรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีไว้ แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวไม่มีผลบังคับในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ได้ ซึ่งปัญหาที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในทุกรูปแบบ และการแก้ไขปัญหามาในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน ได้อย่างครอบคลุม เพราะเป็นพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยตรง จึงควรจะรวมความผิดในทุกการกระทำที่อาจจะเกิดขึ้นจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่ถือได้ว่ามนุษย์ไม่อาจนำมาทำการซื้อขายเพื่อเป็นสินค้าแลกเปลี่ยนซึ่งผลประโยชน์ระหว่างกันได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและกำจัดการกระทำที่เป็นการขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนในสังคม แต่จากการศึกษา การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่จะ

ความผิด ถูกจำกัดอยู่อย่างแคบ เฉพาะที่มีการบัญญัติไว้ ซึ่งต้องมีองค์ประกอบ 2 ประการคือ 1) มีการกระทำโดยใช้วิธีการบังคับให้ค้าประเวณี 2) เพื่อเป็นการค้า ประเวณี ในการพิจารณาถึงความผิดนั้น ไม่ได้พิจารณาในเรื่องของการค้าหรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เพื่อผลประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่นในลักษณะที่มีค่าตอบแทน หรือเป็นการค้าเป็นสำคัญ แต่กลับพิจารณาถึงการทำความผิดเฉพาะที่เป็น การบังคับ ชู่เจี๋ย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เท่านั้น จึงจะเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งเป็นการกระทำที่เป็น การทำลาย ศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์ให้ลดน้อยลง แต่หากการกระทำไม่ใช่เป็นการบังคับ ชู่เจี๋ย ผู้กระทำความผิดก็ไม่มีความผิดและไม่ต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 นี้

จากปัญหาที่ผู้ศึกษาได้เสนอมาข้างต้น แล้วนั้น การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ไม่ได้มีความแตกต่างจากการค้ามนุษย์ในรูปแบบอื่นๆ ที่มีความสลับซับซ้อนและแนบเนียนในการกระทำ ความผิดมากยิ่งขึ้น มีการบังคับ ชู่เจี๋ย เป็นวิธีการที่ฝ่าฝืนและผิดต่อหลักกฎหมาย ซึ่งผู้กระทำความผิดนั้นมักจะหลีกเลี่ยงการกระทำตามวิธีที่เป็น การบังคับ ชู่เจี๋ย เพราะเป็นวิธีกระทำที่เป็นความผิด และต้องได้รับโทษ ตามกฎหมาย

จากการศึกษาถึงสถานการณ์ของปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่เกิดขึ้นใน สถานการณ์ปัจจุบัน อาจใช้เป็นการหรือแนวทางในการแก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่ให้ครอบคลุมได้ เพราะผู้ศึกษาเห็นว่าปัญหาดังกล่าวก็เป็นปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่ส่งผลกระทบต่อ การทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดต่อหลักความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน หากปล่อยให้มีการกระทำผิดการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ด้วยความสมัครใจหรือยินยอมของตัว ผู้ค้าประเวณีเอง จะก่อให้เกิดการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย และกฎหมายที่ สามารถใช้บังคับได้กับผู้กระทำความผิดที่เกิดจากการบังคับ ชู่เจี๋ย ให้มีการค้ามนุษย์เพื่อการค้า ประเวณีเท่านั้น จึงจะเป็นความผิดและได้รับ โทษตามกฎหมาย ทำให้เกิดช่องว่างช่องโหว่ของ กฎหมาย และส่งผลกระทบต่อทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีใน ประเทศไทย ได้อย่างจริงจังในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่ปัญหาดังกล่าว ได้พัฒนาขึ้นและมีความ หลากหลายมากยิ่งขึ้น ประกอบกับปัญหาทางเศรษฐกิจของสังคมไทยในปัจจุบันที่ส่งผลการด้น รนในการเอาตัวรอดจากการใช้ชีวิตในสังคม ที่ส่งผลการแก้ไขปัญหาโดยผันตัวเองเข้าสู่ กระบวนการค้ามนุษย์เพื่อค้าประเวณี ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และต้องยอมรับในความจริงว่า ปัจจุบันนี้ ปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เป็นปัญหาที่สำคัญ ที่รัฐจำเป็นต้องให้ความ ค้ำจุนคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย หรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี และลงโทษ

ผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีที่อาจเกิดขึ้นในทุกรูปแบบ อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ต่อไป

การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่ปรากฏเป็นปัญหาใหญ่ของหลายประเทศในปัจจุบัน มีสาเหตุส่วนใหญ่ไม่ได้มาจากเฉพาะปัญหาความยากจน ของประชาชนที่ต้องการค้าประเวณี ของตน เพื่อเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว ตลอดถึงความเจริญทางด้านเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร การคมนาคม ที่สะดวก จึงเป็นสาเหตุที่สนับสนุนให้เกิดมีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทย จะเป็นแหล่งค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เป็นจำนวนมาก และมีเหตุการณ์เกิดขึ้นเป็นประจำ อย่างเห็นได้ชัดเจนเมื่อไม่นานมานี้ ก็มีกรณี ของวิฑูอาบอบนวด²²⁹ หลังตลาดโชคชัย 4 ซอยลาดพร้าว 55 เปิดเป็นร้านอาบอบนวด แต่มีการค้าประเวณี ซึ่งพบ เด็กต่ำกว่า 15 ปี ขายบริการทางเพศ²³⁰ ซึ่งมีข้าราชการท้องถิ่นซื้อบริการทางเพศ และมีแม่เล้าเป็นผู้จัดหาเด็กมาค้าประเวณี เด็กหญิงชายตัวที่แม่ฮ่องสอน ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐบังคับให้ค้าประเวณี และคดีอื่นๆ ที่ไม่ปรากฏเป็นข่าวอีกมากมาย ซึ่งปัจจุบันจะการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เป็นปัญหาร้ายแรงดังภาครัฐจึงให้ความสำคัญ กับเรื่องดังกล่าวและควรมีการบัญญัติถึงกรณีการบังคับค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ไว้ในส่วนของ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ โดยให้คำนึงถึงการค้าเป็นหลักเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดในความคิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัตินี้ เพราะการกระทำผิดในปัจจุบัน รูปแบบของการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นเรื่อยๆ การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ไม่เพียงแต่เป็นการบังคับ ข่มขู่ หนีฉล หรือหลอกลวงเท่านั้น แต่อาจมีกรณียินยอม การรู้เห็นเป็นใจ รวมถึงการตกลงแลกเปลี่ยนผลประโยชน์อย่างอื่น ระหว่างคู่กรณี ที่มีการกระทำลับๆ ซึ่งถูกปกปิดเอาไว้ และอาจมีลักษณะของการกระทำที่เป็นธุระจัดหาหรือนายหน้า (แม่เล้า, พ่อเล้า, แมงดา) ของผู้ที่ต้องการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ได้

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่มีความรุนแรงในสถานการณ์ปัจจุบัน ในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย แต่ภายใต้กฎหมายดังกล่าวมีเพียงการบัญญัติถึงกรณี การกระทำที่มีการบังคับ ขู่เข็ญ มนุษย์มาเพื่อการค้าประเวณี เป็นการคุ้มครองเหยื่อที่เป็นผู้ถูกกระทำจากการถูกบังคับ ขู่เข็ญ ให้ค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี และลงโทษผู้กระทำความผิด แต่พระราชบัญญัตินี้เน้นการควบคุม ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดที่เกิดกับบุคคลทุกคน

²²⁹ จิรภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ.. จิตวิทยาทั่วไป, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (2543) หน้า 7-8

²³⁰ อาชญากรรมข่าว MGR ONLINE “รวมแล้วแม่เล้าปู นำลูกสาวของตัวเองขายบริการที่ วิฑู อาบอบนวด” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2563

โดยไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะ เด็กและสตรี ดังนั้นวัตถุประสงค์ แนวคิด และหลักเกณฑ์ต่างๆ จึงมักเน้นไปที่การกระทำที่มิชอบ บังคับ ชูเชิญ ให้มีการกระทำความผิดที่มิชอบเพื่อการค้าประเวณีเพียงเท่านั้น ซึ่ง พระราชบัญญัติดังกล่าวควรจะได้มีการรวมความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีไว้ในหลายกรณี เพื่อให้เกิดความครอบคลุมและรัดกุม ต่อสถานการณ์การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในปัจจุบัน ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2551 นั้น ได้ให้การคุ้มครองเฉพาะกรณีการกระทำความผิดที่มิชอบ บังคับ ชูเชิญ²³¹ ให้ค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีเพียงเท่านั้น โดยไม่ได้มุ่งลงโทษและเอาผิดกับผู้ที่อาศัยความยินยอมของเหยื่อเพื่อค้าประเวณี เพื่อให้บุคคลที่กระทำความผิดไม่ต้องรับผิดและถูกลงโทษ โดยอาศัยอาศัยความยินยอมของผู้ค้าประเวณี

ในส่วนของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ได้บัญญัติให้ผู้ที่ยินยอมค้าประเวณีนั้นยังเป็นความผิดและถูกลงโทษตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ลักษณะของการกระทำความผิดนั้นยังไม่มี ความชัดเจนและไม่ครอบคลุม ไม่มีการให้คำจำกัดความ ในบทนิยามของการค้าประเวณีที่เป็นการค้ามนุษย์ นิยามเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีที่จะสามารถอธิบายลักษณะของการกระทำความผิดเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีวัตถุประสงค์ที่จะบัญญัติถึงกรณีการบังคับค้าประเวณี ที่เป็นการมุ่งเน้นควบคุมถึงกรณีใด ทั้งที่ภาครัฐพยายามที่จะบัญญัติความผิดที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีให้รวมอยู่ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ในลักษณะที่ครอบคลุมที่สุด ผู้ศึกษาจึงอยากเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมถึงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้โดยตรงเกี่ยวกับการค้าประเวณี เพื่อให้ใช้บังคับได้อย่างครอบคลุมไม่มองประเด็นเพียงแค่มีกการบังคับ ชูเชิญให้ค้าประเวณีเพียงเท่านั้น แต่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับผิดดังเช่น การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในรูปแบบอื่นๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าประเวณี หรือเพื่อผลประโยชน์ตอบแทนไม่ว่าจะได้รับกับตนเองหรือผู้อื่น โดยไม่เจาะจงเฉพาะวิธีการของการกระทำความผิดที่เป็น การบังคับ ชูเชิญ แต่ควรให้เน้นไปที่การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีของบุคคล ซึ่งเป็นเรื่องที่มนุษย์ไม่สามารถนำมาเป็นสินค้า เพื่อมีการเสนอซื้อ เสนอขายกันได้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา ในกรณีการให้ความยินยอม ของผู้ค้าประเวณี การปกปิดวิธีการกระทำความผิดที่มิชอบกระทำลับๆ ของขบวนการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ทั้งที่การกระทำนั้น เป็นการกระทำของนายหน้า และเป็น ผู้เสนอขายหรือเสนอซื้อ ที่ไม่เกรงกลัวต่อความผิด เพราะรู้ว่าการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีที่เกิดขึ้นนั้น ได้มาจากการยินยอมค้าประเวณี ของบุคคลที่มาค้าประเวณี ซึ่งทำให้ไม่เป็นความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

²³¹พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับ 2) พ.ศ.2558 มาตรา 6

การค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เพื่อเป็นการอุดหนุนช่องว่างช่องโหว่ของกฎหมายในเรื่องของการค้ามนุษย์ เพื่อการค้าประเวณี ที่เกิดขึ้นโดยการกระทำความผิดนั้นทำโดยไม่มี การบังคับ ชูเชิญ แต่เป็นการกระทำด้วยใจสมัครของบุคคลที่จะทำการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เป็นการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ทั้งสิ้น ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษ

2. ผลการวิเคราะห์ การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และปัญหาด้านกฎหมาย กับ กรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ได้รวมกรณีการค้าประเวณี การผลิตเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก ต้องรับผิดฐานค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย มาตรา 6 “แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” การบังคับค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

การบังคับ หมายถึง การข่มขู่ใจให้กระทำการหรือไม่กระทำการ อันเป็นไปตามความพึงพอใจของผู้ที่บังคับ ซึ่งผู้ถูกบังคับไม่ได้เต็มใจกระทำ ซึ่งการบังคับ เป็นการบังคับทางกายและจิตใจ ด้วยวิธีการข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว น้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ ให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น ให้ยอมกระทำตาม เพื่อวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการค้า เพื่อ แลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์หรือเพื่อสิ่งตอบแทนอย่างอื่น

องค์ประกอบความรับผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

2.1 มีการกระทำที่มีลักษณะเป็นการ จัดหา ซื่อขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งในหรือนอกราชอาณาจักร กักขังหน่วงเหนี่ยวไว้ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง กักขัง บังคับให้อยู่ในสถานที่อันจำกัด จัดให้อยู่อาศัย จัดให้พักพิงหรือพักผ่อน รับไว้

2.2 ใช้วิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ข่มขู่ การทำให้กลัวว่าจะเกิดความเสียหายเป็นอันตรายแก่ตนเองหรือแก่ทรัพย์สินของตน การใช้กำลังบังคับ ให้ทำหรือใช้อำนาจสั่งให้ทำหรือจำต้องกระทำ ซึ่งกระทำแก่กายหรือจิตใจ ด้วยแรงกายภาพหรือวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้บุคคลอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ลักพาตัว น้อฉล หลอกลวงหรือแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรบอกให้แจ้งเพื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด ใช้อำนาจโดยมิชอบ ใช้อิทธิพลที่จะบังคับให้ผู้อื่นให้ต้องยอมทำตามไม่ว่าจะด้วยความสมัครใจหรือไม่ โดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล

2.3 โดยมีวัตถุประสงค์ ซึ่งมีเจตนาเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการลำเอียงเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ การผลิตหรือเผยแพร่วัสดุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาขอทาน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการทุจริต

ความรับผิดชอบที่จะเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ฯ กับกรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีนั้น กฎหมายบัญญัติไว้เพียงการบังคับ ชูเชิญ เพื่อการค้าประเวณี ที่ให้ความคุ้มครองต่อกรณีค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่มีลักษณะที่ต้องเป็นการบังคับให้การค้าประเวณี เท่านั้น การกระทำถึงจะมีความผิดฐานค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ฯ หากไม่ได้มีการ ศึกษาถึงรายละเอียด รวมถึงองค์ประกอบความผิด และหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ก็ไม่สามารถทราบได้ว่า “การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี” นั้น ใช้กับกรณีใดบ้างหรือ มีผู้ใดที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการใช้และการปรับใช้พระราชบัญญัตินี้ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานหากขาดความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อกรณีการบังคับค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมในการบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในปัจจุบันจะพบว่า ประเทศไทยมีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะกับกรณีการค้าประเวณี ไว้อย่างชัดเจน คือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 แต่พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวนั้น หากจะมีการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในประเทศไทยแล้ว ควรจะมีการแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ไม่ควรบัญญัติกฎหมายขึ้นมาหลายฉบับจะเป็นการใช้กฎหมายที่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป เมื่อการค้าประเวณี มีส่วนเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้ และพระราชบัญญัตินี้ ได้มีการประกาศใช้มานาน แล้ว มีบทนิยามที่ไม่ครอบคลุม ไม่สามารถบังคับให้ได้ผลตามสถานการณ์ปัจจุบัน และมีการกำหนดอัตราโทษที่ต่ำมาก ซึ่งการมีกฎหมายนั้นก็เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาและการลงโทษผู้ที่กระทำความผิด เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด และไม่หวนกลับมาทำความผิดอีก เพราะกฎหมายเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สามารถใช้ควบคุมปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมในปัจจุบัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะว่าบุคคลในรัฐทุกรัฐและทุกประเทศ ย่อมเข้าใจว่าการกระทำใดที่ฝ่าฝืนกฎหมายนั้นเป็นสิ่งที่ผิด ส่วนข้อเสียของกฎหมายนั้น จะมีมากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับ การบัญญัติกฎหมายว่ากฎหมายนั้นว่ามีช่องว่างช่องโหว่ ในส่วนใด มีวัตถุประสงค์หรือเหตุผลในการบัญญัติกฎหมายอย่างไร

3. ผลการวิเคราะห์ การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และปัญหาด้านกฎหมาย กับ ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญา เป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงการกระทำ หรือเว้นกระทำความผิด อย่างใดอย่างหนึ่ง และกำหนดโทษไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 นั้น ได้วางหลักไว้ในเรื่อง ความผิดเกี่ยวกับเพศ ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ที่มีความสัมพันธ์กับพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งได้มีการกำหนดบทนิยาม การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ไว้ว่า “การแสวงหา ประโยชน์โดยมิชอบ หมายถึง การแสวงหา ประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่ วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมา ขอดาน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับด้วยวิธีใดๆ เพื่อการค้า หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน อันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม” แล้วจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 กับประมวลกฎหมายอาญามีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง ในประเด็นการกระทำความผิด เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่มีการกระทำที่เป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

4. ผลการวิเคราะห์ การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และปัญหาด้านกฎหมาย กับ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546นี้ ให้ความสำคัญ เกี่ยวกับ การให้การสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ ของเด็ก ซึ่งได้กำหนดวิธีการปฏิบัติต่อเด็ก เพื่อให้ได้รับการ อุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน เพื่อป้องกันเด็กไม่ให้ถูกทารุณกรรม และตกเป็น เครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม จึงมีความสอดคล้องกับบางส่วนพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 เห็นได้มีการกำหนดอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เหมือนกันกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติการคุ้มครอง เด็กนี้ไม่รวมเด็กที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ที่มีความแตกต่างจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ที่ได้กำหนดเกณฑ์อายุต่ำกว่าสิบแปดปี จึงจะ ถือเป็น เด็ก ที่จะได้รับการ คุ้มครอง ซึ่งแตกต่างจากเหลือทั่วไป

การกระทำความผิดต่อเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ได้มีการกำหนดการกระทำจะต้องเป็นการเป็นการทารุณกรรม การกระทำความผิดทางเพศ การใช้ให้เด็กกระทำผิดยาเสพติด และการกระทำที่มีลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่เด็ก ส่วนพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ได้มีการกำหนดลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นการค้ามนุษย์ คือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยการกระทำใน ลักษณะต่างๆ หากเป็นการกระทำต่อเด็กแล้ว ย่อมไม่คำนึงถึงวิธีการว่าจะได้มีการใช้กำลัง ข่มขู่ บังคับ ลักพาตัว น้อฉล หลอกหลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบหรือไม่ ซึ่งถ้าหากการกระทำความผิดนั้นๆ เป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็กแล้ว ผู้กระทำความผิดจะต้องมีความผิดฐานค้ามนุษย์²³²

ส่วนการให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก ทั้งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มีวัตถุประสงค์ ในการให้ความช่วยเหลือ แก่เด็ก หรือ เด็กที่เป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มีอัตราโทษที่สูงกว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 เพราะว่าการกระทำที่เป็นความผิด ฐานค้ามนุษย์ เป็นความผิดเฉพาะและมีความรุนแรง มีผลกระทบต่อสังคมที่รุนแรง

5. ผลการวิเคราะห์ การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และปัญหาด้านกฎหมาย กับ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

กรณีของเหยื่อจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ จะมีทั้ง คนไทยและต่างด้าว การซึ่งการกระทำความผิดสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และมีพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ไว้ควบคุมการกระทำความผิด กรณีการกระทำที่เป็นการค้ามนุษย์ ที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศนั้น มีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับความผิดฐานลักลอบเข้าเมือง (Smuggling)²³³ หรือการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งมีบทบัญญัติบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 คือ ได้บัญญัติบทนิยาม กรณีของคนต่างด้าว และคนเข้าเมือง และกรณีของคนต่างด้าวไว้²³⁴ ซึ่งคนต่างด้าวผู้ใดอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการ

²³² พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6

²³³ นัยนา เกิดวิชัย และคณะ เรื่อง การวิเคราะห์กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ ,รายงานวิจัย (พ.ศ.2560) หน้า 67

²³⁴ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 4

อนุญาตสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²³⁵

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ กระทำที่เป็นความผิดฐานค้ำมนุษย์ ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ถ้าหากการกระทำความผิด เข้าลักษณะความผิด ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ดังกล่าว ก็รับผิดตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และกรณีการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของเหยื่อจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน กับพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

6. ข้อดี และข้อเสีย ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

6.1 ข้อดีของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

6.1.1 มีการกำหนดองค์ประกอบความผิดฐานค้ำมนุษย์ โดยได้มีการกำหนดให้ การเตรียมเป็นความผิด ให้การกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรต้องรับโทษในราชอาณาจักร การกำหนด

6.1.2 มีการกำหนดบทลงโทษต่อผู้ที่กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ที่กระทำต่อเด็ก มีอัตราโทษที่สูงขึ้น

6.1.3 มีการใช้มาตรการตามพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาใช้ในการยึดทรัพย์ที่ได้จากการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

6.1.4 ได้มีวิธีพิจารณาคดี ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ มาใช้เป็น การเฉพาะ

6.2 ข้อเสีย ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

6.2.1 มีคำจำกัดความที่ไม่ชัดเจน คือ กรณีการบังคับค้าประเวณี ไม่มีบทนิยาม ให้ความหมายไว้ และมุ่งประสงค์ จะคุ้มครองในกรณีใดเป็นพิเศษทำให้เกิดความไม่เข้าใจหรือ แสดงถึงความเชื่อมโยงต่อกรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ทำให้ทราบได้แค่ว่า ความรับผิดชอบ ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกับกรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี จะต้องเป็นการบังคับให้ ค้าประเวณี เท่านั้น หากเป็นกรณียินยอมให้ความยินยอมในการค้าประเวณี เพื่อหวังผลตอบแทน และผลประโยชน์อย่างอื่น หรือผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์ที่มีชอบด้วยกฎหมาย จากการค้ามนุษย์เพื่อ

²³⁵ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 81

การค้าประเวณี ของผู้อื่นที่เป็นการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ไม่มีความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้ เพราะไม่ใช่การบังคับค้าประเวณี ถึงแม้ว่าจะเป็นการค้าประเวณีไปในทางการค้าก็ตาม ซึ่งจากความเห็นของผู้ศึกษา ทั้งต่อกรณีการที่ตกเป็นเหยื่อจากการกระทำความผิดและเป็นผู้กระทำความผิดที่จะต้องรับผิดชอบ ต่อกรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ว่าจะต้องมีการบังคับ ให้ค้าประเวณีเท่านั้นจึงจะเป็นความผิด และหากพิจารณา ถึงการคุ้มครองเหยื่อ ในกรณีที่ยินยอมค้าประเวณี เพื่อแลกกับเงิน หรือทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อย่างอื่น หรือการแสวงหาประโยชน์ของบุคคลอื่น นั้น ไม่อาจถือว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นเหยื่อ และไม่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเท่ากับไม่ได้ให้ความสำคัญกับผู้ถูกระทำในลักษณะนี้เพราะว่าเขายินยอมให้เกิดการกระทำความผิด ทำให้ไม่เป็นไปตามเหตุผลของการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ที่มุ่งเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ในทุกรูปแบบ ซึ่งการค้าประเวณี เป็นอีกหนึ่งลักษณะของการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน หากผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ด้วยการถูกบังคับให้ค้าประเวณี จะไม่สามารถบังคับได้กับผู้ร่วมขบวนการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนหรือผู้โฆษณา ชักชวนจูงใจให้ผู้นั้นยินยอมให้ค้าประเวณี หรือ ผู้ที่ซื้อบริการทางเพศ และสถานบริการที่ทำการให้มีการค้าประเวณีด้วย ซึ่งบุคคลตามกรณีดังกล่าว เป็นผู้กระทำที่เป็นการก่อให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี จะต้องได้รับโทษที่สูงขึ้น

6.2.2 ผู้ที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและไม่ต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สรุป ได้ว่า การบังคับใช้กฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในประเทศไทยนี้ ช่องว่างของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในประเทศไทย คือ เรื่องความเข้าใจตัวบทกฎหมาย แม้จะมีการแก้ไขปรับปรุงในปี 2562 ก็ตามพระราชบัญญัตินี้ยังคงมีความซับซ้อน ในเนื้อความอยู่มาก ทำให้ผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจในการบังคับใช้ ทำให้เป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ

1. ปัญหาของการบังคับใช้กฎหมาย ของแต่ละหน่วยงาน ต่างก็มีการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานของตน ไม่มีการประสานงาน ซึ่งการกระทำความผิดในบางกรณีมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับหลายหน่วยงาน

2. ปัญหาของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ และไม่มีการทำงานแบบบูรณาการไม่มีการประสานความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงาน

3. คณะกรรมการในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในประเทศไทย มีหลายฝ่าย แม้บทบัญญัติของกฎหมาย จะกำหนดอำนาจหน้าที่คนละส่วนไม่ซ้ำซ้อนกัน ก็ตาม แต่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 นั้น คือการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องตั้งคณะกรรมการเพื่อให้เกิดความยุ่งยาก และซับซ้อน

4. ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 จะไม่เบ็ดเสร็จในกฎหมายฉบับเดียว สาเหตุจากการทำความเข้าใจค้ำมนุษย์นั้น มีการกระทำความผิดที่มีลักษณะของความผิดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539, พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559, พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522, พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546, พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และ ประมวลกฎหมายอาญา

ถ้าการกระทำความผิดที่เป็นการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ที่เป็นการผิดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับอื่น จะเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษบทหนัก ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ซึ่งในกฎหมายแต่ละฉบับมีบทลงโทษเฉพาะ ถ้าเจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจในตัวบทกฎหมายแต่ละฉบับเป็นอย่างดี จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ต้องการที่จะลงโทษผู้ที่กระทำความผิดที่เป็นกรณีที่เข้าลักษณะการค้ามนุษย์ และมีโทษที่สูง ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายควรจะมีการลงโทษผู้กระทำความผิดทุกกรรมเป็นกระบวนความผิดไป

5. ในการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีค้ามนุษย์ โดยเฉพาะคดีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่เป็นคดีเกี่ยวกับเพศ เหยื่อจะไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เนื่องจากเหยื่อไม่เข้าใจว่าตนเป็นผู้เสียหายหรือเหยื่อ หรือเป็นผู้กระทำความผิดที่จะต้องถูกลงโทษ และการจับกุมนั้นเป็นไปได้ยากเนื่องจากผู้มีอิทธิพล ซึ่งมีจุดเด่นคือ คือมีอัตราโทษสูง ผู้กระทำความผิดมีความเกรงกลัว เป็นความผิดเกี่ยวข้องกับกฎหมายฟอกเงินสามารถยัดทรัพย์ จุดด้อยกระบวนการค้ามนุษย์เป็นคดีที่ดำเนินการช้า เหยื่อ มีความเกรงกลัวต่ออิทธิพล ไม่กล้าให้ความร่วมมือหรือเป็นพยานต่อเจ้าหน้าที่ รวมถึงมีการยัดทรัพย์

อย่างไรก็ตามประเทศไทย มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีโดยตรง คือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ซึ่งการค้าประเวณี เป็นอีกหนึ่งลักษณะของการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และฉบับแก้ไข แต่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี กลับไม่สามารถบังคับได้

อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีความล้าหลัง เนื้อหาสาระไม่ครอบคลุม ไม่มีกลไก และสภาพการ
บังคับใช้กฎหมายกับบทลงโทษที่เป็นการยับยั้งไม่ให้เกิดการกระทำความผิด มีบทนิยามที่ไม่
ครอบคลุม และมีบทลงโทษที่ไม่เหมาะสม โดยจะผู้ศึกษาจะได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขใน
บทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์: ศึกษากรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาที่มาของการค้าประเวณีที่นำไปสู่การค้ามนุษย์ (2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี และการค้ามนุษย์ (3) ศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ในประเทศไทย (4) ศึกษาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (5) วิเคราะห์ สรุป ปัญหาการค้าประเวณีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

วิธีการศึกษาวิจัย การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และประมวลกฎหมายอาญา รวมถึง บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ ของประเทศไทย และต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ที่เป็นการค้ามนุษย์ โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบซึ่งในส่วนของ การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ผู้วิจัยจะทำการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์จากเนื้อหาที่ได้จากการวิจัยเอกสารและการทบทวนวรรณกรรม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ต่อไป

1. บทสรุป

ปัญหาการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในประเทศไทย ปัจจุบันนี้ไม่ได้มีเฉพาะกับสตรีและเด็กเท่านั้น แต่มีอยู่ในบุคคลทุก กลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเด็กหญิง เด็กชาย ผู้หญิง ผู้ชาย และผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTI) และได้แพร่ขยายขึ้นและส่งผลกระทบต่อสังคมไทยและสังคมโลก เป็นอย่างยิ่ง รัฐบาลไทย ได้มุ่งแก้ไขปัญหาการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่เป็นการเอาใจเอาเปรียบทางเพศในรูปแบบอื่นๆ และการล่วงละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะกรณี ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าประเวณีและบริการทางเพศอื่นๆ ซึ่งปัญหาการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ได้มีการขยายตัวและเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างร้ายแรง มีการบังคับขู่เข็ญ การทำร้ายร่างกายและจิตใจ ทำให้เสียอิสรภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในปัจจุบันพบว่า ปัญหาการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี มีรูปแบบที่สลับซับซ้อนขึ้นกว่าในอดีต และมีการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในรูปแบบของความยินยอม ของเหยื่อ ที่ถูกนำไปขายเหมือนเป็นสินค้าเพื่อให้ค้าประเวณี และบริการทางเพศในรูปแบบอื่น

จากการศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ในกรณีการค้าประเวณี พบกับปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ศึกษาได้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี นอกจากจะมาจากปัญหาความยากจนแล้วยังพบว่าปัญหาเกิดจากการขาดโอกาสทางการศึกษา, ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว, ปัญหาการแบ่งแยกทางเพศ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีมูลเหตุมาจากแนวคิดที่เป็นแรงจูงใจ ให้กระทำความผิด อย่างไรก็ตามการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เป็นการขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนและเป็นการลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อย่างร้ายแรง ที่บุคคลเหล่านั้นเป็นเหยื่อของการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่จะต้องได้รับการคุ้มครอง ซึ่งการให้ความคุ้มครองเหยื่อจากการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี นั้น มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับแนวคิดในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี (Nordic) ที่ให้ความคุ้มครองเหยื่อจากการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ประเวณี โดยมีมุ่งเน้นลงโทษกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณีให้ต้องรับโทษ

จากการศึกษา ผู้ศึกษาทราบถึงที่มา แนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการค้าเพื่อการค้าประเวณี การที่จะจัดการกับปัญหาการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในประเทศไทยได้อย่างจริงจัง นั้น โดยเนื้อหาของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2551 ไม่ได้เน้นว่าการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี นั้นจะเกิดขึ้นเฉพาะเด็กและหญิงเท่านั้น แต่ยังให้รวมถึงบุคคลทุกคนที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ำนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและ

ปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ให้มีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 นั้น มุ่งเน้นที่จะใช้บังคับกับกรณีที่มีการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการถูกล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพและการกระทำที่เป็นการลดทอนศักดิ์ศรีหรือคุณค่าในความเป็นมนุษย์ให้ลดน้อยลง แต่หากพิจารณาถึงความรับผิดชอบในบางฐานความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 จะมุ่งเน้นไปที่การกระทำความผิดที่เป็นการถูกบังคับ ชู้เชิญ ในการแสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบด้วยกฎหมาย จากบุคคลอื่นเท่านั้น วัตถุประสงค์ในการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ ผู้ศึกษาเห็นด้วยกับการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ที่ได้คำนึงถึงความผิดในลักษณะต่างๆ นอกจากปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี โดยครอบคลุมถึง ปัญหาการบังคับใช้แรงงานเยี่ยงทาส การบังคับต่อวิยะเพื่อการค้า การบังคับให้ขอทาน หรือ การอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคลไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตามให้ต้องรับผิดชอบค้ามนุษย์ด้วย ซึ่งจุดเด่นของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 นี้คือ มีบทลงโทษที่รุนแรงกว่าบทลงโทษตามกฎหมายพื้นฐานทั่วไป และผู้ศึกษาเห็นว่า การกำหนดโทษที่มีความรุนแรง นั้น เป็นผลดีอย่างยิ่งต่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เพราะทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวและเป็นการข่มขู่ยับยั้งป้องปราม เพื่อให้การกระทำความผิดลดน้อยลงหรือหมดไป ในที่สุดจากการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรง เมื่อคำนึงถึงความผิดฐานค้ามนุษย์ที่ให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบกับกรณีการยินยอมค้าประเวณี ที่เป็นการค้า แม้จะเป็นการกระทำด้วยตัวเอง ไม่สามารถบังคับตามลักษณะของ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เนื่องจาก ไม่มีบทนิยาม, มีความลำห้หลัง, เนื้อหาไม่ครอบคลุม, ไม่มีกลไก และสภาพการบังคับใช้กฎหมายกับบทลงโทษที่เป็นการยับยั้งไม่ให้มีการกระทำความผิด

มาตรา 4 “การค้าประเวณี” หมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการลำสอนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด การบังคับหรือชู้เชิญให้กระทำผู้ที่กระทำความผิดก็ยังมี ความผิดอยู่แม้ว่าจะไม่ต้อง รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ก็ตาม ดังเช่นกรณี การค้าประเวณี ผู้กระทำที่กระทำด้วยความเต็มใจหรือสมัครใจทำก็ยังคงรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 หรือในกรณีขอทานแม้ทำด้วยตนเองและด้วยความยินยอมก็ไม่สามารถกระทำได้ แต่หากพิจารณาถึงกรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี หรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ในการให้ค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ไม่ว่าจะเป็นการกระทำด้วยตนเองหรือกระทำโดยบุคคลอื่น การเป็นนายหน้าหรือคนกลาง เจ้าของกิจการ

ในการจัดหาให้มีการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2539 กลับไม่ได้มีบทลงโทษผู้กระทำเหล่านั้น ทั้งที่เป็น การซื้อขายมนุษย์ เพื่อนำมาค้าประเวณี ซึ่งเป็นการกระทำที่มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยการกระทำ ดังกล่าว เป็นการนำพาไปสู่ขบวนการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เพียงมีความแตกต่างกันที่ว่า ไม่ได้มีการบังคับ หรือมีการขู่เชิญ ให้กระทำความผิด จึงไม่มีความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 อีกทั้งกฎหมายอื่นๆ ก็ไม่มี ที่จะลงโทษกับกรณีที่มีการกระทำที่เป็นการยินยอมทำการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ที่มีเรื่องผลประโยชน์มาเกี่ยวข้อง ทั้งต่อผู้ขาย ผู้ซื้อ ผู้จัดหา ที่นำไปสู่การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ผู้ที่กระทำในลักษณะที่เป็น ขบวนการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เพียงเพราะเป็นการกระทำที่เกิดจากการยินยอมหรือสมัครใจ ทำ ทั้งที่การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เป็นการกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนและขัด ต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในปัจจุบันนี้ มีการ ลุกหลามและมีความสลับซับซ้อน และรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลต่อศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เพราะ เหตุว่ามนุษย์นั้นไม่อาจนำมาทำการซื้อขายให้เป็นสินค้า ที่จะทำการซื้อขายกันได้โดยปกติ แม้แต่มี การยินยอมให้มีการค้าประเวณี เพื่อการค้า ย่อมจะส่งผลให้เกิดปัญหาในเรื่องการลักพาตัว ปัญหา อาชญากรรม ก็จะมีปริมาณมากขึ้นและจะส่งผลต่อปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ข้ามชาติได้ และในประเทศไทยก็จะมีกรลักลอบค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณีอย่างมากที่ไม่ใช่เฉพาะกรณีการ บังคับ ขู่เชิญ ให้ค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณีเท่านั้น แต่จะมีกรณีการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี กรณีที่มีการตกลงเสนอซื้อและเสนอขายของตนเอง และผู้อื่นเพื่อการค้าประเวณี ตามมาอีกด้วย

2. ข้อค้นพบ

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ของประเทศไทย ปัญหาการบังคับใช้และจุดบกพร่อง ของกฎหมาย จากการศึกษาวิจัยพบว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ ได้กำหนดลักษณะของการประเวณี เป็นการค้ำมนุษย์ด้วย ในกรณีที่มีการบังคับ ขู่เชิญให้กระทำ เป็นการใช้กฎหมายไม่ครอบคลุมถึง กรณี ที่การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ในลักษณะที่อาศัยความยินยอมของผู้ค้าประเวณี เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากการค้าประเวณี ของตนเองหรือผู้อื่น เนื่องจากการกระทำความผิดฐาน ค้ำมนุษย์เพื่อค้าประเวณี มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับความผิดตามกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งความผิด ในทางอาญา ในเรื่องของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ด้วยกฎหมายนั้น เป็นองค์ประกอบ

ความผิดฐานค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณีด้วย ได้แก่ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 การเอาคนลงเป็นทาส จะเป็น ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ในหมวดความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ การแสวงหาประโยชน์โดย มิชอบจากการนำคนมาขอทาน เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.2559 การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยการค้าอวัยวะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมาย อาญา การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยการบังคับใช้แรงงานเยี่ยงทาสหรือการบริการ เป็นความผิดตาม พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 และการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ถ้ามีคนต่างด้าวเข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำความผิด หรือผู้เสียหาย เป็นความผิดตาม พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กรณีที่มีการกระทำต่อเด็ก หรือผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 การกระทำความผิดฐานค้ำ มนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เป็นความผิดที่เกี่ยวกับกฎหมายอื่นๆ หลายฉบับ เป็นการกระทำความผิดเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ผู้กระทำความผิดจะต้องถูกลงตามกฎหมายที่เป็นบทหนัก ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ถ้าหากความผิดตามกฎหมายฉบับอื่น มีฐานความผิดความผิดฐานค้ำมนุษย์เพื่อการค้าประเวณี การเป็นธุระจัดหาบุคคลค้าประเวณี เพื่อ สนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหาเพื่อการอนาจาร กฎหมายมุ่งบังคับแก่ผู้กระทำความผิดที่ แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เป็นธุระจัดหาหญิงไปเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาจารหรือเพื่อให้กระทำการค้าประเวณี ไม่ว่าจะการเป็นธุระจัดหาจะกระทำขึ้น โดยวิธีการใดในส่วนกฎหมายฉบับอื่นๆ ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติการคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 เป็นบทที่ใช้เพื่อเป็นการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

ส่วนปัญหาการบังคับใช้ช่องว่าง ของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในประเทศไทย จากการศึกษ จากตำรากฎหมาย วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ เอกสารออนไลน์ และวิทยานิพนธ์ จากห้องสมุดต่างๆ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศพบว่า ประเทศไทย มีกฎหมายที่บังคับใช้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี หลายฉบับ ซึ่งมีจุดเด่น คือ มีกฎหมายครอบคลุมการกระทำทุกอย่างที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ แต่ก็จะมีจุดด้อย คือ แม้กฎหมายแต่ละฉบับจะมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่เป็นการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี นั้น เจ้าหน้าที่ผู้ที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย ในแต่ละฉบับ เป็นเจ้าหน้าที่ของ

หน่วยงานแต่ละที่กัน มีทั้ง เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ความมั่นคงของมนุษย์ เจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานตรวจแรงงาน พนักงานของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาที่เกิดจากการมีบทกฎหมายหลายฉบับ ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการประสานความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงาน ขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ทำให้มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานแต่ละหน่วยงาน

ปัญหาหนึ่งที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี แม้ประเทศไทยจะมีความเข้มแข็งในการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ได้ดีเพียงใดก็ตาม หากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เมียนมาร์ กัมพูชา และลาว มีการลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย เพราะประเทศไทยมีสภาพเศรษฐกิจและช่องทางในการทำงานมากกว่า การเคลื่อนย้ายแรงงานเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น การกวาดขันด้านแบบพิธีการเข้าประเทศ ทำให้เกิดปัญหาการลักลอบเข้าเมือง ทำให้ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ก่อให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในประเทศไทย ปัญหาด้านการปฏิบัติต่อเหยื่อหรือผู้เสียหายคือ เหยื่อที่เข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ไม่เข้าใจว่าตัวเองเป็นผู้เสียหายหรือแรงงานที่ถูกบังคับใช้แรงงาน ยังไม่เข้าใจว่าตัวเองคือผู้เสียหาย ทั้งบางกรณีเหยื่อจากการค้าประเวณี เข้ามาสู่กระบวนการค้ามนุษย์โดยสมัครใจ บางกรณีมาจากครอบครัวที่บังคับให้ทำ มีการประกอบกิจการอื่นปกปิดการค้าประเวณี ตัวเหยื่อไม่คิดว่าตนเองเป็นเหยื่อ จะปฏิเสธความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ ไม่ยอมเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู ดังนั้น ในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ต่อเหยื่อ จึงควรมีทัศนคติที่ดี ตระหนักกว่าเป็นเหยื่อไม่ใช่ผู้กระทำผิดหรืออาชญากร ต้องมีมาตรการพิเศษสำหรับการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ผลกระทบทางร่างกาย จิตใจ และสังคมที่เหยื่อการค้ามนุษย์ที่เป็นเด็กได้รับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากการถูกแสวงหาประโยชน์เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้เสียหายเหล่านี้ต้องได้รับการปฏิบัติที่แยกออกจากเหยื่อการค้ามนุษย์ที่เป็นผู้ใหญ่

ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ต้องมีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการต่อต้านการค้ามนุษย์ มีการทำงานอย่างมืออาชีพ มีความรู้ มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เสียหาย มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในประเทศไทย เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน อาจมีการทำงานซ้ำซ้อนกัน ก็ควรมีการประสานงาน แจ้งข่าวสาร และมอบหมาย แบ่งหน้าที่ที่ชัดเจน เพื่อความรวดเร็วในการทำงาน ไม่เกิดผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในคดี เมื่อการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี มีการกระทำที่เป็นขบวนการ การประสานความร่วมมือ และแจ้งข่าว จึงเป็นสิ่งสำคัญในการป้องกันและปราบปรามตัวบทกฎหมายก็ควรมีความชัดเจน และมีบทลงโทษหนักแต่กรณีเจ้าหน้าที่ที่ทุจริต แสวงหา

ผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ แต่การลงโทษ บทหนักตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ยังไม่เข้มข้นเพียงพอ ควรเป็นการดำเนินคดีเจ้าหน้าที่ที่ทุจริตเข้ามาเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ด้วย แต่ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.2559 กลับไม่ให้คดีค้ามนุษย์ ครอบคลุมไปถึงคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนที่เจ้าหน้าที่ทุจริตก็ควรให้อยู่ในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ไปในคราวเดียวกัน และเป็นคดีเดียวกัน

ในด้านของบทกฎหมายที่บังคับใช้นั้น ให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติให้มีความรู้เชี่ยวชาญ²³⁶ เพื่อให้สามารถรวบรวมพยานหลักฐานในคดีค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีให้ครอบคลุมอย่างถูกต้องใน การป้องกันและปราบปรามให้รวมไปถึงการดำเนินคดีที่รวดเร็ว การคุ้มครองพยานบุคคล ตลอดไปจนถึงการยึดทรัพย์ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และครอบคลุมไปถึงการกระทำความผิดซ้ำ เพื่อป้องกันมิให้กลับเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี อีก และหากเจ้าหน้าที่รัฐทุจริตคอร์รัปชัน ควรจะให้รับที่หนัก และที่กฎหมายเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี มีกฎหมายหลายฉบับมีพระราชบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมากมาย เกิดปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้ ทั้งบทบัญญัติต่างๆ ของกฎหมายแต่ละฉบับปะปนกันอยู่ในลักษณะของความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2562 เป็นบทบัญญัติที่ขยายความการกระทำเพื่อให้เข้าองค์ประกอบความผิดฐานค้ามนุษย์และมีการอธิบายความของ คำว่า แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ในหลายลักษณะ รวมถึง ต้องมีบทนิยามขยายถึงของการบังคับใช้แรงงานหรือบริการอีกว่า การกระทำใดเข้าข่ายเป็นการค้ามนุษย์เพื่อบังคับใช้แรงงานหรือบริการ อันจะเป็นมูลเหตุจูงใจของการแสวงหาประโยชน์ ซึ่งเมื่อประกอบกับการกระทำตามมาตรา 6 จะเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ เป็นการนิยามที่ต้องมีการตีความ เป็นความซับซ้อนของบทบัญญัติดังกล่าว ทำให้เกิดความไม่เข้าใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ เกิดปัญหาในการบังคับใช้ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์เอกสาร พบว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 14 ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้เสียหายในความผิดฐานเข้ามาออกไปโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12 และความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ปลอมหรือใช้หนังสือเดินทางปลอม ซึ่ง

²³⁶ ลาวณิช ทัศนศิลป์กุล และคณะ โครงการ “การศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ ตะวันออก – ตะวันตก, เหนือ – ใต้ (EWEC – NSEC – SEC)” รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (พ.ศ.2561 หน้า 137

เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หากแต่จะมีการหากจะดำเนินคดีกับเหยื่อจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งในทางปฏิบัติได้ยาก เนื่องจากว่า ผู้ที่เสียหายจากการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี แต่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและเป็นผู้กระทำความผิด รวมถึงการใช้เอกสารปลอม อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ย่อมต้องได้รับโทษตามกฎหมาย เมื่อผู้เสียหายไม่ถูกดำเนินคดี คนต่างด้าวเหล่านี้ก็จะลักลอบเข้าเมือง กรณีดังกล่าวไม่อาจจะทำให้การค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีของคนต่างด้าวในประเทศไทยหมดไปได้ จึงไม่สามารถตัดวงจรการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีได้หมดสิ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

3.1.1 ปัญหาจากแนวนโยบายของรัฐ ที่มีการสนับสนุนการท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น พัทยา หรือภูเก็ต ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดชาวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในประเทศได้ ทำให้รัฐมีรายได้เข้าประเทศ ซึ่งชาวต่างชาติทราบกันดีว่ามีสถานบริการที่มีการค้าบริการทางเพศ จึงเป็นการทำให้เหมือนรัฐสนับสนุนให้มีการค้าประเวณีหรือการค้าบริการอยู่เป็นนัยๆ และการจัดตั้งบริษัท จัดหางานที่ส่งคนไปทำงานไปต่างประเทศ โดยอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐ แต่ก็มีมีการลักลอบส่งออกผู้หญิงไปค้าประเวณีซึ่งก็กลายเป็นการค้าประเวณีข้ามชาติในที่สุด

3.1.2 ให้ความรู้ให้ประชาชนตามแนวเขตช่องทางธรรมชาติ สอดส่องดูแล เพิ่มบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ตรวจตราให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3.1.3 รัฐบาลจะต้องไม่มีแนวนโยบาย กระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการวางแนวนโยบาย ที่เป็นการกระตุ้นให้มีการท่องเที่ยวที่เป็น การเอื้อประโยชน์ต่อการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี และเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกฝ่ายที่รับผิดชอบ ให้ความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกันในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงานส่วนกลาง หรือส่วนท้องถิ่น ทุกภาคส่วนจะต้องให้ความร่วมมือและประสานงานกัน

3.1.4 หน่วยงานของ เพิ่มจำนวนบุคลากร เพื่อให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ และอบรม เพื่อให้มีองค์ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในเรื่องการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี และมีบทลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำการอันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่และคอร์รัปชันในการดำเนินคดีค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี

3.1.5 ฝึกรบ และส่งเสริมอาชีพแก่บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี เพื่อให้มีงานทำมีรายได้ ไม่หวนกลับไปค้าประเวณีอีก และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมของคนบางท้องถิ่นให้รู้จักรักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตน²³⁷

3.2 ข้อเสนอแนะทางด้านกฎหมาย

เนื่องจากประเทศไทยมีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการค้าประเวณี คือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีโดยตรง หากจะมีการบัญญัติกฎหมายฉบับใหม่ขึ้นมาอีกจะเป็นการใช้กฎหมายที่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น เพราะมีกฎหมายในเรื่องเดียวกันหลายฉบับเหมือนเช่นทุกวันนี้ ซึ่งหลักและเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 นั้น เนื่องจาก พระราชบัญญัติดังกล่าว ประกาศใช้มานานแล้วมีความล้าหลัง ไม่สามารถบังคับได้ในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่เกี่ยวกับมีบทนิยามตามมาตรา 4 ไม่ครอบคลุม มีเนื้อหาสาระในมาตรา 5 ไม่ชัดเจนและมีบทลงโทษในอัตราโทษตามมาตรา 6, 7, 8, 9, 10, 11 และ 12 ที่ต่ำยังไม่เหมาะสม หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ขึ้นใหม่จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ดังนี้

²³⁷ ลาวณิช ถนัดศิลป์กุล และคณะ โครงการ “การศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ ตะวันออก – ตะวันตก, เหนือ – ใต้ (EWEC – NSEC – SEC)” รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ พ.ศ.2561 หน้า 139

ตารางที่ 5.1 ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การค้าประเวณี พ.ศ.2539

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับเดิม)	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
<p>มาตรา 4 “การค้าประเวณี” หมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ</p> <p>“สถานการค้าประเวณี” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เพื่อการค้าประเวณี หรือยอมให้มีการค้าประเวณี และให้หมายความรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลอื่นเพื่อกระทำการค้าประเวณีด้วย</p> <p>“สถานแรกรับ” หมายความว่า สถานที่ที่ทางราชการจัดให้มีขึ้น หรือสถานที่ที่มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อรับผู้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพไว้เป็นการชั่วคราวเพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมสำหรับแต่ละบุคคล</p>	<p>มาตรา 4/1 เพิ่มบทนิยาม</p> <p>“การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุ หรือสื่อลามกอนาจาร การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการทุจริต บุคคลไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม</p> <p>“การค้ามนุษย์เพื่อมนุษย์” หมายความว่า การนำมนุษย์มาขายเพื่อเป็นสินค้าเพื่อให้ค้าประเวณี โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ</p> <p>“การค้ามนุษย์เพื่อมนุษย์” หมายความว่า การนำมนุษย์มาขายเพื่อเป็นสินค้าเพื่อให้ค้าประเวณี โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ</p> <p>“การค้ามนุษย์เพื่อมนุษย์” หมายความว่า การนำมนุษย์มาขายเพื่อเป็นสินค้าเพื่อให้ค้าประเวณี โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ</p>

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 4 เนื้อหาสาระมาตรา 4/1 แก้ไขเพิ่มเติมโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับเดิม)	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
<p>มาตรา 4 (ต่อ)</p> <p>“สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ” หมายความว่า สถานที่ที่ทางราชการจัดให้มีขึ้น หรือสถานที่ที่มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นจัดตั้งขึ้นเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพและพัฒนาอาชีพแก่ผู้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ หรือกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี</p> <p>“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ</p> <p>“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์</p> <p>“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p>	-
<p>ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์ โดยผู้เขียนจาก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 4 เนื้อหาสาระมาตรา 4/1 แก้ไขเพิ่มเติมโดยผู้วิจัย</p>	

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับเดิม)	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
<p>มาตรา 5 ผู้ใดเข้าติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับบุคคลตามถนนหรือสาธารณะสถาน หรือกระทำการดังกล่าวในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและน่าอัปยศหรือเป็นที่เดือนร้อนรำคาญแก่สาธารณชน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท</p> <p>เนื่องจากบุคคลในมาตรา 5 เดิมนั้น เป็นผู้ก่อให้เกิดการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี จึงเห็นควรแก้ไขเนื้อหาสาระ โดยยกเลิกมาตรา 5 ทั้งหมด ดังนี้</p>	<p>มาตรา 5 ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) เป็นธุระจัดหา ซื่อขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด หน่วยงาน กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลัง บังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ ใช้อำนาจครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อย ทางร่างกาย จิตใจ การศึกษา หรือทางอื่นใดโดยมิชอบ ขู่เข็ญว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมายโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากผู้ที่ถูกดูแล เพื่อให้ทำการค้าประเวณี</p> <p>(2) เป็นธุระจัดหา ซื่อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด หน่วยงาน กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับบุคคลนั้นไว้เพื่อการค้าประเวณี</p>
<p>มาตรา 6 ผู้ใดเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>มาตรา 6 ผู้ใดเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณี ของตนเองหรือของบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 40,000 บาท</p>

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับเดิม)	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
มาตรา 6 (ต่อ) ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำเพราะถูกบังคับ หรือตกอยู่ภายใต้อำนาจซึ่งไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ ผู้กระทำไม่มีความผิด	-
มาตรา 7 ผู้ใดโฆษณาหรือรับโฆษณา ซักชวน หรือแนะนำด้วยเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือกระทำให้แพร่หลายด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะ ในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องหรือการติดต่อเพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 7 ผู้ใดโฆษณา หรือรับโฆษณา ซักชวน หรือแนะนำ ด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือกระทำให้แพร่หลายด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้อง หรือติดต่อบุคคลเพื่อการค้าประเวณี ของตนเองหรือของบุคคลอื่น ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับ 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 5,6 และ มาตรา 7 เนื้อหาสาระตามมาตรา 8 แก้ไขเพิ่มเติมโดยผู้วิจัย เนื้อหาสาระตามมาตรา 6 แก้ไขเพิ่มเติมโดยผู้วิจัย เนื้อหาสาระตามมาตรา 7 แก้ไขเพิ่มเติมโดยผู้วิจัย	

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับเดิม)	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
มาตรา 8 ผู้ใดกระทำชำเราหรือกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีในสถานการค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท	มาตรา 8 ผู้ใดกระทำชำเราหรือกระทำอื่นใด เพื่อสำเร็จความใคร่ ขอดตนเองหรือบุคคลอื่น ต่อเด็กที่มีอายุเกินกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุก 4 ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 80,000 ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกิน สิบห้าปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึง หนึ่งแสนสองหมื่นบาท	ถ้าการกระทำตามวรรค 1 เป็นการกระทำต่อเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 7 ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 400,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อคู่สมรสของตน โดย มิใช่เพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ผู้กระทำไม่มีความผิด	ถ้าการกระทำนั้นกระทำต่อบุคคลอื่นนอกเหนือจากวรรค 1 และ วรรค 2 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
	ถ้าการกระทำตามวรรค 1 วรรค 2 วรรค 3 เป็นการกระทำต่อคู่สมรสของตน โดยมิใช่เพื่อสำเร็จความใคร่ของบุคคลอื่น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 8

เนื้อหาสาระตามมาตรา 8 แก้ไขเพิ่มเติมโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับเดิม)	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
<p>มาตรา 9 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพา ไปซึ่งบุคคลใด เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีแม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ ว่า การกระทำต่างๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ ห้าหมื่นบาทถึงสองแสนบาท</p>	<p>มาตรา 9 (ใหม่) ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป ชักพาไป ซึ่ง บุคคลอื่นเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี แม้ บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม ไม่ว่าจะกระทำต่างๆ อัน ประกอบเป็นความผิดนั้นได้กระทำภายในหรือนอก ราชอาณาจักร ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 400,000 บาท</p>
<p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุ กว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสน บาทถึงสามแสนบาท</p>	<p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรค 1 เป็นการ กระทำแก่เด็กอายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกิน สิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษ 7 ปี ถึง 20 ปี และปรับ 140,000 บาท ถึง 400,000 บาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต</p>
<p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุ ยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบ ปี และปรับ ตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท</p>	<p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรค 1 เป็นการ กระทำแก่เด็กอายุไม่เกสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปี ถึง 20 ปี ปรับ 200,000 บาท ถึง 400,000 บาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต</p>
<p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้ อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้ อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืน ใจด้วยประการใดๆ ผู้กระทำต้องระวางโทษ หนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม หนึ่งในสาม แล้วแต่กรณี</p>	<p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรค 1 วรรค 2 วรรค 3 เป็นการกระทำโดยใช้กลอุบาย หลอกลวง ชู เชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลอง ธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใดๆ ผู้กระทำ ความผิดต้องระวางโทษ</p>

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 9

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับเดิม)	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
<p>มาตรา 9 (ต่อ)</p> <p>ผู้ใดเพื่อให้มีการกระทำการค้าประเวณี รับตัวบุคคลซึ่งตนรู้ว่าผู้จัดหา ล่องไป หรือชักพาไปตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ แล้วแต่กรณี</p>	<p>มาตรา 9 (ต่อ)</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรค 1 วรรค 2 วรรค 3 เป็นการกระทำโดยใช้กลอุบาย หลอกลวง ชูเกียรติ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใดๆ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ ในวรรค 1 วรรค 2 และวรรค 3 หนึ่งในสามแล้วแต่กรณี</p> <p>ผู้ใดเพื่อให้มีการกระทำการค้าประเวณี รับตัวบุคคลซึ่งตนรู้ว่าผู้จัดหา ล่องไป หรือชักพาไปตามวรรค 1 วรรค 2 วรรค 3 และวรรค 4 หรือให้การสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ใน วรรค 1 วรรค 2 วรรค 3 และวรรค 4 แล้วแต่กรณี</p>
<p>มาตรา 10 ผู้ใดเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของบุคคลซึ่งมีอายุยังไม่เกินสิบแปดปี ฐานกระทำความผิดตามมาตรา 9 วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ ต่อผู้อยู่ในความปกครองของตน และมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท</p>	<p>มาตรา 10 ผู้ใดเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของบุคคลซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี ฐานกระทำความผิดตามมาตรา 9 วรรค 2 วรรค 3 และ วรรค 4 ต่อผู้อยู่ในความปกครองของตน และมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่ได้บัญญัติไว้เกี่ยวกับความผิดนั้นๆ หนึ่งใน สาม</p>
ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก	
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 9	
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 10	
เนื้อหาสาระตามมาตรา 9,10 แก้ไขเพิ่มเติม โดยผู้วิจัย	

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับเดิม)	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
มาตรา 11 ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท	มาตรา 11 (ใหม่) ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 400,000 บาท
ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีบุคคลซึ่งมีอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท	ถ้ากิจการ หรือสถานการค้าประเวณีตามวรรค 1 มีบุคคลซึ่งอายุกว่า 15 ปี แต่ยังไม่เกิน 18 ปี ทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 7 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 140,000 บาท ถึง 400,000 บาท หรือจำคุกตลอดชีวิต
ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท	

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 11

เนื้อหาสาระตามมาตรา 11 แก้ไขเพิ่มเติมโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับเดิม)	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
	<p>มาตรา 11 (ต่อ)</p> <p>ถ้ากิจการ หรือสถานการณการค้าประเวณี ตามวรรค 1 มีบุคคลซึ่งอายุไม่เกิน 15 ปี ทำการค้าประเวณี อยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ 10 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 บาท ถึง 400,000 บาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต</p>
<p>มาตรา 12 ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว กักขัง กระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย หรือทำร้ายร่างกาย หรือขู่เข็ญด้วยประการใดๆว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่น เพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท</p>	<p>มาตรา 12 ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว กักขัง กระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย หรือทำร้ายร่างกาย หรือขู่เข็ญด้วยประการใดๆว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่น เพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการค้าประเวณี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ 10 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 บาท ถึง 400,000 บาท</p>

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 12

เนื้อหาสาระตามมาตรา 12 แก้ไขเพิ่มเติมโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

พระราชบัญญัติ ป้องกันและ ปราบปรามการ ค้าประเวณี พ . ศ . 2539 (ฉบับเดิม)	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
มาตรา 12 (ต่อ)	มาตรา 12 (ต่อ)
ถ้าการ กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ ผู้ถูกระทำ	ถ้าการกระทำตามวรรค 1 เป็นเหตุให้ผู้กระทำ (1) ได้รับความอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ บาท หรือจำคุกตลอดชีวิต (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต ถ้าผู้สนับสนุนกระทำความผิดตาม วรรค 1 หรือ วรรค 2 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุก (1) วรรค 2 แล้วแต่กรณี
ได้รับอันตราย สาหัส ผู้กระทำ ต้องระวางโทษ จำคุกตลอด ชีวิต	ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนให้มีการกระทำความผิด ตามวรรค 1 เป็นพนักงานฝ่าย พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับ หรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้กระ จำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต
(2) ถึง แก่ความตาย ผู้กระทำความ ต้องระวางโทษ ประหารชีวิต หรือจำคุก ตลอดชีวิต	
ผู้ใด สนับสนุนใน การกระทำ	

ความผิดตาม
วรรคหนึ่งหรือ
วรรคสองต้อง
ระวางโทษ
ตามที่บัญญัติ
ไว้ในวรรค
หนึ่งหรือวรรค
สอง แล้วแต่
กรณี

ถ้า ๑
ผู้กระทำ
ความผิดหรือ
ผู้สนับสนุน
การกระทำ
ความผิดตาม
วรรคหนึ่งเป็น
พนักงานฝ่าย
ปกครองหรือ
ตำรวจ หรือ
พนักงาน
เจ้าหน้าที่ หรือ
เจ้าหน้าที่ใน
สถานแรกรับ
หรือสถาน
คุ้มครองและ
พัฒนาอาชีพ
ตาม
พระราชบัญญัติ
นี้ ผู้กระทำต้อง
ระวางโทษ

จำคุกตั้งแต่สิบ
ห้าปีถึงยี่สิบปี
และปรับตั้งแต่
สามแสนบาท
ถึงสี่แสนบาท

ที่มา : ศึกษาวิเคราะห์โดยผู้เขียนจาก

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 12

เนื้อหาสาระตามมาตรา 12 แก้ไขเพิ่มเติมโดยผู้วิจัย

นอกเหนือจากที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้ มาตราอื่นๆ ยังคงเดิมทุกประการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กอบกุล ราชนาคร. (2558). การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีและการค้าหญิง. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- _____. (2538). “การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีและการค้าหญิง” กรุงเทพฯ มูลนิธิผู้หญิง.
- กิตติศักดิ์ เจริญสิทธิประเสริฐและคณะ. (2558). “โครงการวิจัยเรื่อง “การค้าประเวณีหญิงจากประเทศในแถบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในประเทศไทย”(Modern Slavery: Inside the business of sex trade of GMS women entering into Thailand) สมาคมรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิตติชนทัต เลอวงส์รัตน์. (2550). “การป้องกันปราบปรามการค้าประเวณีในประเทศไทย” (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ ซี, แอนด์เอสพริ้นติ้ง.
- คณิต ฒ นคร. (2547). “กฎหมายอาญาทั่วไป” (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน
- _____. (2537). “กฎหมายอาญาภาคความผิด” (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตติ ดิงสภักดิ์. (2546). “กฎหมายอาญาภาค 1” (พิมพ์ครั้งที่ 10) กรุงเทพฯ เนติบัณฑิตยสภา.
- เฉลิมพล สัตถาภรณ์. (2508). ปัญหาโสเภณีในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชนกพล สกลผดุงเขตต์. (2545). การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก : ศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชุติมา จันทิโร และคณะ(2540), “การค้าหญิง: ภาวะสิทธิสังคมไทย” กรุงเทพฯ (พิมพ์ครั้งที่ 2) สำนักพิมพ์ผู้หญิง.
- ชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์. (2551). ธุรกิจนอกระบบ: ศึกษากรณีการค้าบริการทางเพศในสังคมไทย. (ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- ณัชชาวิทย์ ประทีปชนวงศ์. (2556). *ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551: ศึกษากรณี การปลูกถ่ายอวัยวะและการค้าอวัยวะมนุษย์* (การศึกษา ค้นคว้าอิสระนิติศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ทศพร มุรัตน์. (2546). *ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายในความคิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีทาง อินเทอร์เน็ต* (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2544). “หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด” (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ชนศว กายธีรานนท์. (2561). “ถึงเวลาที่รัฐธรรมนูญไทย จะเพิ่มพื้นที่ให้แต่ละกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ”. ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย.
- ชานินทร์ กรัยวิเชียร. (2543). “ภาษากฎหมาย”, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร
- ธีรนาถ กาญจนอักษร. (2527). *ปัญหาและสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบต่อการค้าหญิง* : *ปัญหาการค้าหญิงและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหา* (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นัฐธิญา บุญอาพัทธ์เจริญ. (2539). *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นโสเภณี: กรณีศึกษาหญิง ในสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- นัยนา เกิดวิชัย และคณะ. (2560). *การวิเคราะห์กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ*, รายงานวิจัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- ประวิทย์ ร้อยแก้ว. (2548, 15-19 สิงหาคม). เรื่อง “การค้ามนุษย์” เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้ปฏิบัติงานเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ วันที่ 15-19 สิงหาคม 2548 ณ โรงแรมศรีริเวอร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
- ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ประมวลกฎหมายอาญา.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560.

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562

(พระราชบัญญัติฉบับที่ 2, 3 และ 4 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและ
ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551.)

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. 2559.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539.

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522.

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546.

พงษ์ธร สำราญ. (2552). รายงานการวิจัย “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถาน
บริการ อาบ อบ นวด”. กรุงเทพฯ.

พงษ์ธร สำราญ. (2549). “รายงานการวิจัยเรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถาน
บริการ อาบ อบ นวด” (Legal Problems Concerning the Prostitution in Massage
Parlour มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

พันธุ์ทิพย์ กาญจนะ และจิตรา สายสุนท. (2550). “แนวคิดทั่วไปการนิยามสิทธิมนุษยชน” คณะ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ.

พงษ์นคร นครสันติภาพ, “บทบาทของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองด้านการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์,”
European Union,

[http://eeas.europa.eu/delegations/thailand/documents/thailande_eu_coop/14_
forced_labour_by_police_lieutenant_colonel_pongnakorn_nakornsantipap_th.pdf](http://eeas.europa.eu/delegations/thailand/documents/thailande_eu_coop/14_forced_labour_by_police_lieutenant_colonel_pongnakorn_nakornsantipap_th.pdf)
สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2564).

ยศ สันตสมบัติ. (2535). “แม่หญิงลีขายตัว ชุมชนและการค้าประเวณีในสังคมไทย”, (พิมพ์ครั้งที่ 2)
กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

เขวลักษณ์ เจียรสุนทรากิจ. (2549). *มาตรการกฎหมายในการเยียวยาหญิงผู้เสียหายที่เป็นคนต่าง
ค้ำจากการบังคับ ค้าประเวณี* (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

รายงานการวิจัย. (2006). “Trafficking in person : Global Patterns : The United Nations Office on
Drugs and Crime” The United Nations Office on Drugs and Crime UNODC

รายงานการค้ามนุษย์ประจำปี สถานทูตสหรัฐอเมริกา กรุงเทพฯ ประเทศไทย พ.ศ.2552 ถึง
พ.ศ. 2557.

- รายงาน นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
(พ.ศ. 2554-2559) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ศูนย์
ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ (ศปค.แห่งชาติ).
- ลาวัญย์ ถนัดศิลป์กุล และคณะรายงานการวิจัย. (2561). “การศึกษาวิเคราะห์และแนวทางใน
การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจ
ตะวันออก-ตะวันตก, เหนือ – ใต้ (EWEC – NSEC – SEC)”.
- วัชรพล ประสารราชกิจ. (2554). “อาชญากรรมข้ามชาติและการบังคับใช้กฎหมายในความรับผิดชอบ
ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ” ในพรสวรรค์ วัฒนางกูรบรรณาธิการปัญหาอาชญากรรมข้าม
ชาติและนโยบายความมั่นคง มุมมองไทย ยุโรป และนานาชาติ กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วันชัย รุจนวงศ์. (6 มีนาคม 2548). “ฟอรัมกรอาชญากรรม มะเร็งร้ายของสังคม”, กรุงเทพฯ มติชน
วีระพงษ์ บุญโญภาส. (2554). “ยุโรปกับนโยบายความมั่นคง : อาชญากรรมข้ามชาติทางเศรษฐกิจ”
ในพรสวรรค์วัฒนางกูรบรรณาธิการปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและนโยบายความ
มั่นคง มุมมองไทย ยุโรป และนานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรายุทธ ยะหะกร. (2558,กรกฎาคม – ธันวาคม). ปีที่ 5 “การค้ามนุษย์ในประเทศไทย
(Human trafficking in Thailand,” วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม.
สหชน รัตนไพจิตร. (2527). *ความประสงค์ของการลงโทษอาญา : ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้
กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา* (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สมศักดิ์ ตั้งคณาพร. (19 มิถุนายน 2563). “ค้าประเวณี” ลือออนไลน์.
- สุจิรา เชื่อมไพบูลย์. (2560). *การค้าประเวณี โดยชอบด้วยกฎหมาย* (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด, www.caht.ago.go.th/index.php/1 สืบค้นเมื่อวันที่ 1
กรกฎาคม 2561.
- สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. (2558). *โครงการศึกษาการบังคับใช้กฎหมายภาค
ความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับเจ้าพนักงานและการค้ามนุษย์*.
- สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก. (2556). *มาตรฐานการดำเนินงานสถานคุ้มครอง
และ พัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์*.

- สำนักงานเพื่อการตรวจสอบและต่อสู้กับการค้ามนุษย์ สถานทูตสหรัฐอเมริกา. รายงานสถานการณ์การค้า มนุษย์ประจำปี พ.ศ.2558. เข้าถึงได้จาก <http://thai.bangkok.usembassy.gov/tipthai report 15-t.html>, 2558.
- สุชาติ ทวีสิทธิ์. (2556). “สถานะของประเทศไทยเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์.” ประชากรและการพัฒนา.
- เสาวนีย์ เตชะไพฑูริย์. (2551). งานเอกสารวิชาการหลักสูตร ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง “การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์: ศึกษากรณีส่งหญิงไทยไปค้าประเวณียังต่างประเทศ”, วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม (บ.ย.ส.) รุ่น 11.
- แสงจันทร์ มาน้อย. (2557). “การดำเนินงานของประเทศไทยในการต่อต้านการค้ามนุษย์”, สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2551). หลักกฎหมายอาญา (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- โสภณ รัตนกร. (2542). ความผิดฐานดำรงชีพด้วยรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี.สัมมนาทางวิชาการอาชญากรรมค้าหญิง ค้าเด็กกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรทัย จุลสุวรรณรักษ์. (2550). การค้ามนุษย์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อริสรา ยอดดำเนิน. (2551). ปัญหาการค้ามนุษย์: ศึกษากรณีการค้าหญิง และเด็กต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย โดยการบังคับใช้แรงงานในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อาชญากรรมข่าว MGR ONLINE “รวบแล้วแม่เล้าปู นำลูกสาวของตัวเองขายบริการที่ วิทู อาบอบ นวด” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2563.
- องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์. (2548). “การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ประเทศไทย.
- องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น. (2552). การค้ามนุษย์และบทบาททิมสหวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- อนุสรณ์ อินบุตร. (2553). แนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กรณีศึกษาแรงงานภาคประมงทะเล (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อักรพล บุญโยชัยภูมภ์. (2561). “การศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี ที่มีลักษณะเป็นการค้ามนุษย์ ในประเทศไทย”, รายงานการวิจัย กรมสอบสวนคดีพิเศษ.
- อัญชลี พิณีจรรย์ธรรม. (2544). การค้าประเวณี: กรณีศึกษานักเรียนหญิงในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- อำนาจ เนตยสภา. (2552). “แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์” วารสารวิชาการนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อุทิศ แสนโกศิก. (2525). “กฎหมายอาญาภาค 1” ศูนย์บริการเอกสาร และวิชาการ กองวิชาการ กรมอัยการ พระนคร. _____ . (2513). วัตถุประสงค์ของการลงโทษ. บทบัณฑิตย. ฉบับที่ 27/2, 271-299.
- Criminology .(1996). Totowa of Prostitution. London:Macgibbon and Kee.
- Criminology. (2012). Totowa of Prostitution,London:Macgibbon and Kee.
- Henriques.Fernando. (1961). Feminist.
- <https://prostitution.procon.org/us-federal-and-state-prostitution-laws-and-related-Punishments,2017> สืบค้น เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2562.
- http://www.mol.go.th/content/muman_trafficking. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2563.
- <http://www.thaibiz.net/th/news16424/170> สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2562.
- http://www.mol.go.th/content/muman_trafficking “กระทรวงแรงงาน” สืบค้นจากวันที่ 6 มกราคม 2563.
- <http://www.thaibiz.net/th/news16424/170> “ศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์” ซึ่งช่องทางสร้างโอกาสเพื่อเอกชนไทย” สืบค้นเมื่อ, วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2563.
- <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/5819> .”ไทยกับการค้ามนุษย์” (2552-2557) สืบค้นคืน เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2563.
- <https://en.oxforddictionaries.com/definition/prostitute> สืบค้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2563.
- <https://th.usembassy.gov/th/our-relationship-th/official-reports-th/2016-trafficking-persons-report-thailand-th/> สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2563.
- <https://en.oxforddictionaries.com/definition/prostitute>.
- <https://th.usembassy.gov/th/our-relationship-th/official-reports-th/2016-trafficking-persons-report-thailand-th>.
- US Federal and State Prostitution Laws and Related punishments, Retrieved on 6 November 2017.
- US Federal and State Prostitution Laws and Related punishments, Retrieved on 20 November 2018.
- WanjikuKaime-Atterhog,Ard-Am,andChanyaSethapu.(n.d.),(2002) “Child Prostitution in Thailand: a documentary assessment”.
- Wanjiku Kaime-Atterhog,Ard-Am,and Chanya Sethapu.(n.d.) Child Prostitution in Thailand: a documentary assessment. 2009.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศูนย์วิจัยวรรณกรรมราชภัฏ

ภาคผนวก ก

พิธีสารเลือกรับ เรื่อง การขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก

พิธีสารเลือกรับ เรื่อง การขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก

The Sale of Children, Child Prostitution, and Child Pornography

พิธีสารฉบับนี้เป็นพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 32 34 และ 35 ซึ่งว่าด้วยการแสวงประโยชน์จากเด็กทางเศรษฐกิจและทางเพศ มีสาระประกอบด้วยข้อบท 17 ข้อ โดยมีหลักการที่มุ่งการคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ทางเพศ และพัฒนาการทางร่างกายและจิตวิญญาณของเด็ก รายละเอียดโดยสรุปมีดังนี้

ข้อ 1 - 3 ว่าด้วยการห้ามให้มีและกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาสำหรับการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก และได้ให้คำนิยามไว้ ดังนี้

(1) การขายเด็ก หมายถึง การกระทำที่เด็กถูกส่งมอบโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลไปยังอีกบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์

(2) การค้าประเวณีเด็ก หมายถึง การใช้เด็กในกิจกรรมทางเพศ เพื่อค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์

(3) สื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก หมายถึง การนำเสนอกิจกรรมทางเพศหรือส่วนใดในทางเพศของเด็กจากตัวตนจริงหรือการทำจำลองเพื่อจุดประสงค์ในทางเพศ

ข้อ 4 - 6 ว่าด้วยมาตรการในการกำหนดเขตอำนาจความผิด การส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการสืบสวน สอบสวนหรือกระบวนการทางอาญา ซึ่งรัฐภาคีต้องดำเนินการตามสนธิสัญญาหรือความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือที่มีอยู่ระหว่างกัน ในกรณีที่ไม่มีสนธิสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว รัฐภาคีต้องดำเนินการให้รัฐภาคีอีกรัฐหนึ่งให้การช่วยเหลือ โดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศของตน

ข้อ 7 ว่าด้วยการกำหนดมาตรการในการริบทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด

ข้อ 8 ว่าด้วยการจัดมาตรการที่เหมาะสมในการคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก ได้แก่ กระบวนการพิจารณาคดีที่คำนึงถึงความต้องการเป็นพิเศษของเด็กการคุ้มครองเอกลักษณ์ความเป็นส่วนตัวของเด็กและพยาน เป็นต้น

ข้อ 9 ว่าด้วยนโยบายในการป้องกัน แก้ไข และส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายและความตระหนักของสาธารณชน ชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก

ข้อ 10 ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันแก้ไขปัญหาการบำบัดฟื้นฟูและส่งกลับเด็กผู้ได้รับเคราะห์

ข้อ 11 - 17 ว่าด้วยการจัดทำรายงานหลังจากเข้าเป็นภาคีแล้ว 2 ปี จากนั้นให้เสนอรวมในรายงานผลการดำเนินงานตามอนุสัญญาทุกๆ 5 ปี และการเข้าเป็นภาคีและการถอนตัวจากพิธีสาร

จัดทำโดยผู้วิจัย

โดยสกัดจากเนื้อหาสาระสำคัญ

จากหนังสือของ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ เรื่อง อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) และพิธีสารเลือกรับของ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child) หน้า 101-127

ภาคผนวก ข
อนุสัญญาสิทธิเด็ก

อนุสัญญาสิทธิเด็ก

Convention on the Rights of the Child

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

ข้อ 1 เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ เด็ก หมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น

ข้อ 2

1. รัฐภาคีจะเคารพ และประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้แก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ในเขตอำนาจของตน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใด ๆ โดยไม่คำนึงถึง เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติ ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพการเกิดหรือสถานะอื่นๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง เพื่อที่จะประกันว่าเด็กได้รับการคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติ หรือการลงโทษในทุกรูปแบบ บนพื้นฐานของสถานภาพ กิจกรรมความคิดเห็นที่แสดงออก หรือความเชื่อของบิดามารดาผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือสมาชิกในครอบครัวของเด็ก

ข้อ 3

1. ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก ไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือเอกชน ศาลยุติธรรม หน่วยงานฝ่ายบริหาร หรือองค์กรนิติบัญญัติผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก

2. รัฐภาคีรับที่จะประกันให้มีการคุ้มครอง และการดูแลแก่เด็กเท่าที่จำเป็นสำหรับความอยู่ดีของเด็ก โดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบเด็กนั้นตามกฎหมายด้วย และเพื่อการนี้จะดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติ และบริหารที่เหมาะสมทั้งปวง

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

3. รัฐภาคีจะประกันว่า สถาบัน การบริการ และการอำนวยความสะดวกที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการดูแลหรือการคุ้มครองเด็กนั้น จะเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้โดยหน่วยงานที่มีอำนาจ โดยเฉพาะในด้านความปลอดภัย สุขภาพและในเรื่องจำนวนและความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ

ข้อ 4

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งด้านนิติบัญญัติ บริหารและด้านอื่นๆ เพื่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามสิทธิที่อนุสัญญานี้ได้ให้การยอมรับในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมนั้น รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการเช่นว่านั้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มที่ และภายในกรอบของความร่วมมือระหว่างประเทศ เมื่อจำเป็น

ข้อ 5

รัฐภาคีจะเคารพต่อความรับผิดชอบ สิทธิ และหน้าที่ของบิดามารดา หรือของสมาชิกของครอบครัวขยาย หรือชุมชน ซึ่งกำหนดไว้โดยขนบธรรมเนียมในท้องถิ่นหรือของผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบต่อเด็กตามกฎหมาย ในอันที่จะให้แนวทางและการแนะแนวตามที่เหมาะสมในการใช้สิทธิของเด็กตามอนุสัญญานี้ให้การรับรอง ในลักษณะที่สอดคล้องกับความสามารถที่พัฒนาตามวัยของเด็ก

ข้อ 6

1. รัฐภาคียอมรับว่าเด็กทุกคนมีสิทธิคิดว่าจะมีชีวิต
2. รัฐภาคีจะประกันอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้ ให้มีการอยู่รอด และการพัฒนาของเด็ก

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

ข้อ 7

1. เด็กจะได้รับการจดทะเบียนทันทีหลังการเกิด และจะมีสิทธิที่จะมีชื่อนับแต่เกิด และสิทธิที่จะได้สัญชาติ และเท่าที่จะเป็นไปได้ สิทธิที่จะรู้จักและได้รับการดูแลเลี้ยงดูจากบิดามารดาของตน
2. รัฐภาคีจะประกันให้มีการปฏิบัติตามสิทธิเหล่านี้ตามกฎหมายภายในและพันธกรณีของรัฐภาคี ที่มีอยู่ภายใต้ตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีของเด็กจะตกอยู่ในสถานะไร้สัญชาติ

ข้อ 8

1. รัฐภาคีรับที่จะเคารพต่อสิทธิของเด็ก ในการรักษาเอกลักษณ์ของตนไว้รวมถึงสัญชาติ ชื่อ และความสัมพันธ์ทางครอบครัวของตนตามที่กฎหมายรับรอง โดยปราศจากการแทรกแซงที่มีชอบด้วยกฎหมาย
2. ในกรณีที่มีการตัดเอกลักษณ์บางอย่าง หรือทั้งหมดของเด็กออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือและความคุ้มครองตามสมควร เพื่อให้เอกลักษณ์ของเด็กกลับคืนมาโดยเร็ว

ข้อ 9

1. รัฐภาคีจะประกันว่า เด็กจะไม่ถูกแยกจากบิดามารดาโดยขัดกับความประสงค์ของบิดามารดา เว้นแต่ในกรณีที่หน่วยงานที่มีอำนาจ ซึ่งอาจถูกทบทวนโดยทางศาลจะกำหนดตามกฎหมาย และวิธีพิจารณาที่ใช้บังคับอยู่ว่า การแยกเช่นนี้จำเป็นเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก การกำหนดเช่นนี้อาจจำเป็นในกรณีเฉพาะ เช่น ในกรณีที่เด็กถูกกระทำโดยมิชอบ หรือถูกทอดทิ้งละเลยโดยบิดามารดา หรือในกรณีที่บิดามารดาอยู่แยกกันและต้องมีการตัดสินใจว่าเด็กจะพำนักที่ใด

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

2. ในการดำเนินการใดๆ ตามวรรค 1 ของข้อนี้ จะให้โอกาสทุกฝ่ายที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าว และแสดงความคิดเห็นของตนให้ประจักษ์

3. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็กที่ถูกแยกจากบิดาหรือมารดา หรือจากทั้งคู่ในอันที่จะรักษาความสัมพันธ์ส่วนตัว และการติดต่อโดยตรง ทั้งกับบิดาและมารดาอย่างสม่ำเสมอ เว้นแต่เป็นการขัดต่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก

4. ในกรณีที่การแยกเช่นนี้ เป็นผลมาจากการกระทำใดๆ โดยรัฐภาคีต่อบิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดาและมารดา หรือต่อเด็ก เช่น การกักขัง การจำคุกการเนรเทศ การส่งตัวออกนอกประเทศ หรือการเสียชีวิต (รวมทั้ง การเสียชีวิตอันเกิดจากสาเหตุใดๆ ที่เกิดขึ้นขณะที่ผู้นั้นอยู่ในการควบคุมของรัฐ) หากมีการร้องขอรัฐภาคีนั้นจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นเกี่ยวกับที่อยู่ของสมาชิกของครอบครัวที่หายไปแก่บิดามารดา เด็ก หรือในกรณีที่เหมาะสมแก่สมาชิกคนอื่นของครอบครัว เว้นแต่เนื้อหาของข้อมูลข่าวสารนั้น จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความอยู่ดีของเด็ก อนึ่ง รัฐภาคีจะให้การประกันต่อไปว่า การยื่นคำร้องขอเช่นนั้นจะไม่ก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 10

1. ตามพันธกรณีของรัฐภาคี ภายใต้ข้อ 9 วรรค 1 คำร้องของเด็ก หรือบิดามารดาของเด็กที่จะเดินทางเข้าหรือออกนอกรัฐภาคี เพื่อวัตถุประสงค์ของการกลับไปอยู่ร่วมกันใหม่เป็นครอบครัว จะได้รับการดำเนินการ โดยรัฐภาคีในลักษณะที่เป็นคุณ มีมนุษยธรรมและรวดเร็ว รัฐภาคีจะประกันอีกด้วยว่าการยื่นคำร้อง ดังกล่าว จะไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้ร้อง และสมาชิกในครอบครัวของผู้ร้อง

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

2. เด็กที่บิดามารดาอาศัยอยู่ต่างรัฐกันกับเด็ก จะมีสิทธิที่จะรักษาความสัมพันธ์ส่วนตัว และการติดต่อโดยตรงกับทั้งบิดาและมารดาได้อย่างสม่ำเสมอ เว้นแต่ในสภาพการณ์พิเศษ เพื่อการนี้ และตามพันธกรณีของรัฐภาคีภายใต้ข้อ 9 วรรค 1 รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็ก และบิดามารดาของเด็ก ในอันที่จะเดินทางออกนอกประเทศใดๆ รวมทั้งประเทศของตน และสิทธิที่จะเดินทางเข้าประเทศของตน สิทธิที่จะเดินทางออกนอกประเทศใดๆ จะอยู่ภายใต้ข้อจำกัด ดังที่กำหนดไว้โดย

กฎหมายเท่านั้น และซึ่งจำเป็นสำหรับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ความสงบเรียบร้อย สาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน หรือสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และสอดคล้องกับ สิทธิอื่นๆ ที่ได้รับการยอมรับในอนุสัญญานี้

ข้อ 11

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการต่างๆ ที่จะหยุดยั้งการโยกย้ายเด็ก และการไม่ส่งเด็กกลับบ้าน จากต่างประเทศที่มีขอบด้วยกฎหมาย

2. เพื่อการนี้ รัฐภาคีจะส่งเสริมให้มีการจัดทำความตกลงทวิภาคี หรือพหุภาคีหรือการ ภาคนานาชาติความตกลงที่มีอยู่

ข้อ 12

1. รัฐภาคีจะประกันแก่เด็กที่สามารถ มีความคิดเห็นเป็นของตนเองได้แล้ว ซึ่งสิทธิที่จะแสดง ความคิดเห็นเหล่านั้นโดยเสรีในทุกๆ เรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็ก ทั้งนี้ความคิดเห็นดังกล่าวของเด็ก จะได้รับการพิจารณาตามสมควรแก่อายุ และวุฒิภาวะของเด็กนั้น

2. เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ เด็กจะได้รับโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โอกาสที่จะมีสิทธิมีเสียงใน กระบวนการพิจารณาทางตุลาการ และทางปกครองใดๆ ที่มีผลกระทบต่อเด็กไม่ว่าโดยตรง หรือโดย ผ่านผู้แทน หรือองค์กรที่เหมาะสม ในลักษณะที่สอดคล้องกับระเบียบวิธีปฏิบัติตามกฎหมายภายใน **หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ**

ข้อ 13

1. เด็กจะมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก สิทธินี้จะรวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา ได้รับ หรือถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และความคิดทุกลักษณะโดยไม่ถูกจำกัดโดยเขตแดน ไม่ว่าจะ โดยวาจา ลายลักษณ์อักษร หรือการตีพิมพ์ในรูปของศิลปะหรือผ่านสื่ออื่นใดตามที่เด็กเลือก

2. การใช้สิทธิดังกล่าวนี้อาจอยู่ภายใต้ข้อจำกัดบางประการ แต่ข้อจำกัดเหล่านี้ต้องเป็น ข้อจำกัดเช่นที่บัญญัติตามกฎหมาย และเช่นที่จำเป็นเท่านั้น

(ก) เพื่อการเคารพต่อสิทธิ และชื่อเสียงของบุคคลอื่น หรือ

(ข) เพื่อการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือความสงบเรียบร้อย หรือสาธารณสุขหรือ ศีลธรรมของประชาชน

ข้อ 14

1. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็กที่จะมีเสรีภาพทางความคิด มโนธรรมและศาสนา

2. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดา และผู้ปกครองตามกฎหมาย ในกรณี ที่เหมาะสมในอันที่จะให้แนวทางแก่เด็กในการใช้สิทธิของตนในลักษณะที่สอดคล้องกับ ความสามารถที่พัฒนาตามวัยของเด็ก

3. เสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนา หรือความเชื่อของตนอาจอยู่เพียงภายใต้ข้อจำกัด เช่นที่กำหนดโดยกฎหมายเท่านั้น และเช่นที่จำเป็นที่จะรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย สาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชนหรือสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลอื่น

ข้อ 15

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะมีเสรีภาพในการสมาคม และเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบ **หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก**

2. ไม่อาจมีการจำกัดการใช้สิทธิเหล่านี้ นอกเหนือจากข้อจำกัดที่กำหนดขึ้นโดยสอดคล้องกับกฎหมาย และที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ของความมั่นคงแห่งชาติหรือความปลอดภัยของประชาชน ความสงบเรียบร้อย

การคุ้มครองด้านสาธารณสุข หรือศีลธรรม หรือการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่น

ข้อ 16

1. เด็กจะไม่ถูกแทรกแซงโดยพลการ หรือโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว บ้าน หรือหนังสือโต้ตอบ รวมทั้งจะไม่ถูกระงับโดยมิชอบต่อเกียรติและชื่อเสียง

2. เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายจากการแทรกแซงหรือการกระทำดังกล่าว

ข้อ 17

รัฐภาคียอมรับในหน้าที่อันสำคัญของสื่อมวลชนและจะประกันว่าเด็กสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและวัสดุจากแหล่งต่างๆ กัน ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูล ข่าวสารและวัสดุที่มุ่งส่งเสริมความผาสุกทั้งทางสังคม จิตใจ และศีลธรรม ตลอดจนสุขภาพกาย และจิตของเด็ก เพื่อการนี้รัฐภาคีจะ

(ก) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุ ที่จะมีประโยชน์ทางสังคมและวัฒนธรรมแก่เด็ก และโดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของข้อ 17

(ข) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการผลิต แลกเปลี่ยน และเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและวัสดุดังกล่าว จากแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

(ค) ส่งเสริมการผลิตและเผยแพร่หนังสือสำหรับเด็ก

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

(ง) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความจำเป็นทางด้านภาษาของเด็กที่เป็นสมาชิกของชนกลุ่มน้อยหรือชนพื้นเมือง

(จ) ส่งเสริมการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันเด็ก จากข้อมูลข่าวสารและ วัสดุที่เป็นอันตรายต่อความอยู่ดีกินดีของเด็ก ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงบทบัญญัติในข้อ 13 และ 18

ข้อ 18

1. รัฐภาคีจะใช้ความพยายามอย่างที่สุด เพื่อประกันให้มีการยอมรับหลักการที่ว่า ทั้งบิดาและมารดามีความรับผิดชอบร่วมกันในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กบิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมายแล้วแต่กรณีเป็นผู้รับผิดชอบเบื้องต้น

ในการเลี้ยงดูและการพัฒนาเด็ก โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นพื้นฐาน

2. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการให้หลักประกันและส่งเสริมที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ รัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่บิดามารดาและผู้ปกครองตามกฎหมายในอันที่จะปฏิบัติความรับผิดชอบของตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและจะประกันให้มีการพัฒนาสถาบันการอำนวยความสะดวกและการบริการต่าง ๆ สำหรับการดูแลเด็ก

3. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงที่จะประกันว่าบุตรของบิดามารดาที่จะต้องทำงาน มีสิทธิได้รับประโยชน์จากการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการดูแลเด็กที่พวกเขาจะมีสิทธิจะได้

ข้อ 19

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคมและการศึกษา ในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวงของความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิต การทำร้ายหรือการกระทำอันมิชอบ การทอดทิ้งหรือการปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์ รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศขณะอยู่ในความดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมายหรือบุคคลอื่นใดซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

2. ตามแต่จะเหมาะสม มาตรการคุ้มครองเช่นว่านี้ ควรรวมถึงกระบวนการที่มีประสิทธิผลสำหรับการจัดตั้งแผนงานทางสังคม ในอันที่จะให้การสนับสนุนที่จำเป็นแก่เด็กและบุคคลซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล ตลอดจนกระบวนการที่มีระสิทธิผลสำหรับการป้องกันในรูปแบบอื่น และให้มีการระบุ การรายงาน การส่งเรื่องเพื่อพิจารณาการสืบสวน การปฏิบัติ และการติดตามเรื่องของกรณี การปฏิบัติที่ผิดต่อเด็กตามที่ระบุนมาแล้วข้างต้น และในกรณีที่เหมาะสมให้ทางตุลาการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

ข้อ 20

1. เด็กที่ถูกพรากจากสภาพครอบครัว ไม่ว่าจะโดยถาวรหรือชั่วคราว หรือที่ไม่อาจปล่อยให้อยู่ในสภาพที่ว่านั้น เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเอง จะได้รับการคุ้มครอง และความช่วยเหลือพิเศษที่จัดให้โดยรัฐ

2. รัฐภาคีจะประกันให้มีการดูแลแก่เด็กเช่นว่านั้นตามกฎหมายภายใน

3. นอกเหนือจากประการอื่นแล้ว การดูแลดังกล่าวอาจรวมถึง การจัดหาผู้อุปถัมภ์กาฟาลาห์ ของกฎหมายอิสลาม การรับบุตรบุญธรรม หรือถ้าจำเป็นการจัดให้อยู่ในความดูแลของสถาบันที่เหมาะสมสำหรับการดูแลเด็ก ในการพิจารณาถึงหนทางแก้ไขให้คำนึงถึงการควรรีให้มี ความต่อเนื่องในการเลี้ยงดูเด็ก และภูมิหลังทางชาติพันธุ์ ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาของเด็ก

ข้อ 21

รัฐภาคีซึ่งยอมรับและ/หรือยอมให้มีระบบการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม จะประกันว่า ประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นข้อพิจารณาที่สำคัญที่สุด และจะ

(ก) ประกันว่า การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ เท่านั้น ซึ่งเป็นผู้กำหนดตามกฎหมายและวิธีพิจารณาที่ใช้บังคับอยู่ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูล ข่าวสารทั้งปวงที่เกี่ยวข้องและเชื่อถือได้ ว่าการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมนั้น

กระทำได้เมื่อคำนึงถึงสถานภาพของเด็กในส่วนที่เกี่ยวกับบิดามารดา ญาติพี่น้องและผู้ปกครองตามกฎหมาย และในกรณีที่เป็น บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ให้ความยินยอมอย่างผู้เข้าใจเรื่อง ต่อการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม โดยได้รับคำปรึกษาตามที่จำเป็น

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

(ข) ยอมรับว่าการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศอาจถือได้ว่าเป็นทางเลือกหนึ่งของการดูแลเด็ก หากไม่สามารถจัดหาผู้อุปถัมภ์หรือครอบครัวที่รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมให้เด็กได้ หรือไม่สามารถให้เด็กได้รับการดูแลด้วยวิธีการอันเหมาะสมในประเทศถิ่นกำเนิดของเด็กนั้น

(ค) ประกันว่าเด็กที่อยู่ในข่ายของการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศจะได้รับ มาตรการคุ้มครองและมาตรฐานเช่นเดียวกับที่ใช้อยู่ในกรณีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ภายในประเทศ

(ง) ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อประกันว่า ในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศนั้น การจัดหาผู้อุปการะแก่เด็ก จะไม่ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ทางการเงินที่ไม่สมควรจากการนั้น

(จ) ส่งเสริมเมื่อเป็นการเหมาะสม ซึ่งความมุ่งหมายของข้อนี้ โดยการจัดทำข้อตกลงหรือ ความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคี และภายในกรอบนี้พยายามที่จะประกันว่า การจัดหาผู้อุปถัมภ์แก่ เด็กในอีกประเทศหนึ่งนั้น ได้กระทำโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่มีอำนาจ

ข้อ 22

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะประกันว่า เด็กที่ร้องขอสถานะเป็นผู้ลี้ภัย หรือ ที่ได้รับการพิจารณาเป็นผู้ลี้ภัยตามกฎหมายหรือกระบวนการภายในหรือระหว่างประเทศที่ใช้ บังคับ ไม่ว่าจะมิบิดามารดาของเด็กหรือบุคคลอื่น ติดตามมาด้วยหรือไม่ก็ตาม จะได้รับการ

คุ้มครองและความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมที่เหมาะสมในการได้รับสิทธิที่มีอยู่ตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฯ และในตราสารระหว่างประเทศอื่นๆ อันเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนหรือมนุษยธรรมซึ่งรัฐดังกล่าวเป็นภาคี

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

2. เพื่อวัตถุประสงค์นี้ รัฐภาคีจะให้ความร่วมมือตามที่พิจารณาว่าเหมาะสมแก่ความพยายามใดๆ ของทั้งองค์การสหประชาชาติ และองค์การระดับรัฐบาล หรือองค์การที่มีในระดับรัฐบาลอื่นที่มีอำนาจ ซึ่งร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติในการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กเช่นว่า และในการติดตามหาบิดามารดาหรือสมาชิกอื่นของครอบครัวของเด็กผู้ลี้ภัย เพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับการกลับไปอยู่ร่วมกันใหม่เป็นครอบครัวของเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถค้นพบบิดามารดาหรือสมาชิกอื่นๆ ของครอบครัวของเด็กนั้น จะได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับเด็กที่ถูกพรากจากสภาพครอบครัวทั้งที่เป็นการถาวรหรือชั่วคราวไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ดังเช่นที่ได้ระบุไว้ในอนุสัญญาฯ

ข้อ 23

1. รัฐภาคียอมรับว่าเด็กที่พิการทางร่างกายหรือจิต ควรมีชีวิตที่สมบูรณ์และปกติสุข ในสถานะที่ประกันในศักดิ์ศรี ส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง และเอื้ออำนวยให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในชุมชน

2. รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็กพิการที่จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษและจะสนับสนุน และประกันที่จะขยายเท่าที่ก้ำกัณฑ์พยาบาลจะอำนวยความสะดวกช่วยเหลือซึ่งมีการร้องขอและซึ่งเหมาะสมกับสภาพของเด็ก และสภาพการณ์ของบิดา มารดาหรือบุคคลอื่นที่ดูแลเด็ก ไปยังเด็กที่อยู่ในเกณฑ์และผู้รับผิดชอบในการดูแลเด็ก

3. โดยยอมรับความจำเป็นพิเศษของเด็กพิการ ความช่วยเหลือที่ให้ตามวรรค 2 ของข้อนี้ เป็นการให้เปล่าเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงก้ำกัณฑ์ของบิดามารดาหรือบุคคลอื่นที่ดูแลเด็ก และความช่วยเหลือเช่นว่าจะถูกกำหนดขึ้นเพื่อที่จะประกันว่า เด็กพิการจะสามารถอย่างมีประสิทธิภาพที่จะเข้าถึง และได้รับการศึกษา การฝึกอบรม การบริการดูแลสุขภาพ การบริการด้านการฟื้นฟูสภาพการเตรียมสำหรับการจ้างงาน และโอกาสทางด้านสันติภาพในลักษณะที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถบรรลุผลสำเร็จอย่างเต็มที่เท่าที่เป็นไปได้ ในการเข้ากับสังคมและการพัฒนาตนเอง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาทางวัฒนธรรมและจิตใจด้วย

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

4. ภายใต้บรรยากาศความร่วมมือระหว่างประเทศ รัฐภาคีจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม ในด้านการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน และด้านการรักษาเด็กพิการทางการแพทย์

ทางจิตวิทยา และทางการฟื้นฟูสมรรถภาพรวมทั้งการเผยแพร่ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิธีฟื้นฟูการศึกษาและการบริการด้านการฝึกอาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้รัฐภาคี สามารถปรับปรุงความสามารถและทักษะ และเพิ่มพูนประสบการณ์ในด้านนี้ ในเรื่องนี้ความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาควรได้รับการคำนึงถึงเป็นพิเศษ

ข้อ 24

1. รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็กที่จะได้รับมาตรฐานสาธารณสุขที่สูงที่สุดเท่าที่จะหาได้ และสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับการบำบัดรักษาความเจ็บป่วยและการฟื้นฟูสุขภาพ รัฐภาคีจะพยายามดำเนินการที่จะประกันว่าไม่มีเด็กคนใดถูกกีดกันสิทธิในการรับบริการดูแลสุขภาพเช่นว่านั้น

2. รัฐภาคีจะให้มีการปฏิบัติตามซึ่งสิทธินี้อย่างเต็มที่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะดำเนินการที่เหมาะสมดังนี้

(ก) ลดการเสียชีวิตของทารกและเด็ก

(ข) ประกันให้มีการให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ที่จำเป็น และการดูแลสุขภาพแก่เด็กทุกคน โดยเน้นการพัฒนาการดูแลสุขภาพขั้นปฐม

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

(ค) ต่อสู้กับโรคภัยและทุพโภชนาการ รวมทั้งที่อยู่ภายในขอบข่ายของการดูแลสุขภาพขั้นปฐม ซึ่งนอกเหนือจากวิธีการอื่นแล้วยังดำเนินการโดยการใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่พร้อมแล้ว และโดยการจัดหาอาหารที่ถูกหลักโภชนาการและน้ำดื่มที่สะอาดอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงอันตรายและความเสี่ยงของมลภาวะแวดล้อม

(ง) ประกันให้มีการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสมแก่มารดา ทั้งก่อนและหลังคลอด

(จ) ประกันว่าทุกส่วนของสังคม โดยเฉพาะบิดามารดาและเด็ก จะได้รับข้อมูลข่าวสารและเข้าถึงการศึกษาและการสนับสนุนให้ใช้ความรู้พื้นฐานในเรื่องโภชนาการและสุขภาพเด็ก เรื่องประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาเรื่องอนามัยและสุขภาพบิดา สภาพแวดล้อม และเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ

(ฉ) พัฒนาการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การแนะแนวแก่บิดามารดา และการให้บริการและการศึกษาในเรื่องการวางแผนครอบครัว

3. รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพทั้งปวง เพื่อที่จะจัดทางปฏิบัติดั้งเดิมที่เป็นผลร้ายต่อสุขภาพของเด็ก

4. รัฐภาคีรับที่จะส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อที่จะให้การดำเนินการให้สิทธิที่ยอมรับในข้อนี้บังเกิดผลอย่างเต็มที่ตามลำดับเกี่ยวกับเรื่องนี้ ความจำเป็นของประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

ข้อ 25

รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็ก ผู้ซึ่งได้รับการจัดโดยหน่วยงานที่มีอำนาจให้ไปได้รับการดูแล การคุ้มครอง หรือการบำบัดรักษาสุขภาพ ทั้งทางร่างกาย หรือจิตในอันที่จะได้รับการทบทวน การบำบัดรักษาที่ให้แก่เด็กเป็นระยะๆ ตลอดจนสภาวะแวดล้อมอื่นที่ปวงที่เกี่ยวข้องกับการจัดดังกล่าวส่วนที่ 1: หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

ข้อ 26

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคน ในอันที่จะได้รับประโยชน์จากการประกันสังคม รวมถึงการประกันภัยทางสังคม และจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้สิทธินี้บังเกิดผลอย่างเต็มที่ ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ

2. ในกรณีที่เหมาะสม การให้ประโยชน์ควรคำนึงถึงทรัพยากรและสภาวะแวดล้อมของเด็ก และบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนข้อพิจารณาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการร้องขอรับประโยชน์ซึ่งกระทำโดยเด็กผู้นั้นหรือตัวแทน

ข้อ 27

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคน ในอันที่จะได้รับมาตรฐานของการดำรงชีวิตที่เพียงพอสำหรับการพัฒนาด้านร่างกาย สมอง จิตใจ ศีลธรรม และสังคมของเด็ก

2. บิดามารดาหรือผู้อื่นที่รับผิดชอบต่อเด็ก มีความรับผิดชอบเบื้องต้นที่จะจัดหาสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาของเด็ก ทั้งนี้ ตามความสามารถและกำลังทางการเงินของบุคคลเหล่านั้น

3. ตามสภาวะและกำลังความสามารถของประเทศ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะให้ความช่วยเหลือบิดามารดาและผู้อื่นที่รับผิดชอบต่อเด็กในการดำเนินการตามสิทธินี้และในกรณีที่เป็นรัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือ

ด้านวัตถุและแผนงานสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านโภชนาการ เครื่องนุ่งห่มและที่อยู่

4. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ที่จะได้รับชดเชยค่าเลี้ยงดูเด็กคืนจากบิดามารดาหรือผู้อื่นที่มีความรับผิดชอบทางการเงินต่อเด็ก ทั้งที่อยู่ในรัฐภาคีเองและรัฐอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่บุคคลที่มีความรับผิดชอบทาง

การเงินต่อเด็กอาศัยอยู่ในรัฐอื่น นอกเหนือจากรัฐที่เด็กอาศัยอยู่ รัฐภาคีจะส่งเสริมการเข้าเป็นภาคีในความตกลงระหว่างประเทศ หรือการจัดทำความตกลงเช่นว่านั้น ตลอดจนการจัดทำข้อตกลงอื่นๆ ที่เหมาะสม

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

ข้อ 28

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการศึกษา และเพื่อให้สิทธินี้บังเกิดผลตามลำดับ และบนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกัน รัฐภาคีจะ

(ก) จัดการศึกษาในระดับประถมเป็นภาคบังคับที่เด็กทุกคนสามารถเรียนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

(ข) สนับสนุนการพัฒนาของการศึกษาระดับมัธยมในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ จัดการศึกษาให้แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน และดำเนินมาตรการที่เหมาะสม เช่น การนำมาใช้ซึ่งการศึกษาแบบให้เปล่า และการเสนอให้ความช่วยเหลือทางการเงินในกรณีจำเป็น

(ค) ทำให้การศึกษาในระดับสูงเปิดกว้างแก่ทุกคนบนพื้นฐานของความสามารถโดยทุกวิธีการที่เหมาะสม

(ง) ทำให้ข้อมูลข่าวสารและการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพ เป็นที่แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน

(จ) ดำเนินมาตรการเพื่อสนับสนุนการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และลดอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคัน

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะประกันว่า ระเบียบวินัยของโรงเรียนได้กำหนดขึ้น ในลักษณะที่สอดคล้องกับศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของเด็กและสอดคล้องกับอนุสัญญา

3. รัฐภาคีจะส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อที่จะเกื้อกูลต่อการขจัดความเขลาและการไม่รู้หนังสือทั่วโลก และเอื้ออำนวยให้ได้รับความรู้ทางวิชาการและทางเทคนิค และวิธีการสอนสมัยใหม่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

ข้อ 29

บุคคลและของ 1. รัฐภาคีตกลงว่า การศึกษาของเด็กจะมุ่งไปสู่

(ก) การพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถพิเศษ และความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กให้เต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน

(ข) การพัฒนาความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน และต่อหลักการที่วางไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ

(ค) การพัฒนาความเคารพต่อบิดามารดาของเด็ก เอกลักษณะทางวัฒนธรรม ภาษาและค่านิยมของเด็กนั่นเอง และต่อค่านิยมของชาติที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ และต่อค่านิยมของชาติถิ่นกำเนิดของเขา และต่ออารยธรรมอื่นๆ ที่แตกต่างไปจากของเขาเอง

(ง) การเตรียมเด็กให้มีชีวิตที่มีความรับผิดชอบในสังคมที่เสรีด้วยจิตสำนึกแห่งความเข้าใจกัน สันติภาพ ความอดกลั้น ความเสมอภาคทางเพศ และมิตรภาพในหมู่พลมนุษย์ทุกกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มคนชาติ กลุ่มศาสนา ตลอดจนในหมู่คนพื้นเมืองดั้งเดิม

(จ) การพัฒนาความเคารพต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

2. ไม่มีความตอนใดในข้อนี้หรือในข้อ 28 ที่ได้รับการตีความให้เป็นการก้าวท้าวเสรีภาพขององค์กร ในการจัดตั้งและอำนวยการสถาบันทางการศึกษา แต่ทั้งนี้จะต้องเคารพต่อหลักการที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้เสมอและต่อเงื่อนไขที่ว่าการศึกษาที่ให้ในสถาบันเหล่านั้นต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐได้วางไว้

ข้อ 30

ในรัฐที่มีชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ ศาสนา หรือภาษา หรือกลุ่มชนพื้นเมืองดั้งเดิมอาศัยอยู่ เด็กที่มาจากชนกลุ่มน้อยนั้น หรือที่เป็นชนพื้นเมืองจะต้องไม่ถูกปฏิเสธ ซึ่งสิทธิที่จะปฏิบัติตามวัฒนธรรม ที่จะนับถือและปฏิบัติทางศาสนาหรือสิทธิที่จะใช้ภาษาของตนในชุมชนกับสมาชิกอื่นในกลุ่มเดียวกัน

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

ข้อ 31

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะมีการพักและเวลาพักผ่อน การเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นทางสันตนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก และการมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ

2. รัฐภาคีจะเคารพและส่งเสริมสิทธิเด็ก ที่จะเข้ามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทางวัฒนธรรมและศิลปะ และจะสนับสนุนการใช้โอกาสที่เหมาะสมเท่าเทียมกันสำหรับกิจกรรมทางวัฒนธรรม ศิลปะ สันตนาการ และการพักผ่อนหย่อนใจ

ข้อ 32

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และจากการทำงานใดที่น่าจะเป็นการเสี่ยงอันตราย หรือที่ขัดขวางการศึกษาของเด็ก หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือการพัฒนาทางร่างกายสมอง จิตใจ ศีลธรรม และสังคมของเด็ก

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และการศึกษาเพื่อประกันให้มีการดำเนินการตามข้อนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวและโดยคำนึงถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในตราสารระหว่างประเทศอื่นๆ รัฐภาคีจะ

(ก) กำหนดอายุขั้นต่ำสำหรับการรับเข้าทำงาน

(ข) กำหนดกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงและสภาพการทำงาน

(ค) กำหนดบทลงโทษ หรือวิธีการลงโทษอื่นๆ ที่เหมาะสมเพื่อประกันให้ข้อนี้มีผลใช้บังคับจริงจัง

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

ข้อ 33

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง รวมทั้งมาตรการทางนิติบัญญัติบริหารสังคม และทางการศึกษาที่จะคุ้มครองเด็กจากการใช้โดยผิดกฎหมายซึ่งยาเสพติด รวมทั้งสารที่มีพิษต่อจิตประสาทอื่นๆ ที่ได้นิยามไว้ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และที่จะป้องกันการใช้เด็กเพื่อการผลิต และการค้าโดยผิดกฎหมายซึ่งสารเหล่านั้น

ข้อ 34

รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่ไม่ชอบทุกรูปแบบ เพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศ และมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

(ก) การชักจูง หรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใดๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(ข) การแสวงประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(ค) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร

ข้อ 35

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งในระดับประเทศ ระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อป้องกันการลักพา การขาย หรือการลักลอบค้าเด็ก ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใดหรือในรูปแบบใด

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

ข้อ 36

รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงประโยชน์ในทุกรูปแบบอื่นทั้งหมดที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด

ข้อ 37

รัฐภาคีประกันว่า

(ก) จะไม่มีเด็กคนใดได้รับการทรมาน หรือถูกปฏิบัติ หรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือต่ำช้า จะไม่มีการลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตที่ไม่มีโอกาสจะได้รับการปล่อยตัว สำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

(ข) จะไม่มีเด็กคนใดถูกลิดรอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยผลการ การจับกุมกักขังหรือจำคุกเด็กจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย และจะใช้เป็นมาตรการสุดท้ายเท่านั้น และให้มีระยะเวลาที่สั้นที่สุดอย่างเหมาะสม

(ค) เด็กทุกคนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพจะได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรมและด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดของมนุษย์ และในลักษณะที่คำนึงถึงความต้องการของบุคคลในวัยนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กทุกคนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพจะต้องถูกแยกต่างหากจากผู้ใหญ่ เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่าจะเป็นการดีที่สุดต่อเด็กที่จะไม่แยกเช่นนั้น และเด็กจะมีสิทธิที่จะคงการติดต่อกับครอบครัวทางหนังสือโต้ตอบและการเยี่ยมเยียน เว้นแต่ในสภาพการณ์พิเศษ

(ง) เด็กทุกคนที่ถูกลิดรอนเสรีภาพมีสิทธิที่จะขอความช่วยเหลือทางกฎหมายหรือทางอื่นที่เหมาะสมโดยพลัน ตลอดจนสิทธิที่จะคัดค้านความชอบด้วยกฎหมายของการลิดรอนเสรีภาพของเขาต่อศาล หรือหน่วยงานที่มีอำนาจอื่นที่เป็นอิสระและเป็นกลาง และที่จะได้รับคำวินิจฉัยโดยพลันต่อการดำเนินการเช่นว่า

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

ข้อ 38

1. รัฐภาคีรับที่จะเคารพและประกันให้มีความเคารพต่อกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่ใช้บังคับกับรัฐภาคี ในกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธซึ่งเกี่ยวข้องกับเด็ก

2. รัฐภาคีจะดำเนินการที่สามารถกระทำได้ทั้งปวงที่จะประกันว่าบุคคลที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี จะไม่มีส่วนร่วมโดยตรงในการกระทำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน

3. รัฐภาคีจะหลีกเลี่ยงการเกณฑ์บุคคลใดๆ ที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี เข้าประจำในกองทัพ ในการเกณฑ์บุคคลที่มีอายุถึง 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปีนั้น รัฐภาคีจะพยายามเกณฑ์บุคคลที่มีอายุมากที่สุดก่อน

4. ตามพันธกรณีภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศในอันที่จะคุ้มครองประชาชนพลเรือน ในการพิพาทกันด้วยอาวุธนั้น รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่สามารถกระทำได้ทั้งปวง ที่จะประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการพิพาทกันด้วยอาวุธ

ข้อ 39

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ที่จะส่งเสริมการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจ และการกลับคืนสู่สังคมของเด็กที่ได้รับเคราะห์จากการละเลยในรูปแบบใดๆ การแสวงประโยชน์การกระทำอันมิชอบ การทรมานหรือการลงโทษ

หรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้าโดยรูปอื่น หรือการพิพาทกันด้วยอาวุธ การฟื้นฟูหรือการกลับคืนสู่สังคมดังกล่าว จะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ การเคารพตนเอง และศักดิ์ศรีของเด็ก

หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

ข้อ 40

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคนที่ถูกกล่าวหา ตั้งข้อหา หรือถูกถือว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ที่จะได้รับการปฏิบัติต่อในลักษณะที่สอดคล้องกับการส่งเสริมความสำนึกในศักดิ์ศรีและคุณค่าของเด็ก ซึ่งจะเสริมความเคารพของเด็กต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่น และในลักษณะที่ต้องคำนึงถึงอายุของเด็กและความปรารถนาที่จะส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคม และการมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ของเด็กในสังคม

2. เพื่อการนี้ และโดยคำนึงถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของตราสารระหว่างประเทศรัฐภาคีประกันว่า

(ก) จะไม่มีเด็กคนใดถูกกล่าวหา ตั้งข้อหา หรือถูกถือว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญา โดยเหตุแห่งการกระทำหรืองดเว้นการกระทำ ซึ่งไม่ต้องห้ามตามกฎหมายภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศ ในขณะที่การกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นเกิดขึ้น

(ข) เด็กทุกคนที่ถูกกล่าวหาหรือตั้งข้อหาว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญาอย่างน้อยที่สุดจะได้รับหลักประกัน ดังต่อไปนี้

(1) ได้รับการสันนิษฐานว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะได้รับการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมาย

(2) ได้รับแจ้งข้อหาทันทีและโดยตรง และในกรณีที่เหมาะสมโดยผ่านบิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมาย และจะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายหรือทางอื่นที่เหมาะสม เพื่อการเตรียมและการสู้คดีของเด็ก

(3) ได้รับการตัดสินโดยไม่ชักช้า โดยหน่วยงานหรือองค์กรทางตุลาการที่มีอำนาจเป็นอิสระและเป็นกลาง ในการพิจารณาความอย่างยุติธรรมตามกฎหมายทั้งนี้ ให้มีความช่วยเหลือทาง

กฎหมายหรือทางอื่นที่เหมาะสม เว้นเสียแต่เมื่อพิจารณาเห็นว่าจะไม่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อคำนึงถึงอายุเด็กหรือสถานการณ์ บิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมาย

(4) จะไม่ถูกบังคับให้เปิดเผยหรือสารภาพผิด สามารถซักถามหรือซักค้านพยาน และให้พยานของตนเข้ามามีส่วนร่วม และให้มีการซักถามพยานแทนตนภายใต้เงื่อนไขแห่งความเท่าเทียมกันหลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เด็กพึงได้รับ

(5) หากพิจารณาว่าได้มีการฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ก็ให้การวินิจฉัยหรือมาตรการใดที่กำหนดโดยผลของการวินิจฉัยนั้น ได้รับการทบทวน โดยหน่วยงานหรือองค์การทางตุลาการที่มีอำนาจเป็นอิสระและเป็นกลางในระดับสูงขึ้นไป

(6) ให้มีความช่วยเหลือของล่ามโดยไม่คิดมูลค่า หากเด็กไม่สามารถเข้าใจหรือพูดภาษาที่ใช้ได้อยู่

(7) ในทุกขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาให้เคารพต่อเรื่องส่วนตัวของเด็กอย่างเต็มที่

3. รัฐภาคีจะหาทางส่งเสริมให้มีการตรากฎหมาย กำหนดกระบวนการวิธีพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานและสถาบัน ซึ่งจะใช้เป็นกรณีเฉพาะกับเด็กที่ถูกกล่าวหาตั้งข้อหาหรือถูกถือว่าได้ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(ก) การกำหนดอายุขั้นต่ำ ซึ่งเด็กที่มีอายุต่ำกว่านั้น จะถูกถือว่าไม่มีความสามารถที่จะฝ่าฝืนกฎหมายอาญาได้

(ข) เมื่อเห็นว่าเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับปรารถนา ให้กำหนดมาตรการที่จะใช้กับเด็กเหล่านั้น โดยไม่ต้องอาศัยกระบวนการทางตุลาการ ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองตามกฎหมายจะได้รับการเคารพอย่างเต็มที่อยู่

4. การดำเนินการต่างๆ เช่น คำสั่งให้มีการดูแล ณะแนว และควบคุมการให้คำปรึกษา การภาคทัณฑ์ การอุปการะดูแล แผนงานการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพและทางอื่น นอกเหนือจากการให้สถาบันเป็นผู้ดูแล จะต้องมิไว้เพื่อประกันว่าเด็กจะได้รับการปฏิบัติในลักษณะที่เหมาะสมแก่ความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กและได้สัดส่วนกับทั้งสภาพการณ์และความผิดของเด็ก

ข้อ 41

ไม่มีส่วนใดในอนุสัญญาฯ นี้ จะมีผลกระทบต่อบทบัญญัติใดๆ ซึ่งชักจูงให้สิทธิของเด็กบังเกิดผลมากกว่า ซึ่งอาจปรากฏอยู่ใน

(ก) กฎหมายของรัฐภาคี หรือ

(ข) กฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลใช้บังคับกับรัฐนั้น

จัดทำโดย ผู้วิจัย

โดยสกัดเนื้อหาสาระ

จากหนังสือของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ เรื่อง อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก(Convention on the Rights of the Child) และพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child)หน้า 23-83

ภาคผนวก ค

อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of
All Forms of Discrimination against Women)

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women)

กฎบัตรสหประชาชาติยืนยันความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานในเกียรติศักดิ์และคุณค่าของมนุษย์ และในสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรี

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนยืนยันหลักการที่ว่า การเลือกปฏิบัติเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ และประกาศว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในเกียรติศักดิ์และสิทธิ และว่าทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพบรรดาที่ระบุไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากความแตกต่างไม่ว่าชนิดใดๆ รวมทั้งความแตกต่างเพราะเหตุแห่งเพศ

รัฐภาคีตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมีความผูกพันที่จะประกันสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีในการที่จะได้อุปโภคสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม พลเมือง และทางการเมืองทั้งปวงที่จะให้มีการปฏิบัติตามหลักการที่ระบุไว้ในปฏิญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี และเพื่อความมุ่งประสงค์นั้นจะกำหนดมาตรการต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดการเลือกปฏิบัติดังกล่าวในทุกรูปแบบและวิธีการ ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ภาค 1

ข้อ 1

เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ คำว่า “เลือกปฏิบัติต่อสตรี” จะหมายถึง การแบ่งแยก การกีดกัน หรือการจำกัดใดๆ เพราะเหตุแห่งเพศ ซึ่งมีผลหรือความมุ่งประสงค์ที่จะทำลายหรือทำให้เสื่อมเสียการยอมรับ การได้อุปโภค หรือใช้สิทธิโดยสตรี โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพด้านการสมรส บนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีของสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของพลเมืองหรือด้านอื่นๆ

ข้อ 2

รัฐภาคีทั้งหลายขอประณามการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ตกลงที่จะติดตามนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีโดยวิธีที่เหมาะสมทุกประการและโดยไม่ชักช้า และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนี้ ตกลงที่จะ

(ก) บรรจุหลักการของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติของตน หรือในบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เหมาะสมอื่นๆ ถ้าหากว่ายังไม่รวมเข้าไว้ในรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติเหล่านั้น และประกันที่จะให้มีการปฏิบัติตามหลักการนี้ โดยทางกฎหมายและวิธีการที่เหมาะสมอื่นๆ

(ข) กำหนดมาตรการด้านนิติบัญญัติและอื่นๆ ที่เหมาะสม รวมทั้งข้อบังคับเมื่อเห็นเหมาะสม ซึ่งห้ามการเลือกปฏิบัติทั้งมวลต่อสตรี

(ค) จัดให้มีการคุ้มครองทางกฎหมายซึ่งสิทธิของสตรีบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกันกับบุรุษ และรับประกันในการคุ้มครองสตรีอย่างมีประสิทธิภาพต่อการเลือกปฏิบัติใดๆ โดยผ่านศาลยุติธรรมแห่งชาติที่มีอำนาจและสถาบันรัฐบาลอื่นๆ

(ง) งดเว้นจากการเข้าไปพัวพันในการกระทำหรือการปฏิบัติใดๆ เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อสตรี และรับประกันว่าเจ้าหน้าที่และสถาบันของรัฐจะปฏิบัติโดยสอดคล้องกับข้อผูกพันนี้

(จ) ใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีโดยบุคคล องค์กร หรือวิสาหกิจใดๆ

(ฉ) ใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อเปลี่ยนแปลงหรือ ล้มเลิกกฎหมาย ข้อบังคับ ประเพณีและแนวปฏิบัติที่ยังมีอยู่ซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

(ช) เพิกถอนบทบัญญัติทางอาญาภายในทั้งปวงซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

ข้อ 3

ในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม รัฐภาคีจะ ใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อประกันพัฒนาการและความก้าวหน้าอย่างเต็มที่ของสตรี เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะรับประกันให้สตรีได้ใช้และได้อุปโภคสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานบนฐานของความเสมอภาคกับบุรุษ

ข้อ 4

1. การที่รัฐภาคีออกมาตรการพิเศษชั่วคราว ซึ่งมุ่งที่จะเร่งรัดให้มีความเสมอภาคที่แท้จริงระหว่างบุรุษและสตรี จะไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติตามที่ได้นิยามความหมายไว้ในอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน แต่จะโดยประการใดก็ตามไม่ต้องมีการคงมาตรฐานอันไม่เสมอภาค หรือแบ่งแยกไว้ในฐานะเป็นผลที่ตามมา มาตรการเหล่านี้จะสิ้นสุดเมื่อได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของความเสมอภาคของโอกาสและการปฏิบัติ

2. การที่รัฐภาคีออกมาตรการพิเศษ รวมทั้งมาตรการที่มีอยู่แล้วในอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ซึ่งมุ่งที่จะปกป้องความเป็นเพศมารดาไว้จะไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ

ข้อ 5

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง

(ก) เพื่อปรับปรุงแบบแผนความประพฤติทางสังคมและวัฒนธรรมของบุรุษและสตรี โดยมุ่งที่จะให้ได้ขจัดความเคยชินและวิธีปฏิบัติอันเป็นประเพณีและอื่นๆ ทั้งปวง ซึ่งอยู่บนพื้นฐาน

ของความคิดเกี่ยวกับความต่ำต้อยหรือความสูงส่งของอีกเพศหนึ่ง หรือที่อยู่บนพื้นฐานของบทบาทแบบเก่าสำหรับบุรุษและสตรี

(ข) เพื่อประกันว่า การศึกษาเกี่ยวกับระบบครอบครัวรวมถึงความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับความเป็นเพศมารดาในฐานะเป็นหน้าที่ทางสังคม และเป็นการยอมรับถึงความรับผิดชอบร่วมกันของบุรุษและสตรีในการเลี้ยงดูและการพัฒนาบุตร ทั้งยังเป็นที่ยอมรับว่าในทุกๆ กรณีผลประโยชน์ของบุตรย่อมเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นเบื้องแรก

ข้อ 6

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อปราบปรามการค้าสตรีและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของสตรีทุกรูปแบบ

ภาค 2

ข้อ 7

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกประการ เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านที่เกี่ยวกับการเมืองและทั่วๆ ไปของประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะให้ประกันแก่สตรีภายใต้เงื่อนไขแห่งความเสมอภาคกับบุรุษซึ่งสิทธิ

(ก) ที่จะออกเสียงในการเลือกตั้งและลงประชามติทั้งปวง และมีสิทธิที่จะได้รับเลือกตั้งเข้าไปในองค์กรที่มีการเลือกตั้งอย่างเปิดเผยทั้งหมด

(ข) ที่จะเข้าร่วมในการวางแผนนโยบายของรัฐบาลและดำเนินการตามนโยบายนั้น และในการรับตำแหน่งราชการและปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุกๆ ระดับของรัฐบาล

(ค) ที่จะเข้าร่วมในองค์กรและสมาคมที่ไม่ได้เป็นของรัฐบาลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ทั่วๆ ไป และที่เกี่ยวกับการเมืองของประเทศ

ข้อ 8

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อให้ประกันแก่สตรีภายใต้เงื่อนไขแห่งความเสมอภาคกับบุรุษและโดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติใดๆ ซึ่งโอกาสที่จะเป็นผู้แทนรัฐบาลของตนในระดับระหว่างประเทศ และเข้าร่วมในงานขององค์กรระหว่างประเทศ

ข้อ 9

1. รัฐภาคีจะให้สิทธิที่เสมอภาคกับบุรุษแก่สตรี ในการที่จะได้มาเปลี่ยนแปลงหรือคงไว้ซึ่งสัญชาติของตน รัฐภาคีเหล่านั้นจะรับประกันเป็นพิเศษว่าทั้งการแต่งงานกับคนต่างชาติ กับทั้งการเปลี่ยนสัญชาติของสามีระหว่างการแต่งงานจะไม่เปลี่ยนสัญชาติของภรรยาโดยอัตโนมัติไปด้วย อันจะทำให้เธอเป็นคนไร้สัญชาติหรือบังคับเธอให้ถือสัญชาติของสามี

2. รัฐภาคีจะให้สิทธิอันเสมอภาคกับบุรุษแก่สตรี เกี่ยวกับสัญชาติของบุตรของตน

ภาค 3

ข้อ 10

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่างเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี เพื่อที่จะให้ประกันแก่สตรีทั้งหลายซึ่งสิทธิอันเสมอภาคกับบุรุษในด้านการศึกษา และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อประกันบนพื้นฐานแห่งความเสมอภาคของบุรุษและสตรี

(ก) เงื่อนไขเดียวกันสำหรับอาชีพและการแนะแนวอาชีพ สำหรับการมีโอกาสเข้าศึกษา และสำหรับการได้รับวุฒิปัตร์ในสถาบันการศึกษาทุกประเภททั้งในเขตชนบทและเขตเมือง ความเสมอภาคนี้จะได้รับการประกันในการศึกษา ก่อนเข้าโรงเรียน การศึกษาทั่วไป การศึกษาเทคนิค การศึกษาอาชีพ และการศึกษาเทคนิคชั้นสูง รวมทั้งการฝึกฝนด้านอาชีพทุกแบบ

(ข) โอกาสที่จะเข้าเรียนในหลักสูตรเดียวกัน การสอบชนิดเดียวกัน คณาจารย์สอนที่มีคุณสมบัติได้มาตรฐานเดียวกัน พร้อมทั้งมีอาณาบริเวณของโรงเรียนและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพชนิดเดียวกัน

(ค) การขจัดแนวความคิดแบบเก่าเกี่ยวกับบทบาทของบุรุษและสตรีในทุกๆ ระดับ และในทุกๆ รูปแบบของการศึกษา โดยการกระตุ้นให้มีสหศึกษาและแบบอื่นๆ ของการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายนี้ และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยการทบทวนตำราและโครงการต่างๆ ของโรงเรียน และการดัดแปลงวิธีการสอน

(ง) โอกาสเท่ากันที่จะได้ประโยชน์จากทุนการศึกษาและเงินช่วยเหลือทางการศึกษาอื่นๆ

(จ) โอกาสเท่ากันที่จะได้เข้าร่วมโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้ง โครงการศึกษาผู้ใหญ่ และ โครงการรณรงค์ให้รู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการที่มุ่งจะลดช่องว่างในการศึกษาที่มีอยู่ระหว่างบุรุษและสตรี ภายในระยะเวลาที่เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

(ฉ) การลดอัตราการออกจากโรงเรียนของนักศึกษาหญิง และการจัดโครงการต่างๆ สำหรับเด็กหญิงและสตรีที่ออกจากโรงเรียนก่อนเวลาอันสมควร

(ช) โอกาสเท่ากันที่จะเข้าร่วมอย่างแข็งขันในกีฬาและพลศึกษา

(ซ) โอกาสได้เข้าศึกษาข้อสนเทศทางการศึกษาเฉพาะอย่าง เพื่อช่วยให้หลักประกันด้านสุขภาพและการอยู่ดีของครอบครัว รวมทั้งข้อสนเทศและคำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

ข้อ 11

1. รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการจ้างงานเพื่อที่จะประกันสิทธิอย่างเดียวกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(ก) สิทธิที่จะทำงานในฐานะเป็นสิทธิอันจะพึงแบ่งแยกมิได้ของมนุษย์ทั้งปวง

(ข) สิทธิในโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานชนิดเดียวกัน รวมทั้งการใช้หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเดียวกันในเรื่องของการจ้างงาน

(ค) สิทธิในการเลือกอาชีพและการทำงานได้อย่างเสรี สิทธิในการได้เลื่อนตำแหน่ง ความปลอดภัยในการทำงาน และผลประโยชน์ รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริการทั้งปวง และสิทธิที่จะได้รับการฝึก และการฝึกซ้ำด้านอาชีพ รวมทั้งภาวะการเป็นผู้ฝึกงาน การฝึก และการฝึกซ้ำด้านอาชีพในระดับสูง

(ง) สิทธิที่จะได้รับผลตอบแทนเท่าเทียมกัน รวมทั้งผลประโยชน์และสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติที่เสมอภาคกันเกี่ยวกับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน รวมทั้งความเสมอภาคของการปฏิบัติในการวัดผลคุณภาพของงาน

(จ) สิทธิที่จะได้รับประกันสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการเกษียณอายุ การตกงาน การป่วย การทุพพลภาพและวัยชรา และการหมดสมรรถนะที่จะทำงานอื่นๆ รวมถึงสิทธิในการได้รับเงินค่าจ้างขณะพักงาน

(ฉ) สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยในสภาพการทำงานต่างๆ รวมทั้งการให้ความคุ้มครองในการทำหน้าที่ด้านการมีบุตรสืบพันธุ์

2. เพื่อที่จะป้องกันการเลือกปฏิบัติต่อสตรีด้วยเหตุผลอันเนื่องมาจากการแต่งงานหรือความเป็นเพศมารดา และเพื่อประกันสิทธิอันแท้จริงของสตรีในการที่จะทำงาน รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสม

(ก) เพื่อห้ามภายใต้การบังคับใช้ของข้อห้ามต่างๆ ไม่ให้มีการปลดเพราะเหตุแห่งการตั้งครรภ์ หรือเพราะการลาคลอดบุตร และการเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของสถานภาพในการแต่งงาน

(ข) เพื่อริเริ่มให้มีการลาคลอดบุตร โดยได้รับค่าจ้าง หรือได้ผลประโยชน์ทางสังคมที่เปรียบเทียบได้โดยไม่สูญเสียการงานเดิม อาวุโสในการทำงานหรือเงินช่วยเหลือทางสังคม

(ค) เพื่อกระตุ้นให้มีบริการสังคมอันเป็นตัวสนับสนุนที่จำเป็น เพื่อที่จะช่วยให้บิดามารดาสามารถรวบรวมข้อผูกพันทางครอบครัวเข้ากับควมรับผิดชอบในการงานและการเข้าร่วมในกิจการสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งและพัฒนาขอบข่ายของสวัสดิการด้านการเลี้ยงดูเด็ก

(ง) ให้มีการคุ้มครองเป็นพิเศษแก่สตรีที่อยู่ระหว่างตั้งครรภ์ ในการทำงานทุกรูปแบบที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นอันตรายต่อสตรีเหล่านั้น

3. บทบัญญัติของกฎหมายด้านการคุ้มครองที่เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่มีอยู่ในข้อนี้ จะได้รับการพิจารณาเป็นครั้งคราวในแง่ของความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และจะได้รับการแก้ไข ยกเลิก หรือขยาย เท่าที่จำเป็น

ข้อ 12

1. รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการรักษาสุขภาพ เพื่อประกันการมีโอกาสได้รับการบริการในการรักษาสุขภาพ รวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนครอบครัว บนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรี

2. ทั่วๆ ที่มีบทบัญญัติในวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีจะประกันให้สตรีได้รับบริการที่เหมาะสมเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การคลอดบุตรและระยะหลังคลอดบุตร โดยการให้บริการแบบให้เปล่าเมื่อจำเป็น รวมทั้งการให้โภชนาการที่เพียงพอระหว่างตั้งครรภ์และระยะการให้นม

ข้อ 13

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านอื่นๆ ของการเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อที่จะให้ได้สิทธิอย่างเดียวกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(ก) สิทธิที่จะได้รับผลประโยชน์ด้านครอบครัว

(ข) สิทธิที่จะได้กู้ยืมจากธนาคาร การจำนอง และสินเชื่อด้านการเงินในรูปแบบอื่น ๆ

(ค) สิทธิที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ การกีฬา และเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับด้านวัฒนธรรมทุกอย่าง

ข้อ 14

1. รัฐภาคีจะคำนึงถึงปัญหาเฉพาะที่สตรีในชนบทเผชิญอยู่ รวมทั้งบทบาทสำคัญๆ ซึ่งสตรีชนบทมีอยู่ ในการช่วยสนับสนุนค้ำจุนครอบครัวของตนด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งงานในสายเศรษฐกิจที่ไม่ได้กำหนดเป็นตัวเงิน และจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่างรับประกันที่จะให้นำบทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับปัจจุบันไปใช้แก่สตรีในเขตชนบทด้วย

2. รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในเขตชนบท เพื่อที่จะประกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีว่า สตรีทั้งหลายเข้าร่วมและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาชนบท และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะให้สตรีดังกล่าวได้รับสิทธิ

(ก) ที่จะเข้าร่วมในการจัดทำรายละเอียดและการดำเนินการตามแผนการพัฒนาในทุกๆ ระดับ

(ข) ที่จะมีโอกาสได้รับความสะดวกด้านการรักษาสุขภาพอย่างเพียงพอ รวมทั้งข้อเสนอบริการปรึกษาหารือ และการบริการในการวางแผนครอบครัว

(ค) ที่จะได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากโครงการประกันสังคม

(ง) ที่จะได้รับการฝึกอบรมและการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งแบบในระบบและนอกระบบ รวมทั้งที่เกี่ยวกับการรณรงค์ให้รู้หนังสือ และทั้งผลประโยชน์จากบริการชุมชนและบริการส่งเสริม เพื่อที่จะเพิ่มความชำนาญด้านเทคนิค

(จ) ที่จะจัดการให้มีกลุ่มช่วยตนเอง และสหกรณ์ เพื่อที่จะได้เข้าถึง โอกาสด้านเศรษฐกิจ โดยการรับจ้างทำงาน หรือการทำงานด้วยตนเอง

(ฉ) ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมชุมชนทุกประเภท

(ช) ที่จะมีโอกาสได้สินเชื่อและการกู้ยืมทางการเกษตร สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาด เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการปฏิบัติแบบเสมอภาคในการปฏิรูปที่ดินและการเพาะปลูก รวมทั้งในโครงการตั้งถิ่นฐานใหม่ในที่ดิน

(ซ) ที่จะได้มีสภาพการดำรงอยู่อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับที่พักอาศัย การสุขภาพ ไฟฟ้าและน้ำประปา การขนส่งและคมนาคม

ภาค 4

ข้อ 15

1. รัฐภาคีจะให้สตรีมีความเสมอภาคกับบุรุษในทางกฎหมาย

2. ในกรณีทางแพ่ง รัฐภาคีจะให้ความสามารถตามกฎหมายแก่สตรีเช่นเดียวกับที่ให้ความสามารถนั้นแก่บุรุษ และจะให้โอกาสเดียวกันในการใช้ความสามารถนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐภาคีจะให้สิทธิเท่าเทียมแก่สตรีในการทำสัญญาและการจัดการทรัพย์สิน และจะปฏิบัติต่อบุรุษและสตรีอย่างเท่าเทียมกันในกระบวนการทางศาลและการชำระความทุกชั้นตอน

3. รัฐภาคีตกลงว่าสัญญาทั้งปวงและเอกสารสำคัญอื่นๆ ทั้งปวงไม่ว่าชนิดใดที่มีผลตามกฎหมายซึ่งมุ่งจำกัดความสามารถทางกฎหมายของสตรีจะถือว่าใช้ไม่ได้และเป็นโมฆะ

4. รัฐภาคีจะให้สิทธิเช่นเดียวกันแก่บุรุษและสตรีในเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับการโยกย้ายของบุคคลและเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่และภูมิลำเนา

ข้อ 16

1. รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ในการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในเรื่องทั้งปวงที่เกี่ยวกับการสมรสและความสัมพันธ์ทางครอบครัว และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรี จะประกัน

(ก) สิทธิเช่นเดียวกันในการทำการสมรส

(ข) สิทธิเช่นเดียวกันในการเลือกคู่สมรสอย่างอิสระ และการทำการสมรสอย่างอิสระและด้วยความยินยอมพร้อมใจเท่านั้น

(ค) สิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกันในระหว่างการสมรสและการขาดจากการสมรส

(ง) สิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกันในฐานะบิดามารดา โดยไม่คำนึงถึงสถานะในการสมรสของตน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุตรของตน ในทุกกรณีผลประโยชน์ของบุตรจะเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

(จ) สิทธิเช่นเดียวกันในการตัดสินใจอย่างอิสระและมีความรับผิดชอบในจำนวนบุตรและระยะห่างในการมีบุตรของตน และให้เข้าถึงข้อสนเทศ การศึกษาและวิธีที่จะทำให้สตรีใช้สิทธิเหล่านี้ได้

(ฉ) สิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกันในเรื่องการปกครองบุตร การปกป้องบุตร การได้รับมอบหมายให้ดูแลบุตร และการรับบุตรบุญธรรม หรือสถาบันที่คล้ายคลึงซึ่งมีแนวความคิดเหล่านี้อยู่ในกฎหมายภายใน ในทุกกรณีผลประโยชน์ของบุตรจะเป็นสิ่งสำคัญสูงสุด

(ช) สิทธิส่วนตัวเช่นเดียวกันในฐานะสามีและภรรยา รวมถึงสิทธิในการเลือกใช้นามสกุล และการประกอบอาชีพ

(ซ) สิทธิเช่นเดียวกันสำหรับคู่สมรสทั้งสองในส่วนที่เกี่ยวกับเป็นเจ้าของการได้มา การจัดการ การดำเนินการ การอุปโภค และการจำหน่ายทรัพย์สินไม่ว่าจะไม่ได้คิดมูลค่าหรือเพื่อตราความเป็นมูลค่าก็ตาม

2. การรับหมั้นและการแต่งงานของเด็กจะไม่มีผลทางกฎหมาย และการปฏิบัติกรที่จำเป็นทั้งปวง รวมทั้งการบัญญัติกฎหมายจะต้องกระทำขึ้นเพื่อระงับอายุขั้นต่ำของการแต่งงาน และให้บังคับให้มีการจดทะเบียนสมรส ณ ที่ทำการจดทะเบียนของทางราชการ

ภาค 5

ข้อ 17

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการพิจารณาความก้าวหน้าซึ่งกระทำขึ้นในการปฏิบัติตามอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี (ต่อไปในที่นี้จะเรียกว่า คณะกรรมการ) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณธรรมและความสามารถสูงในสาขาที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญานี้จำนวนสิบแปดคนในเวลาทีอนุสัญญานี้เริ่มมีผลบังคับใช้ และประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญยี่สิบสามคน หลังจากการให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้โดยรัฐภาคีรัฐที่สามสิบห้า ผู้เชี่ยวชาญจะได้รับเลือกตั้งโดยรัฐภาคีจากบรรดาคนชาติของตนและจะปฏิบัติงานตามความสามารถของบุคคล โดยพิจารณาถึงการกระจายตามเขตภูมิศาสตร์อย่างเป็นธรรม และการตั้งผู้แทนตามอารยธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละรูปแบบตลอดจนระบบกฎหมายที่สำคัญอีกด้วย

2. สมาชิกของคณะกรรมการจะได้รับเลือกตั้งโดยการลงคะแนนลับจากบัญชีรายชื่อบุคคลซึ่งเสนอชื่อ โดยรัฐภาคี รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจเสนอชื่อบุคคลหนึ่งคนจากบรรดาคนชาติของตนเอง

3. การเลือกตั้งครั้งแรกจะกระทำขึ้นหกเดือนหลังจากวันที่อนุสัญญาฉบับปัจจุบันเริ่มมีผลบังคับใช้ อย่างน้อยที่สุดสามเดือนก่อนการเลือกตั้งแต่ละครั้ง เลขานุการสหประชาชาติจะส่งจดหมายถึงรัฐภาคี เชิญให้รัฐภาคีทำการเสนอชื่อภายในเวลาสองเดือน เลขานุการจะจัดทำบัญชีรายชื่อ

ของบุคคลทั้งปวง ตามที่ได้รับการเสนอชื่อนั้นเรียงตามลำดับอักษร โดยระบุถึงรัฐภาคีซึ่งได้เสนอชื่อบุคคลเหล่านั้นและจะเสนอบัญชีนั้นต่อรัฐภาคี

4. การเลือกตั้งสมาชิกคณะกรรมการจะกระทำขึ้นในการประชุมของรัฐภาคี ซึ่งเรียกประชุมโดยเลขาธิการ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ในการประชุมนั้นซึ่งสองในสามของรัฐภาคี จะประกอบเป็นองค์ประชุม บรรดาบุคคลที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็นคณะกรรมการจะต้องเป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อซึ่งได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด และได้รับคะแนนเสียงจากจำนวนสมาชิกที่มีมากกว่าฝ่ายตรงข้ามรวมทั้งหมดของผู้แทนของรัฐภาคีที่มาประชุมและลงคะแนนเสียง

5. สมาชิกคณะกรรมการจะได้รับเลือกตั้งคราวละสี่ปี อย่างไรก็ตามวาระของสมาชิกเก้าคนที่ได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งแรกจะสิ้นสุดหลังจากครบสองปี ชื่อของสมาชิกเก้าคนนี้จะได้รับเลือกโดยทันทีหลังจากการเลือกตั้งครั้งแรก โดยการจับสลากจากประธานคณะกรรมการ

6. การเลือกตั้งสมาชิกคณะกรรมการที่เพิ่มขึ้นห้าคนจะจัดให้มีขึ้นตามบทบัญญัติของวรรค 2, 3 และ 4 ของข้อนี้หลังจากรัฐภาคีที่สามสิบห้าได้ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติแล้ว วาระของสมาชิกสองคนที่ได้รับเลือกตั้งที่เพิ่มขึ้นในโอกาสนี้จะสิ้นสุดหลังจากครบสองปี ชื่อของสมาชิกสองคนนี้จะได้รับเลือกโดยการจับสลากโดยประธานคณะกรรมการ

7. เพื่อบรรจุตำแหน่งที่ว่างลงโดยเหตุไม่ปกติ รัฐภาคีซึ่งผู้เชี่ยวชาญของตนได้ยุติการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกคณะกรรมการ จะแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญอีกคนหนึ่งจากบรรดาคนชาติของตน โดยขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของคณะกรรมการ

8. โดยความเห็นชอบของสมัชชา สมาชิกคณะกรรมการจะได้รับเงินตอบแทนจากแหล่งเงินทุนของสหประชาชาติ ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขเช่นที่สมัชชาอาจวินิจฉัย โดยพิจารณาถึงความสำคัญของความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

9. เลขาธิการสหประชาชาติจะจัดหาเจ้าหน้าที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของคณะกรรมการภายใต้อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน

ข้อ 18

1. รัฐภาคีรับที่จะเสนอรายงานว่าด้วยมาตรการด้านนิติบัญญัติ ตุลาการ การบริหาร หรืออื่นๆ ซึ่งรัฐภาคีเหล่านั้นได้กำหนดขึ้นเพื่อให้มีผลต่อบทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน และความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นในเรื่องนี้ต่อเลขาธิการสหประชาชาติเพื่อการพิจารณาโดยคณะกรรมการ

(ก) ภายในหนึ่งปีหลังจากการเริ่มมีผลบังคับใช้สำหรับรัฐที่เกี่ยวข้อง

(ข) หลังจากนั้นอย่างน้อยที่สุดทุกๆ สี่ปี และต่อจากนั้นเมื่อใดก็ตามที่คณะกรรมการร้องขอ

2. รายงานอาจะระบุปัจจัยและความยากลำบากซึ่งกระทบกระเทือนถึงระดับที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันต่างๆ ภายใต้อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน

ข้อ 19

1. คณะกรรมการจะกำหนดระเบียบข้อบังคับการประชุมของตนเอง
2. คณะกรรมการจะเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ของตนคราวละสองปี

ข้อ 20

1. โดยปกติ คณะกรรมการจะประชุมกันเป็นระยะเวลาไม่เกินสองสัปดาห์ทุกปี เพื่อพิจารณารายงานที่เสนอตามข้อ 18 ของอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน
2. โดยปกติ การประชุมของคณะกรรมการจะจัดให้มีขึ้น ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ หรือที่อื่นใดที่สะดวกตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ 21

1. คณะกรรมการจะต้องรายงานต่อสมัชชาของสหประชาชาติโดยผ่านทางคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมเป็นประจำทุกปีว่าด้วยกิจกรรมของคณะกรรมการ และอาจทำข้อเสนอและข้อแนะนำทั่วไป โดยยึดการตรวจสอบรายงานและข้อสนเทศซึ่งได้รับจากรัฐภาคีเป็นมูลฐาน ข้อเสนอและข้อแนะนำทั่วไปเช่นว่านั้น จะรวมอยู่ในรายงานของคณะกรรมการ รวมทั้งคำวิจารณ์จากรัฐภาคี ถ้ามี
2. เลขานุการสหประชาชาติจะต้องส่งรายงานของคณะกรรมการไปยังคณะกรรมการว่าด้วยสถานภาพของสตรีเพื่อทราบ

ข้อ 22

ทบวงการชำนัญพิเศษจะมีสิทธิที่จะได้มีผู้แทนในการพิจารณาการปฏิบัติตามบทบัญญัติ เช่นว่าของอนุสัญญาฉบับปัจจุบันที่อยู่ภายในขอบข่ายของกิจกรรมของตน คณะกรรมการอาจเชิญให้ทบวงการชำนัญพิเศษเสนอรายงานว่าด้วยการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ในเรื่องที่อยู่ภายในขอบข่ายของกิจกรรมของตน

ภาค 6

ข้อ 23

ไม่มีข้อความใดในอนุสัญญานี้ที่จะกระทบกระเทือนบทบัญญัติใดๆ ซึ่งมีส่วนส่งเสริมได้มากกว่าในการที่จะบรรลุถึงความเสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรี ซึ่งอาจบรรจุอยู่

(ก) ในบทบัญญัติของกฎหมายของรัฐภาคี หรือ

(ข) ในอนุสัญญา สนธิสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศอื่นใดซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรัฐนั้น

ข้อ 24

รัฐภาครับที่จะกำหนดมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงในระดับชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อบรรลุถึงการตระหนักอย่างเต็มที่ถึงสิทธิต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับในอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน

ข้อ 25

1. อนุสัญญาฉบับปัจจุบันจะเปิดให้มีการลงนามโดยรัฐทั้งปวง
2. เลขานุการสหประชาชาติจะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เก็บรักษาอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน
3. อนุสัญญาฉบับปัจจุบันจะต้องได้รับการให้สัตยาบัน สัตยาบันสารจะต้องมอบไว้กับเลขานุการสหประชาชาติ
4. อนุสัญญาฉบับปัจจุบันจะเปิดให้มีการภาคยานุวัติโดยรัฐทั้งปวง การภาคยานุวัติจะมีผลโดยการมอบภาคยานุวัติสารไว้กับเลขานุการสหประชาชาติ

ข้อ 26

1. คำร้องขอเพื่อการแก้ไขอนุสัญญาฉบับปัจจุบันอาจกระทำขึ้นในเวลาใดๆ โดยรัฐภาคีใดโดยวิธีทางหนังสือบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรส่งถึงเลขานุการสหประชาชาติ
2. สมัชชาสหประชาชาติจะตัดสินใจเกี่ยวกับขั้นตอนต่างๆ ถ้ามี ที่จะดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำร้องขอเช่นนั้น

ข้อ 27

1. อนุสัญญาฉบับปัจจุบันจะเริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่สามสิบหลังจากการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยื่นไว้กับเลขานุการสหประชาชาติ
2. สำหรับรัฐแต่ละรัฐซึ่งให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน หลังจากการมอบสัตยาบันหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยื่น อนุสัญญานี้จะเริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่สามสิบหลังจากวันมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารของตน

ข้อ 28

1. เลขานุการสหประชาชาติจะต้องรับและเวียนด้วยข้อสงวนที่กระทำโดยรัฐต่างๆ ในเวลาทำการสัตยาบันหรือภาคยานุวัติให้แก่รัฐทั้งปวง
2. ข้อสงวนที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญาฉบับปัจจุบันจะไม่ได้รับการอนุมัติ
3. ข้อสงวนอาจถูกถอนในเวลาใดๆ โดยหนังสือบอกกล่าวเพื่อการนี้ส่งไปยังเลขานุการสหประชาชาติ ผู้ซึ่งหลังจากนั้นจะแจ้งไปยังรัฐทั้งปวงให้ทราบถึงข้อสงวนเหล่านั้น หนังสือบอกกล่าวเช่นว่าจะมีผลในวันที่หนังสือฉบับนั้นได้รับ

ข้อ 29

1. กรณีพิพาทใดๆ ระหว่างรัฐภาคีสองรัฐหรือมากกว่าเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ซึ่งระงับไม่ได้โดยการเจรจา จะต้องเสนอต่ออนุญาโตตุลาการ เมื่อรัฐใดรัฐหนึ่งร้องขอ ถ้าภายในหกเดือนนับจากวันที่ร้องขอให้มีอนุญาโตตุลาการ ภาคียังไม่สามารถตกลงกันได้ในเรื่องการจัดตั้งอนุญาโตตุลาการ ภาคีเหล่านั้นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจเสนอกรณีพิพาทไปยังศาลยุติธรรมระหว่างประเทศโดยการร้องขอ ซึ่งสอดคล้องกับข้อบังคับของศาล

2. ในเวลาที่ลงนามให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจประกาศว่าตนไม่ถือว่าตนเองผูกมัดโดยวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีอื่นๆ จะไม่ผูกมัดโดยวรรคนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐภาคีใดซึ่งได้ทำข้อสงวนเช่นว่า

3. รัฐภาคีใดซึ่งได้ทำข้อสงวนตามวรรค 2 ของข้อนี้อาจถอนข้อสงวนในเวลาใดๆ โดยหนังสือบอกกล่าวไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ

ข้อ 30

อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ซึ่งด้วยทภาษาอาหรับ จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปนใช้ได้เท่าเทียมกัน จะมอบไว้กับเลขาธิการสหประชาชาติ

จัดทำโดยผู้วิจัย

โดยการสกัดจากเนื้อหาสาระ

จาก ข้อมูล ของ สุชาฎา วรินทร์เวช,วินัย คณาศรี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ,วินัย คณาศรี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษของสำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน เผยแพร่ ในวันที่ 16 ตุลาคม 2563 หน้า 1-14

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางอารีย์วรรณ มุลน้อย
วัน เดือน ปีเกิด	4 ตุลาคม 2507
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สถานที่ทำงาน	สำนักงานอารีย์วรรณ ทนายความและธุรกิจ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
ตำแหน่ง	ทนายความ

